

**Rīcības programma
Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā
2007. – 2013.gadam**

(2. versija)

Rīgā, 2009

SATURA RĀDĪTĀJS

Saīsinājumi	4
1. Rīcības programmas nosaukums, dalībvalsts	5
2. Ģeogrāfiskā atbilstība	5
3. Situācijas analīze	5
3.1. Zivsaimniecības nozares vispārējs apraksts	5
3.1.1. Vispārēja zivsaimniecības nozares analīze	6
3.1.1.1. Zvejniecība	6
3.1.1.2. Akvakultūra un zveja iekšējos ūdeņos	9
3.1.1.3. Zivju apstrāde un tirdzniecība	10
3.1.1.4. Zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas	11
3.1.2. Svarīgākās atziņas, kas gūtas iepriekšējā plānošanas periodā (ZVFI)	13
3.1.3. Konteksta rādītāji	17
3.2. Virzītājspēki, attīstības tendences un SVID	17
3.3. Zivsaimniecības nozares stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums	20
3.4. Situācija vides jomā	23
3.5. Dzimumu līdztiesība	25
3.6. Analīzes svarīgākie rezultāti	26
4. Stratēģija Rīcības programmas līmenī	28
4.1. Rīcības programmas mērķis un ietekmes rādītāji	28
4.2. Rīcības programmas īpašie mērķi un rezultatīvie rādītāji	29
5. Kalendārie mērķi un starpmērķi	29
6. Ex-ante izvērtējuma un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma kopsavilkums un rezultāti	30
6.1. Ex-ante izvērtējuma rezultāti	31
6.2. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	35
7. Rīcības programmas prioritārie virzieni	45
7.1. Izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotība un pamatotība	45
7.1.1. Izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotība un pamatotība attiecībā uz Stratēģisko plānu	47
7.1.2. Rīcības programmas pamatprincipi	49
7.2. Prioritārie virzieni un pasākumi	52
7.2.1. 1.prioritārais virziens „Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai”	52
7.2.2. 2.prioritārais virziens „Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zivsaimniecības un akvakultūras produktu apstrāde un mārketing”	64
7.2.3. 3.prioritārais virziens „Kopējās ieinteresētības pasākumi”	75
7.2.4. 4.prioritārais virziens „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība”	82
7.2.5. 5.prioritārais virziens „Tehniskā palīdzība”	92
8. Rīcības programmas (CCI numurs: CCI 2007LV14FPO001) finanšu plāns	94
9. Rīcības programmas īstenošanas nosacījumi	95
9.1. Iestāžu norīkošana	95
9.1.1. Vadošā iestāde	95
9.1.2. Starpniekinstitūcija	96
9.1.3. Sertificējošā iestāde	97

9.1.4. Audita iestāde	98
9.2. Iestāde, kas atbildīga par Eiropas Komisijas veikto maksājumu saņemšanu un iestāde, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta saņēmējiem.....	99
9.2.1. Kompetentā iestāde, kas saņem maksājumus no Eiropas Komisijas	99
9.2.2. Iestāde, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta pretendentiem....	99
9.3. Procedūru apraksts finanšu plūsmu mobilizēšanai un aprītei, lai nodrošinātu to pārskatāmību	99
9.4. Rīcības programmas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas apraksts, kā arī uzraudzības komitejas sastāvs	100
9.4.1. Rīcības programmas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas apraksts.....	100
9.4.2. Uzraudzības komiteja, tās sastāvs	100
9.5. Pasākumi attiecībā uz datorizētu datu apmaiņu, kas vajadzīga, lai izpildītu prasības attiecībā uz Rīcības programmas vadību, uzraudzību un izvērtēšanu	101
9.6. EZF plānošanas dokumentu (Stratēģiskais plāns, Rīcības programma) izstrādē iesaistītie sociālie partneri un sadarbības rezultāti, dzimumu līdztiesības nodrošināšana	102
9.6.1. Partnerība un sadarbības rezultāti.....	102
9.6.2. Dzimumu līdztiesības nodrošināšana	104
9.7. Sabiedrības informēšanas nodrošināšana	104
1.pielikums	107
2.pielikums	111
3.pielikums	112
4.pielikums	113
5.pielikums	114
6.pielikums	115

Saīsinājumi

BFD – Zemkopības ministrijas Budžeta un finanšu departaments

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

ERAF - Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ES – Eiropas Savienība

ES-15 – Eiropas Savienība pirms 2004.gada 1.maija paplašināšanās

ES-25 - Eiropas Savienība pēc 2004.gada 1.maija paplašināšanās

ESF - Eiropas Sociālais fonds

ESVAD – Zemkopības ministrijas Eiropas Savienības un valsts atbalsta departaments

EZF – Eiropas Zivsaimniecības fonds

IS - Lauku attīstības programmas informatīvā sistēma 2007.-2013.gadam

JĪUP – Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde

kW – kilovati

LAD – Lauku atbalsta dienests

LEADER - mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstībai, kuras rosina sabiedrību meklēt jaunus risinājumus esošajām lauku problēmām.

LEADER būtība ir uzlabot dzīves kvalitāti cilvēkam laukos, domājot par ekonomiskajiem, sociālajiem uzlabojumiem un vides saglabāšanas iespējām

LZRA – valsts aģentūra „Latvijas Zivju resursu aģentūra”

NAFO – Ziemeļrietumu Atlantijas Zvejniecības organizācija

NEAFC – Ziemeļaustrumu Atlantijas Zvejniecības komisija

NVS – Neatkarīgo Valstu Savienība

PVD – Pārtikas un veterinārais dienests

SVID – Stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

VZP – Valsts zivsaimniecības pārvalde

ZM – Zemkopības ministrija

ZVFI – Zivsaimniecības vadības finanšu instruments

1. Rīcības programmas nosaukums, dalībvalsts

1. Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.- 2013.gadā (turpmāk – Rīcības programma) ir dokuments, ko sagatavojusi Latvijas Republikas Zemkopības ministrija (turpmāk – ZM) un apstiprinājusi Eiropas Komisija.
2. Rīcības programma ir izstrādāta atbilstoši Eiropas Savienības Kopējās zivsaimniecības politikas (tajā skaitā, atbilstoši Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulai (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (turpmāk – Regula (EK) Nr.1198/2006), Komisijas 2007.gada 26.marta Regulai (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot Padomes Regulu (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (turpmāk – Regula (EK) Nr.498/2007)) un tās prioritāšu, Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2007. - 2013.gadam un Latvijas Zivsaimniecības nozares stratēģiskā plāna 2007. - 2013.gadam (turpmāk – Stratēģiskais plāns) (apstiprināts ar 2007.gada 11.aprīļa Ministru kabineta rīkojumu Nr.201) principiem.
3. Rīcības programma ietver esošās situācijas analīzi zivsaimniecības nozarē, stratēģiju Rīcības programmas līmenī, prioritāros virzienus, kuros paredzēts līdzfinansējums EZF ietvaros, kā arī nosaka pasākumus un aktivitātes, to realizācijas nosacījumus laika periodā no 2007. - 2013.gadam, ievērojot ES likumdošanas ietvarā – Regulā (EK) Nr.1198/2006 un Regulā (EK) Nr.498/2007 paredzētās prasības.
4. Balstoties uz Rīcības programmu, ZM izstrādā normatīvos aktus, kuros detalizēti nosacījumus Rīcības programmā paredzēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanai.

2. Ģeogrāfiskā atbilstība

5. Latvija, atbilstoši Padomes 2006. gada 4.augusta Lēmumam Nr. 2006/595/EK, ar ko izveido to reģionu sarakstu, kuri ir atbilstīgi struktūrfondu finansējuma saņemšanai saskaņā ar konverģences mērķi laika posmā no 2007. līdz 2013. gadam, atbilst statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras 2. līmeņa (NUTS 2 līmenis) reģionam, kas ir atbilstīgs struktūrfondu finansējuma saņemšanai saskaņā ar konverģences mērķi laika posmā no 2007.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim un ir Eiropas Savienības dalībvalsts, uz kuru attiecas konverģences mērķis.

3. Situācijas analīze

3.1. Zivsaimniecības nozares vispārējs apraksts

6. Detalizēta analīze par zivsaimniecības nozari Latvijā ir iekļauta Stratēģiskajā

plānā. Šajā Rīcības programmas sadaļā sniegta nozares analīze kopsavilkuma formā. Zivsaimniecības nozares analīze pamatā tiek veikta visas valsts līmenī, vienlaicīgi analizējot arī zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas.

3.1.1. Vispārēja zivsaimniecības nozares analīze

7. Zivsaimniecības nozare Latvijā pārstāv trīs galvenās darbības sfēras - zvejniecību, zivju apstrādi un akvakultūru.
8. Zivsaimniecības ieguldījums iekšzemes kopproduktā 2006.gadā bija 0,9 %, bet nozares īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā - 0,1 %. 2006.gadā saražotās zivju produkcijas vērtība bija gandrīz 143 miljoni eiro, kas ir par 6 % vairāk kā 2005.gadā¹. Zivsaimniecība ir viena no nedaudzajām Latvijas tautsaimniecības nozarēm, kurā ir vērojama pozitīva ārējās tirdzniecības bilance. 2006.gadā zivju eksports ievērojami palielinājās, ārējās tirdzniecības bilancei sasniedzot 88,9 miljonus eiro.
9. 2005.gadā nozarē bija nodarbināti 11,6 tūkstoši iedzīvotāju, no kuriem 32,7 % strādāja zvejniecībā, 64,4 % - zivju apstrādē, bet 2,9 % - akvakultūras sektorā. Lai arī zivsaimniecībā ir nodarbināti tikai 1,1 % no valstī kopumā nodarbinātajiem, zivsaimniecībai ir svarīga loma reģionu sociāli ekonomiskajā attīstībā.
10. Nozarē strādājošo izglītības līmenis ir salīdzinoši zems. Zivsaimniecībā šobrīd nodarbināti 4,9 % strādājošo ar augstāko izglītību, 62,5 % - ar vidējo, 31,0 % - ar pamatskolas izglītību². Salīdzinājumam Latvijā kopumā 2005.gadā ar augstāko izglītību bija 23,4 %, ar vidējo – 63,1 %, bet ar pamatskolas izglītību – 12,7 % no kopējo nodarbināto iedzīvotāju skaita³.
11. Latvijā ir ierobežotas iespējas iegūt profesionālu izglītību zivsaimniecības jomā. Arī pieaugušo apmācība un kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas ir ierobežotas. Pieejami ir kursi akvakultūrā – zivkopībā un vēžkopībā. Zivsaimniecības apakšnozaru sekmīgai un vadītai attīstībai pietrūkst strādājošo pieredzes uzņēmējdarbības plānošanas un attīstības jomā. Zvejniekiem pietrūkst zināšanu zivju resursu ilgtspējīgā apsaimniekošanā.

3.1.1.1. Zvejniecība

12. Latvijas zvejas flote sastāv no gandrīz 900 zvejas kuģiem⁴. 734 kuģi zvejo Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ūdeņos (1.pielikuma 1.tabula). Aptuveni pusi no piekrastē zvejojošās flotes veido laivas bez dzinējiem, pārējo laivu dzinēju vidējā jauda ir 20,9 kW. Aptuveni pusei piekrastē zvejojošo laivu

¹ Avots: VZP

² Avots: VZP

³ Avots: CSP

⁴ Datu avots informācijai par zvejas floti par 2006.gadu, VZP

vidējais garums nepārsniedz 5m. Piekrastes zvejā pārsvarā tiek izmantoti stacionārie zvejas rīki – dažāda veida tīkli un murdi. Lielāko nozveju Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē veido reņģes, plekstes, vimbas, kā arī laši. Nerentabla zveja, kad nepietiekamu zvejas iespēju dēļ ienākumi uz vienu zvejas kuģi nenodrošina kuģa ekspluatācijas izdevumus, izraisa sociāli ekonomisku spriedzi zvejniecībā un nenodrošina zivju resursu izmantošanas ilgtspējību. 2006.gadā kopējais nozvejas apjoms piekrastē bija 2689 tonnas zivju, vidēji 3,7 tonnas uz vienu flotes vienību, kas liecina par zemu efektivitāti piekrastes zvejā (1.pielikuma 2.tabula). Tomēr piekrastes zveja nodrošina tirgu ar vērtīgām caurceļotāju un saldūdens zivīm, kas mīt arī jūras piekrastē.

13. Piekrastē tiek nozvejoti ap 4 % no kopējās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča nozvejas. Tas saistīts gan ar salīdzinoši nelielo iespējamo zvejas dienu skaitu, gan nepilna laika nodarbinātību sektorā, kā arī stacionāro rīku lietošanu zvejā. Tomēr piekrastes zvejā iesaistīta ceturtdaļa no zvejniecībā nodarbinātajiem. Ievērojot piekrastes zvejas sociālekonomisko jutīgumu, kopš 2006.gada Latvijai piešķirtās kvotas sadalījumu starp piekrastes un jūras zvejas segmentiem nosaka Zvejniecības likums. Tā kā 2004. un 2005.gadā piekrastes zvejniekus viskrasāk skāra piešķirto mencu un reņģu nozvejas kvotu samazināšana, likumā tika noteiktas zināmas garantijas šim jutīgajam zvejas segmentam, kas sastāv no ļoti liela zvejnieku un mazo kuģu skaita. Piekrastes zvejniecību pēdējos gados arvien vairāk ietekmē Baltijas roņu populācijas straujais pieaugums, jo roņi bojā zvejnieku izliktos zvejas rīkus un tajos esošās zivis.
14. Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas zvejo 153 kuģi (1.pielikuma 3.tabula). 29,4 % no visiem aiz piekrastes joslas zvejojošajiem kuģiem ir 12 – 24 m gari, pārējo garums ir virs 24 metriem. 109 aiz piekrastes joslas zvejojošie kuģi ar traļiem pārsvarā zvejo brētliņas, reņģes, kā arī mencas, bet 44 ar noenkurotiem žaunu tīkliem – mencas, plekstes, kā arī lašus (1.pielikuma 4.tabula). Zvejā tiek izmantoti arī dreifējošie žaunu tīkli un āķu jedas.
15. Baltijas jūrā tiek veikta arī nelimitēto zivju sugu – plekstu, akmeņplekstu, taimiņu, lucīšu, vimbu u.c. zivju zveja. Tomēr Latvijai pieejamās nozvejas iespējas šobrīd nenodrošina zvejas kuģu darbības rentabilitāti.
16. Tāljūras zvejas attīstības iespējas ir atkarīgas no Eiropas Savienības iespējām saglabāt vai arī atjaunot iepriekš noslēgtos zvejniecības līgumus ar trešajām valstīm, kuru ūdeņos šobrīd zvejo vai plāno uzsākt zveju Latvijas zvejas kuģi. Tāljūras zvejas flotē ir iesaistīti 10 kuģi (1.pielikuma 5.tabula). Šo zvejas kuģu tonnāža un jauda veido 60,7 % GT un 37,1 % kW no kopējās Latvijas zvejas flotes tonnāžas un jaudas. Šo kuģu nozvejas tiek izkrautas ārpus Latvijas teritorijas, attiecīgo zvejas rajonu tuvumā esošajās ostās (2006.gadā – kopā 56 941 tonnas, vidēji 5 694,1 tonnas uz vienu flotes vienību (1.pielikuma 6.tabula)).

17. Ja skata zvejniecības iedalījumu pēc pielietotā zvejas veida, tad kā negatīvi visvairāk ietekmētais segments ir jāmin tralēšana, jo ražošanas izmaksas uz 1 traleri, kas garāks par 24 m, ir par 17 % augstākas nekā vidēji flotē, bet degvielas izmaksas pat par 27 % augstākas (2005.gada dati). Tralēšana notiek galvenokārt Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī. Izmantojot šo zvejas veidu ar novecojušiem kuģiem un novecojušu aprīkojumu, ir ļoti augsts degvielas patēriņš un augstas pārējās ar zveju saistītās izmaksas, no kā cieš zvejas produktu konkurētspēja.
18. Tāljūrā, Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas zvejojošo kuģu vidējais vecums pārsniedz 26 gadus. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē zvejojošo laivu vidējais vecums pārsniedz 18 gadus. Novecojušo kuģu un laivu izmantošana zvejniecībā palielina degvielas noplūdes iespējamības risku. Zvejas aprīkojuma lielā nolietojuma pakāpe pasliktina Latvijas zvejas efektivitāti (augsts degvielas patēriņš, vairāk roku darba, lielāki zudumi), līdz ar to mazinot nozares kopējo un katra uzņēmuma atsevišķo konkurētspēju Eiropas Savienības mērogā.
19. Zvejas rentabilitāti Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē un aiz piekrastes joslā negatīvi ietekmē arī kuģu novecojušie dzinēji. Vidējais dzinēju vecums šiem kuģiem pārsniedz 18 gadus (1.pielikuma 7.tabula).
20. Darba ražīgums zvejniecībā Baltijas jūrā zvejojošajās jaunajās Eiropas Savienības valstīs, arī Latvijā, pēc 2004.gada datiem ir par 58 % zemāks kā vidējais Somijā un Zviedrijā⁵.
21. 71 % Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī nozvejoto zivju tiek realizēts Latvijas zivju apstrādes uzņēmumiem⁶ un kļūst par izejvielu vietējās apstrādes produktu ražošanai.
22. Latvijā ir desmit ostas, no kurām septiņas ir mazās ostas. Mazās ostas savu darbību orientē galvenokārt uz zvejas kuģu apkalpošanu. Ostu infrastruktūra un būves, kas paredzētas zvejniecības darbību nodrošināšanai, ir novecojušas. Ne visās ostās ir piemērotas zvejas kuģu piestātnes, ar modernām tehnoloģijām nodrošinātas zivju izkraušanas un uzglabāšanas vietas.
23. Darba atalgojums zvejniecībā strādājošajiem 2005.gadā arvien ir zemāks nekā vidēji valstī (65 % no valsts vidējā līmeņa). Zemais atalgojums, kā arī darbs ar novecojušām tehnoloģijām, kas apgrūtina darba apstākļus un samazina darba ražīgumu, ietekmējis zvejniecībā strādājošo vidējā vecuma paaugstināšanos. 2005.gadā 19,1 % no strādājošiem bija vecāki par 54 gadiem⁷. Samazinās arī strādājošo kopējais skaits – par 13 %⁸ kopš 2001.gada. Visstraujākais

⁵ Avots: Employment in the fisheries sector: current situation (FISH/2004/4), Final Report, April 2006.

⁶ Avots: VZP

⁷ Avots: VZP

⁸ Avots: ZM gadagrāmata „Latvijas lauksaimniecība un lauki” 2002.g. un 2006.g.

nodarbināto skaita kritums bijis zvejniecībā.

24. Kopš 2007.gada septembra pasaulē bija vērojams straujš degvielas cenu pieaugums. Analizējot degvielas cenas pieauguma ietekmi uz Latvijas zvejniecības sektoru, tika konstatēts, ka 2007.gadā degvielas izmaksu īpatsvars kopējās zvejniecības uzņēmumu ražošanas izmaksās veidoja vidēji 31 %.⁹

3.1.1.2. Akvakultūra un zveja iekšējos ūdeņos

25. Reģistrēto privāto akvakultūras uzņēmumu skaits 2006.gadā bija 94¹⁰. Latvijā akvakultūras dzīvnieku audzēšana tiek veikta saldūdenī - ir reģistrēti 304 dīķi ar kopējo platību 3402,2 ha¹¹. Akvakultūrai, salīdzinot ar citām zivsaimniecības jomām, ir vērojamas labas attīstības iespējas. Nelielie realizētās akvakultūras produkcijas apjomi liecina, ka tikai daļa no uzņēmumiem ražo preces tirgum. Produkcijas nokļūvi līdz tirgum apgrūtina mazie katra atsevišķā akvakultūras uzņēmuma ražotie produkcijas apjomi. 2006.gadā akvakultūrā tika izaudzētas un realizētas 565,6 tonnas zivju. 86 % no produkcijas apjoma veidoja karpas. Bez karpām nelielos apjomos tiek iegūtas karūsas, foreles, līdakas, stores un platspīļu vēži. Latvijā pagaidām nav attīstījusies akvakultūrā iegūto zivju tālāka rūpnieciskā apstrāde, jo produkcijas ražošana realizācijai tirgū ir neliela un sadrumstalota, kā arī nav izveidota akvakultūras produkcijas tirdzniecības sistēma. Lielākā daļa produkcijas svaigā veidā tiek realizēta patērētājiem.
26. Neraugoties uz pagaidām mazajiem akvakultūras produkcijas ražošanas apjomiem, eksperti norāda uz savvaļas dzīvnieku, īpaši kormorānu jeb jūras kraukļu radīto zaudējumu pieaugumu.
27. Darba ražīgums akvakultūrā ir salīdzinoši zems. Pēc 2003.gada datiem tas tiek vērtēts kā viens no zemākajiem Eiropas Savienībā un vērtības izteiksmē veido tikai 17,8 % no ES-25 vidējā rādītāja¹².
28. Latvijā rūpnieciskā zveja ir atļauta lielākajā daļā iekšējo ūdeņu – ap 300 ezeros, 15 ūdenskrātuvēs, vairāk kā 20 upēs vai to posmos, bet nēģu zveja- 16 upēs. 2006.gadā nozveja iekšējos ūdeņos veidoja 328 tonnas zivju, tas ir par 8 % mazāk nekā 2005.gadā (1.pielikuma 8.tabula). Tajā ir iesaistīta trešā daļa no zvejniecībā nodarbinātajiem. Zvejā iesaistītas 139 zvejas laivas, no kurām 45 % ir ar dzinējiem. Līdzīgi kā jūras zvejā iesaistīto zvejas kuģu arī iekšējo ūdeņu zvejas laivu vecums ir salīdzinoši augsts – vidēji 17 gadi¹³. Iekšējo ūdeņu zvejnieki izmanto ap simts laivu piestātnes, kas izveidotas lielākajās rūpnieciskajai zvejai pieejamajās ūdenstilpēs. Šim zvejas veidam nav pietiekoši attīstīta nepieciešamā infrastruktūra (laivu piestātnes, izkraušanas vietas u.c.), kā

⁹ Avots: CSP

¹⁰ Avots: VZP

¹¹ Avots: CSP

¹² Employment in the fisheries sector: current situation (FISH/2004/4), Final Report, April 2006.

¹³ Avots: VZP

arī zvejā netiek izmantots mūsdienīgs tehniskais aprīkojums, jo mazie nozvejas apjomi, salīdzinot ar jūras zveju, un nelielie ieņēmumi, vidēji 455 eiro gadā uz vienu iekšējo ūdeņu zvejā nodarbināto, liedz iespējas veikt investīcijas attīstībā.

3.1.1.3. Zivju apstrāde un tirdzniecība

29. Zivju apstrādē uz 2006.gada sākumu darbojās 110 uzņēmumi¹⁴. Procentuāli lielāko daļu (41,8 %) no tiem veido mazie uzņēmumi, kuros ir nodarbināti no 10 līdz 49 strādājošajiem. Tie saražo piekto daļu zivju produkcijas. Lielāko īpatsvaru saražotās produkcijas apjomā dod vidējie uzņēmumi (23 % no kopējā uzņēmumu skaita), kas saražo 47 % no produkcijas. Vismazākais ir lielo zivju apstrādes uzņēmumu īpatsvars (8,2 %), bet saražotās produkcijas daļa no kopējā apjoma veido 26 %. Mazie un mikro uzņēmumi galvenokārt ražo nesterilizētus zivju konservus jeb preservus, kūpinātas un saldētas zivis. Savukārt vidējie un lielie zivju apstrādes uzņēmumi koncentrējas sterilizēto zivju konservu ražošanai.
30. Zivju apstrādes uzņēmumiem šķēršļus rada salīdzinoši augstās investīcijas, kas nepieciešamas jaunu produktu ieviešanai, kā arī līdz šim pielietotās tradicionālās tehnoloģijas. Izlaide uz vienu zivju apstrādē strādājošo (darba ražīgums) 2005.gadā bija 15 316 eiro, kas ir apmēram par 60 % zemāks nekā vidēji Latvijas pārtikas rūpniecībā. To nosaka zemais tehnoloģiskais nodrošinājums un lielais roku darba īpatsvars ražošanā. Zemais darba ražīgums apdraud jaunu darbinieku piesaistes iespējas.
31. Kopējais saražotās zivju produkcijas apjoms 2006.gadā bija 179,0 tūkst. tonnas. Kopš 2003.gada nozarē vērojams saražotās produkcijas apjoma pieaugums, kas 2006.gadā gan samazinājies. Tas saistīts ar Krievijas Federācijas aizliegumu atsevišķu zivju konservu eksportam (sakarā ar paaugstinātu benzopirēna saturu kūpinātajos zivju produktos) un zemajiem saldēto garneļu ražošanas apjomiem, kas saistīti ar zemajām garneļu cenām pasaulē. Zivju apstrādes uzņēmumos ražotās zivju produkcijas sortiments ir plašs, tomēr produkcijas struktūrā vairāk nekā 50 % veido svaigas, atvēsinātas un saldētas zivis. Kaut arī pēdējos gados kopējā saražotās produkcijas apjomā ievērojami samazinājies konservu ražošanas īpatsvars, vēl joprojām nozīmīgākais zivju produkcijas veids Latvijā ir sterilizēti zivju konservi, kas ir vieglāk transportējami un ilgāk uzglabājami, bet kuriem vēsturiski izveidojies lēta produkta statuss tā galvenajos noieta tirgos. To īpatsvars kopējā saražotajā zivju produkcijas apjomā ir 38 %. Lielāko daļu no sagatavotajiem konserviem veido konservētas brētliņas un reņģes.
32. Situāciju zivju un to produktu ražošanas tirgū lielākoties ietekmē nozares produkcijas starptautiskā tirgus tendences un izmaiņas. Vietējo uzņēmumu kopējais apgrozījums ir atkarīgs no eksporta un importa apjomiem.

¹⁴ Datu avots informācijai par zivju apstrādi un tirdzniecību VZP, 2006.gads

33. 2006.gadā Latvijā saražotā zivju produkcija, ieskaitot konservētu zivju produkciju, tika realizēta par 143 miljoniem eiro. Sterilizēto zivju konservu patēriņš Latvijā tradicionāli nav liels – apmēram 3-5 % no kopējā zivju konservu ražošanas apjoma gadā. Savukārt kūpinātas un sālītas zivis, zivju prezervi un kulinārijas izstrādājumi vietējā tirgū veido attiecīgi no 50 % līdz 90 % no kopējā saražotā apjoma. Ņemot vērā vietējā tirgus ierobežoto raksturu, gandrīz 90 % no kopējās saražotās zivju produkcijas (t.sk. zivju konservu) ik gadus tiek eksportēta.
34. 2006.gadā zivju produkcija tika eksportēta uz 55 valstīm. Galvenie eksporta produkcijas veidi bija saldētas zivis – brētliņas, stavrida, sardinella, sardīne, makrele, saldētas zivju – mencu un jūras sarkanasarņu filejas un saldētas garneles, kā arī zivju konservi. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu zivju produkcijas eksporta apjoms palielinājās par 5 %, sasniedzot 160,6 tūkstoši tonnas un 144,8 miljoni eiro vērtības izteiksmē. Kopējā Latvijas zivju produkcijas eksportā nozīmīgu vietu aizņem NVS un Eiropas Savienības valstis, to īpatsvars ir attiecīgi 43,5 % un 55,0 %.

3.1.1.4. Zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas

35. Vides un saimnieciskās darbības iespējas Latvijas reģionos būtiski atšķiras. Atšķirības novērojamas teritoriju nevienmērīgā ekonomiskajā attīstībā un saimnieciskajā aktivitātē, nodarbinātības un bezdarba līmenī, iedzīvotāju ienākuma līmenī, sociālās un kultūras dzīves nosacījumos. Reģionu iedzīvotāju ekonomisko rīcībspēju nosaka vēsturiski izveidojušās uzņēmējdarbības tradīcijas un nozares struktūra.
36. Lielākais zivsaimniecībā nodarbināto īpatsvars ir Kurzemes reģionā – 45,3 % un Vidzemē – 36,6 % no visiem zivsaimniecībā nodarbinātajiem. Arī kopējā nodarbināto skaitā šajos rajonos zivsaimniecībā nodarbinātie veido augstāku īpatsvaru kā vidēji valstī, tas ir virs 1 %. Īpaši jāatzīmē Cēsu, Daugavpils, Kuldīgas, Liepājas, Limbažu, Ogres, Rēzeknes, Rīgas, Talsu, Tukuma, Valmieras un Ventspils rajonu teritorijas.
37. Teritorijās, kas jau Stratēģiskajā plānā atzīmētas kā zivsaimniecībai nozīmīgas (2.pielikums), vairāk kā pārējā Latvijas teritorijā attīstīta zvejniecība. Visi 230¹⁵ zvejniecības uzņēmumi izvietoti Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē – Liepājas rajonā atrodas 27,9 % zvejniecības uzņēmumu, Talsu rajonā – 19,2 %, Ventspils rajonā 18,3%, Tukuma un Rīgas rajonā – 12,7 %, savukārt Limbažu rajonā – 8,7 %.
38. Zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās Kurzemes un Vidzemes piekrastē izvietojusies arī lielākā daļa zivju apstrādes uzņēmumu. 32,8 % no kopējā zivju apstrādes uzņēmumu skaita atrodas Rīgas rajonā, 21,8 % - Talsu, 12,7 % -

¹⁵ Šeit un turpmāk šajā dokumenta sadaļā - VZP dati, 2005.gads

Tukuma, 8,2 % - Liepājas , 6,4 % - Ventspils un 5,5 % - Limbažu rajonā.

39. Vislielākais zivju apstrādes mikrouzņēmumu skaits fiksēts Rīgas rajonā – 16 mikrouzņēmumi no 30 zivsaimniecības nozares mikrouzņēmumiem valstī, Tukuma rajonā – 5, Liepājas rajonā – 3 mikrouzņēmumi. Savukārt mazie zivju apstrādes uzņēmumi izvietoti galvenokārt Rīgas (30,4 %) un Talsu (21,7 %) rajonā. Vidējie uzņēmumi galvenokārt izvietoti Talsu (40 %) un Rīgas (16 %) rajonā. To lielā mērā var izskaidrot ar Rīgas kā tirdzniecības un ekonomikas metropoles tuvumu. Tomēr Talsu rajonā esošo uzņēmumu lielo skaitu var saistīt arī ar rajona ģeogrāfisko izvietojumu, daudziem piekrastes ciematiem un pilsētām.
40. Par zivsaimniecībai nozīmīgām teritorijām atzīstamas arī teritorijas valsts iekšienē, kur izvietoti lielākie Latvijas ezeri, kuros notiek komerciālā zveja – Latgalē (valsts austrumos), Kurzemē (valsts rietumu daļā). Latgales reģiona Rēzeknes rajonā izvietoti 6,6 %, savukārt Daugavpils rajonā – 4,1 % no 61 valstī reģistrētā uzņēmuma, kas nodarbojas ar zveju iekšējos ūdeņos.
41. Ņemot vērā akvakultūras uzņēmumu izvietojumu valsts teritorijā, par zivsaimniecībai nozīmīgiem atzīstami Rīgas, Cēsu, Valmieras, Liepājas un Ogres rajoni (izvietoti attiecīgi 15,3 %, 12,2 %, 10,2 %, 6,1 % un 5,1 % no akvakultūras uzņēmumu kopskaita).
42. No iepriekšminētā var secināt, ka no zvejniecības, zivju apstrādes un akvakultūras sektora sekmīgas darbības visvairāk ir atkarīgi piekrastes apgabali, kas zvejas iespēju samazināšanās gadījumā tiks visvairāk negatīvi ietekmēti, kā arī teritorijas valsts iekšienē, jo attālums no galvaspilsētas un izteiktā uzņēmējdarbības koncentrēšanās Rīgā atstāj novārtā perifēriju. Līdz ar to ne īpaši stabilā sociālekonomiskā situācija laukos ierobežo iespēju zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās attīstīt citus alternatīvus uzņēmējdarbības veidus. Zivsaimniecībai nozīmīgo reģionu platība aizņem 49,5 % no valsts kopējās teritorijas.
43. Iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju šajās teritorijās 2005.gadā bija attiecīgi par 26 % līdz 76 % zemāks kā vidēji valstī. Arī darba meklētāju īpatsvars šajos reģionos ir augstāks kā vidēji valstī – Vidzemes rajonos tas pārsniedz valstī vidējo par vidēji 10 %, Kurzemes par 29 %, bet Latgales – 86 %. Nozares sašaurināšanās ietekmē, ko izraisa zivju resursu ilgtspējīgas saglabāšanas pasākumi, šajās teritorijās iespējams sociālās spriedzes paaugstināšanas risks. Darba meklētāju skaita palielināšanos ietekmē arī zivsaimniecības nozares sašaurināšanās zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas pasākumu ieviešanas rezultātā. Zvejas sektorā vien iepriekšējā periodā strādājošo skaits samazinājies par 6,3 %. Turklāt zivju apstrādes uzņēmumiem rodoties problēmām ar produkcijas realizāciju Krievijas tirgū, tie ir bijuši spiesti samazināt uzņēmumos strādājošo skaitu. Rezultātā zivsaimniecībai nozīmīgajās

teritorijās palielinās sociālā spriedze, jo alternatīvas nodarbošanās iespējas tajās ir ierobežotas.

44. Iepriekš minētajās teritorijās novērojams lielāks negatīvais migrācijas saldo, turklāt teritorijas attīstības indekss, kas aprēķināts balstoties uz iekšzemes kopprodukta, demogrāfiskajiem, nodarbinātības, uzņēmumu darbības, investīciju un citiem rādītājiem, šajos reģionos ir negatīvs un nefinanšu investīciju piesaiste iepriekšminētajās teritorijās, izņemot republikas nozīmes pilsētas, ir vidēji par trešo daļu zemāka kā valstī vidējie rādītāji.
45. Ekonomiskā attīstība zivsaimniecības nozīmīgajās teritorijās ir atkarīga arī no pamatinfrastruktūras esamības un kvalitātes. Būtiskākā infrastruktūra, kas ietekmē teritorijas attīstību ir komunikāciju sistēmas esamība, kultūras un izglītības iespējas iedzīvotājiem, sociālā infrastruktūra un transporta infrastruktūra, tajā skaitā ceļu stāvoklis. 68 %¹⁶ no pašvaldību ceļiem un ielām ir ar šķembu un grants segumu (izņemot mežu ceļus) pie kam sliktā tehniskajā stāvoklī. Pēdējo piecu gadu laikā sliktā stāvoklī esošo ceļu posmu īpatsvars valsts ceļu tīklā vidēji pieaudzis par 10 %, un kopumā ceļu stāvoklis turpina pasliktināties. Tas ierobežo attiecīgo teritoriju iedzīvotāju mobilitāti un komercdarbības attīstību.

3.1.2. Svarīgākās atziņas, kas gūtas iepriekšējā plānošanas periodā (ZVFI)

46. Iepriekšējā plānošanas perioda izvērtējums un gūtās atziņas balstītas uz Vienotā programmdokumenta aktivitāšu ieviešanas Tematiskajiem izvērtējumiem, kas veikti pēc Finanšu ministrijas pasūtījuma, par Eiropas Savienības struktūrfondu plānošanas dokumentu 2004.-2006.gadam sagatavošanu un tajos iekļautajām aktivitātēm, uzraudzības rādītāju sistēmu, Vienotā programmdokumenta aktivitāšu ieviešanu, Finanšu ministrijas, kā iepriekšējā perioda Struktūrfondu vadošās iestādes, informatīvajiem ziņojumiem, Lauku atbalsta dienesta sniegto informāciju par ZVFI pasākumu projektu realizāciju, Pārtikas un veterinārā dienesta, Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes un Valsts zivsaimniecības pārvaldes informāciju, kā arī uz ex-ante izvērtējuma konstatējumiem.
- 47.

ZVFI pasākums/aktivitāte	Secinājumi
Zvejas intensitātes sabalansēšana	<p>Pasākuma īstenošana iepriekšējā periodā devusi ieguldījumu Latvijas zvejas flotes kapacitātes pielāgošanā arvien mainīgajiem, pārsvarā sarūkošajiem pieejamo zivju resursiem.</p> <p>Pasākuma ietvaros tika realizēta kuģu izņemšana no flotes, sadalot vai sagriežot metāllūžņos vai nododot izmantošanai citiem mērķiem. Pasākuma apguves aktivitāte vērtējama kā augsta, jo līdz 2006.gada 31.decembrim ir veikta 48 (plānots – 25) kuģu sadalīšana. No nodošanai citiem mērķiem plānotajiem 2 kuģiem citiem mērķiem nodoti 4 kuģi. Lielo interesi par pasākumu izraisījis gan tas, ka zvejas kuģu īpašnieki vēlējas straujāk paaugstināt zvejas uzņēmumu rentabilitāti, gan tas, ka, šo kuģu īpašniekiem nav bijuši pieejami finanšu līdzekļi</p>

¹⁶ Avots: VAS „Latvijas valsts ceļi”

	<p>kuģu ekonomiskā potenciāla paaugstināšanai.</p> <p>ZVFI programmēšanas periodā laikā līdz 2006.gada 31.decembrim, Latvijas zvejas flote ir samazinājusies par 52 kuģiem ar kopējo jaudu 6 454,5 kW un kopējo tonnāžu 2 668,98 GT. Salīdzinot ar 2003. gadu nozveja uz flotes vienību Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes zonas palielinājusies par 81% un 2005. gadā bija vidēji 558 t. Augstā aktivitāte pasākuma ietvaros skaidrojama ar efektīvas kompensācijas shēmas pielietošanu, kas stimulēja lieko zvejas jaudu izņemšanu. Turklāt apmēram 30 % (atsevišķos gadījumos pat līdz 100 %) no kompensācijās izmaksātā finansējuma ir atgriezušies zvejas flotes un ostu modernizēšanā projektu privātā finansējuma ietvaros.</p> <p>Līdzsvarojot zvejas flotes kapacitāti ar pieejamajiem zivju resursiem (palielinot zvejas iespējas, līdz ar to arī zvejas rentabilitāti, atlikušajiem kuģiem) tiek samazinātas nelegālās un neregistrētās zvejas iespējas. Tomēr JIŪP dati liecina, ka 2005.gadā 2,7 % no veiktajām kontrolēm konstatēti dažāda veida zvejas pārkāpumi, tai skaitā zveja bez zvejas licences (67 %), kā arī nepatiesu ziņu norādīšana kuģa dokumentos (12 %). Lai samazinātu nelegālās un neregistrētās zvejas apjomus, nepieciešams turpināt sabalansēt zvejas flotes kapacitāti ar resursiem, tāpēc arī EZF atbalsta programmēšanas periodā paredzēta zvejas kuģu izņemšana no aktīvās zvejas, nododot tos sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības .</p>
<p>Flotes atjaunošana un zvejas kuģu modernizācija</p>	<p>Pasākuma īstenošana devusi ieguldījumu zvejas kuģu drošības un zvejas rīku modernizācijas jomā. Finanšu ministrijas, kas iepriekšējā periodā bija struktūrfondu vadošā iestāde, informatīvajā ziņojumā par Eiropas Savienības finanšu resursu apguvi konstatēts, ka pasākuma aktivitātes ir virzītas uz kugošanas drošības, darba un higiēnas apstākļu uzlabošanu, kā arī zivju uzglabāšanai un apstrādei atbilstošu apstākļu nodrošināšanu uz kuģiem, kas savukārt veicina ilgtspējīgu un atbildīgu resursu izmantošanu. Tā kā Latvijai noteiktās nozvejas kvotas un katram zvejas kuģim noteiktie nozvejas limiti tiek stingri kontrolēti, plānotās aktivitātes neapdraud ilgtspējīgu zivsaimniecības attīstību</p> <p>Tomēr, ņemot vērā, ka pasākuma ietvaros nebija iespējama kuģu dzinēju nomaiņa, kas vērtējama kā nozīmīgāka prioritāte pasākuma mērķa grupai, pasākuma apguves aktivitāte vērtējama kā apmierinoša. Pasākuma ietvaros, laikā līdz 2006.gada 31.decembrim, investīcijas piesaistītas 59 zvejas kuģu drošības paaugstināšanai un aprīkojuma modernizācijai, sabiedrisko līdzfinansējumu piesaistot gandrīz 427 tūkstošu eiro apjomā (apmaksāti – 361,4 tūkstoši eiro). Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu konstatēts, ka aktivitātes ieviešanas efektivitāti var uzskatīt par zemu no plānotā finansējuma apguves un iznākuma rādītāju izpildes viedokļa. Plānotie iznākuma rādītāji tika sasniegti daļēji. Tas skaidrojams ar to, ka potenciālajiem atbalsta pretendentiem trūka līdzekļu projektu līdzfinansēšanai un atbalstāmo izmaksu veidi nebija prioritāri mērķa grupai. Atbalsts ir sniegts kuģu sakaru un navigācijas aparātūras un iekārtu iegādei un uzstādīšanai, ir sakārtotas un pilnveidotas glābšanas un ugunsdrošības sistēmas, iegādātas un uzstādītas zivju izkraušanas un iekraušanas ierīces, iegādātas akustiskās atbaidīšanas ierīces, uzlaboti higiēnas un darba drošības apstākļi, kā arī veiktas cita veida investīcijas.</p> <p>Rezultātā ir uzlabojušies gan zvejnieku darba apstākļi, gan produkcijas kvalitāte. PVD veikto zvejas kuģu kontroļu rezultāti liecina, ka laika periodā no 2003. līdz 2005.gadam ir samazinājies konstatēto kvalitātes neatbilstību skaits par 4,4 %.</p> <p>Ar ZVFI atbalstu modernizēti tikai 6,6 % no zvejas flotes, tādēļ jāturpina EZF atbalsta novirzīšana zvejas kuģu modernizēšanas pasākumiem.</p> <p>Rīcības programmā iekļautas tādas atbalstāmās aktivitātes kā drošības uz kuģa, darba apstākļu, higiēnas, produktu kvalitātes uzlabošana un ieguldījumi selektīvākos zvejas rīkos, kā arī individuāla zvejas kuģu dzinēju nomaiņa. Plānojams, ka interese par zvejas kuģu modernizācijas pasākumiem pieaugs sakarā ar iespēju nomainīt kuģu dzinējus. Turklāt Sabalansēšanas plāna ieviešanas rezultātā zvejas kuģu īpašnieki varēs efektīvāk plānot uzņēmumu darbību, tajā skaitā veicot ieguldījumus atlikušās zvejas flotes modernizācijā. Lai aktivizētu potenciālos atbalsta pretendentes, Vadošā iestāde veiks informatīvos pasākumus par iespējām pasākuma ietvaros.</p>
<p>Zvejas ostu aprīkojums</p>	<p>Aktivitātes īstenošana devusi ieguldījumu ostu infrastruktūras pilnveidošanā, pielāgojot tās zvejnieku apkalpošanas vajadzībām. Mērķa grupas interese</p>

	<p>aktivitātes apguvē vērtējama kā apmierinoša. Laika posmā no ZVFI programmēšanas perioda sākuma līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināti 15 projekti, no tiem ir realizēti 9 projekti, no tiem 3 projekti ostu infrastruktūras pilnveidošanai – izbūvētas zivju atvēršanas un glabāšanas, iegādātas zivju izkraušanas un ledus gatavošanas iekārtas, kopējais ostu infrastruktūras pilnveidošanai ieguldītais investīciju apjoms uz 2006.gada 31.decembri ir 1,4 miljoni eiro. Līdz ar to uzlabojusies produkcijas kvalitāte un iespējas zvejniekiem uzglabāt zivis tālākai realizācijai. Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajos izvērtējumos konstatēts, ka lielāks uzsvars būtu jāliek uz ostu infrastruktūras attīstību.</p> <p>Lai pilnveidotu zvejas ostu darbības kvalitāti, arī EZF atbalsta programmēšanas periodā jāturpina atbalsta novirzīšana tām. Rīcības programmā ietverts pasākums „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās”.</p>
Piekrastes zvejas attīstība	<p>Aktivitātes īstenošana neatstās redzamu ietekmi uz piekrastes zvejas attīstību Latvijā. Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu konstatēts, ka aktivitātes efektivitāte ir zema gan no plānotā finansējuma apguves, gan iznākuma rādītāju sasnieguma viedokļa. Turklāt aktivitātes īstenošanu kavējis priekšnosacījums, ka projektus šīs aktivitātes ietvaros var iesniegt tikai tādi atbalsta pretendenti, kas realizējuši projektus citos ZVFI pasākumos. Aktivitātes ietvaros, laika posmā līdz 2006.gada 31.decembrim saņemti divi projekta iesniegumi kompensāciju saņemšanai saldētavas izbūvei un aprīkojuma iegādei. Efektīvāk būtu kompensējošos maksājumus aizstāt ar atbalsta apjoma palielinājumu piekrastes zvejnieku projektiem salīdzinot ar pārējiem zvejniekiem.</p> <p>EZF atbalsta programmēšanas periodā piekrastes zvejas attīstībai paaugstinātas sabiedriskā līdzfinansējuma likmes paredzētas pasākuma „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte” ietvaros.</p>
Sociāli ekonomiskie pasākumi	<p>Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu minēts, ka aktivitātes īstenošana devusi iespēju īslaicīgi risināt zvejnieku sociālekonomiskās problēmas subsīdiju veidā, kompensējot zaudētās darbavietas zvejas flotes samazināšanas rezultātā, bet aktivitātes efektivitāti var vērtēt kā apmierinošu no plānotā finansējuma apguves un iznākuma rādītāju izpildes viedokļa.</p> <p>Mērķa grupas interese par aktivitātes apguvi bijusi augsta, kas izriet no augstās aktivitātes zvejas intensitātes sabalansēšanā.</p> <p>Finanšu ministrijas informatīvajā ziņojumā par Eiropas Savienības finanšu resursu apguvi redzams, ka aktivitātes ietvaros līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināti 119 projekti, apmaksāti 111 projekti no sākotnēji plānotiem 110. Kompensācijas apjoms ir bijis pietiekams, lai kompensētu darbavietas zaudēšanu.</p> <p>Rīcības programmā iekļautas divas atbalsta formas - kompensācijas zvejas kuģu apkalpes locekļiem (zvejniekiem) zvejas kuģa pastāvīgas zvejas darbības pārtraukšanas gadījumā, kā arī pirmstermiņa pensionēšanās.</p>
Atbalsts ražotāju organizācijām	<p>Iepriekšējā periodā tika izveidotas 2 ražotāju organizācijas. Aktivitātes ietvaros atbalsts sniegts Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācijas administratīvo izdevumu kompensācijai. ZVFI atbalsts ražotāju organizācijām nav sekmējis to funkciju aktivizēšanu, kurām tas paredzēts. Ražotāju organizācijām darbības programmu izstrādei un īstenošanai bija pieejams atbalsts arī Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda garantiju daļas ietvaros, kuru tās izmantoja ar lielu aktivitāti. Balstoties uz ZVFI pieredzi, nav lietderīgi turpināt ražotāju organizāciju atbalstu EZF ietvaros, tādēļ arī Rīcības programmā nav iekļauts atbalsts ražotāju organizāciju izveidei, to restrukturēšanai un to plānu, lai uzlabotu kvalitāti, īstenošanai. Nākamajā periodā ražotāju organizācijām pieejams atbalsts Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda ietvaros.</p>
Atbalsts zvejas pagaidu pārtraukšanai un citas finansiālas kompensācijas	<p>Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu iesaka objektīvi izvērtēt projektu iesniedzēju potenciālu un mērķa grupu vajadzības un reālās iespējas. Aktivitātes īstenošana nekļuva aktuāla sakarā ar to, ka Latvijā laika periodā no 2004. – 2006.gadam netika ieviesti zvejas pārtraukšanas pasākumi. Aktivitātes ietvaros netika iesniegts neviens projekta iesniegums.</p> <p>Tā kā šo pasākumu īstenošana atkarīga no objektīviem ārējiem apstākļiem, t.i., no tā, vai iestājās vai neiestājās zvejas pārtraukšanas pasākumu nosacījumi, tad</p>

	<p>nākamajā periodā pasākums jā saglabā, lai nepieciešamības gadījumā kompensētu zvejniekiem zaudējumus, kas radušies uz laiku pārtraucot zvejas aktivitāti un sekmētu palikšanu nozarē. Rīcības programmā iekļauts kompensāciju pasākums „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana”.</p>
Akvakultūra	<p>Aktivitātes īstenošana iepriekšējā programmēšanas periodā devusi ieguldījumu akvakultūras uzņēmējdarbības pamata (arī dīķu) izveidē un produktu ražošanas standartu paaugstināšanā. Mērķa grupas interese par aktivitāti bijusi augsta, aktivitātes ietvaros līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināti 24 projekti, piesaistot sabiedrisko līdzfinansējumu aptuveni 1,6 miljonu eiro apmērā, no tiem pilnībā apmaksāti 16 projekti ar sabiedriskā līdzfinansējuma vērtību 1,2 miljoni eiro. Pasākuma ietvaros modernizēti 15,3 % akvakultūras uzņēmumu. Investīcijas galvenokārt ieguldītas ražošanas tehniskās bāzes uzlabošanai, zivju inkubācijas ceļa būvniecībā, baseinu rekonstrukcijā, zivju dīķu izveidē u.tml.</p> <p>Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu secināts, ka aktivitātes augsto rezultativitāti ir veicinājis tas, ka aktivitātes ietvaros tika atbilstīgas izmaksas, kas skar akvakultūrai nepieciešamās infrastruktūras izveidi, t.sk., dīķu rakšanu. EZF atbalsta programmēšanas periodā jāsekmē atbalsta novirzīšana arī tādu akvakultūras metožu ieviešanai, kas būtiski samazina negatīvo ietekmi uz vidi. Nepieciešama arī pārejo akvakultūras uzņēmumu modernizācija un iespēju radīšana jaunu sugu ražošanas uzsākšanai, lai dažādotu piedāvātās produkcijas klāstu.</p> <p>Rīcības programmā paredzēts atbalsta pasākums „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos”.</p>
Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga uzlabošana	<p>Aktivitātes īstenošana devusi ieguldījumu galvenokārt zvejas produktu apstrādes procesu modernizācijā, veicinot to atbilstību ES kvalitātes prasībām un konkurētspējai ES tirgū.</p> <p>Finanšu ministrijas informatīvajā ziņojumā par Eiropas Savienības finanšu resursu apguvi minēts, ka Latvijas zivju apstrādes uzņēmumi šīs aktivitātes ietvaros ir sakārtojuši ražošanas procesu atbilstoši ES higiēnas un pārtikas drošības prasībām, modernizējuši ražošanas tehnoloģijas, investējuši tehnoloģijās, efektivitātes un produktu kvalitātes paaugstināšanā.</p> <p>Mērķa grupas interese aktivitātes apgūvē ir augsta. Aktivitātes ietvaros investīcijas modernizācijai un ražošanas procesa pilnveidošanai piesaistītas 22 % zivju apstrādes uzņēmumos. Līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināti 45 projekti ar kopējo sabiedriskā līdzfinansējuma summu aptuveni 7,1 miljoni eiro, no tiem apmaksāti 32 projekti, piesaistot sabiedrisko līdzfinansējumu 3,6 miljoni eiro. Lai sekmētu darba ražīguma, pievienotās vērtības un produktu kvalitātes palielināšanu, kā arī blakusproduktu un atkritumu izmantošanu un jaunu produktu ieviešanu ražošanā, nepieciešamas investīcijas lielākajā daļā zivju apstrādes uzņēmumu, ko iepriekšējā programmēšanas periodā nav izdevies realizēt. Jāsekmē atbalsta novirzīšana arī negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai. Rīcības programmā paredzēts atbalsta pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketinga”.</p>
Jaunu noieta tirgu apgušanas veicināšana	<p>Vienotā programmdokumenta ieviešanas Tematiskajā izvērtējumā par uzraudzības rādītāju sistēmu iesaka objektīvi izvērtēt projektu iesniedzēju potenciālu un mērķa grupu vajadzības un reālās iespējas. Aktivitātes īstenošana devusi pagaidām nelielu ieguldījumu zivju apstrādes produktu izplatīšanas veicināšanā. Mērķa grupas interese aktivitātes apgūvē vērtējama kā apmierinoša. Līdz 2006.gada 31.decembrim aktivitātes ietvaros realizēti 2 zivju produkcijas tirgus izpētes projekti, 1 projekts atrodas tā īstenošanas stadijā.</p> <p>Atdeve no šādām aktivitātēm sagaidāma ilgākā laika periodā, tomēr jau perioda beigās vērojama noieta tirgu loka paplašināšanās. Lai diversificētu riskus lielu daļu produkcijas realizējot vienas valsts tirgū, jāturpina atbalsts tirgus izpētes un reklāmas kampaņu īstenošanai. Rīcības programmā paredzēts atbalsta pasākums „Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas”.</p>

48. Iepriekšējā programmēšanas periodā tika pilnveidota ZVFI vadības un kontroles sistēma. Ja ZVFI ieviešanas sākuma periodā galvenais kritērijs projektu iesniegumu sarindošanai un līdz ar to arī atbalsta saņemšanai bija projekta iesnieguma iesniegšanas laiks, kas radīja rindas projektu iesniegumu

iesniegšanas procesā, tad perioda noslēgumā projektu iesniegumu sarindošanai tika ieviesta kritēriju punktu sistēma, iesniegumus sarindojot pēc projektu atlasē kritērijiem. Šāda pieredze tiks turpināta arī nākamajā periodā, projektu iesniegumu pieņemšanu organizējot kārtās un nodrošinot to izvērtēšanu pēc administratīvajiem un specifiskajiem projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem, lai nodrošinātu pēc iespējas objektīvāku projektu iesniegumu atlasī.

49. Lauku atbalsta dienests, kas ZVFI ieviešanā veic starpniekinstitūcijas funkcijas, administrējot un uzraugot projektu ieviešanu, guvis nozīmīgu pieredzi un izstrādājis auditoru augsti novērtētu sistēmu iepriekšminēto pienākumu veikšanai, tādēļ arī nākamajā periodā LAD veiks Vadošās iestādes starpniekinstitūcijas funkcijas.

3.1.3. Konteksta rādītāji

50.

Rādītājs	2004	2005	2006
Zivsaimniecības īpatsvars IKP, %	0,9	1,1	0,9
Zivsaimniecībā nodarbināto īpatsvars kopējā nodarbinātībā, %	1,4	1,0	n.d.
Zivsaimniecības īpatsvars kopējā eksporta vērtībā, %	2,8	2,4	3,1
Zivsaimniecības ārējās tirdzniecības bilance, milj. EUR	57,6	74,4	88,9
Zivju produktu patēriņš, kg/iedz. gadā	16,2	16,0	n.d.
Zvejas kuģu skaits	942	928	897
Zvejas kuģu kopējā tonnāža, GT	42137,1	38587,1	37250,1
Zvejas kuģu kopējā jauda, kW	70807,2	64499,9	61219,8
Latvijas zvejas kuģu nozveja (izņemot iekšējos ūdeņos), tūkst. t	125,0	150,4	137,5
Nozveja iekšējos ūdeņos, tūkst.t	0,4	0,4	0,3
Saražota zivju produkcija, tūkst.t	166,5	213,7	179,0
Zivju produkcijas eksports, tūkst.t	131,1	153,0	160,6
Zivju produkcijas imports, tūkst.t	25,8	31,1	36,1
Akvakultūrā iegūtas un realizētas zivis, t	545,3	516,2	565,6
n.d. – nav datu			

Avots: CSP, VZP

Rādītāji, kas detalizēti raksturo Latvijas zvejas floti apkopoti 1.pielikumā.

3.2. Virzītājspēki, attīstības tendences un SVID

51. Zivsaimniecības nozare ir saistīta ar Latvijas ekonomiskās zonas, teritoriālo ūdeņu un iekšējo ūdeņu dzīvo dabas resursu racionālu un ilgtspējīgu izmantošanu, tajā skaitā bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Zivsaimniecībai Latvijā ir sena vēsture un tradīcijas. Iesaistīto ražotāju skaita, apgūtās ražošanas pieredzes un teritoriālās izplatības ietekmē nozarei piemīt iekšējs pašattīstības potenciāls.
52. Zivsaimniecības nozīmīgākais produkts – zivis un to pārstrādes produkti – mūsdienās novērtēts kā viens no augstvērtīgākajiem olbaltumvielu avotiem uzturā. Latvijā zivju patēriņš ir salīdzinoši augsts. Pieaugot iedzīvotāju

ienākumu līmenim, pieaug pieprasījums pēc kvalitatīviem zivju produktiem. Zivju produktu patēriņš pieaug arī eksporta tirgos. Tirgus pieprasījuma palielināšanās rada pamatu nozares attīstības iespējām.

53. Zivsaimniecības nozarei ir nozīmīga loma Latvijas reģionu attīstībā un nodarbinātības nodrošināšanas jomā. Piekrastes reģionos jūras zveja un zivju apstrāde ir svarīgas uzņēmējdarbības aktivitātes. Atsevišķos rajonos to īpatsvars kopējā nodarbinātībā veido 4 – 21 %¹⁷, un šajos reģionos vietējiem iedzīvotājiem ir ierobežotas alternatīvās nodarbinātības iespējas.
54. Par zivsaimniecībai nozīmīgiem var uzskatīt rajonus Kurzemes un Vidzemes piekrastē, kā arī Latgales reģionā. Turpinot sabalansēt zvejas floti ar pieejamiem zivju resursiem un ieviešot inovatīvākas tehnoloģijas, samazināsies nodarbināto skaits zivsaimniecībā, tādēļ nepieciešams bez darba palikušajiem piedāvāt iespēju pārorientēties uz citiem darbības veidiem. Tā kā zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās salīdzinot ar pārējo Latvijas teritoriju ir zemāks teritorijas attīstības indekss un nefinanšu investīciju piesaistes rādītāji, kā arī vājāk attīstīta infrastruktūra, jārada iespēja teritorijā esošajiem iedzīvotājiem un uzņēmējiem piedalīties konkurētspējīgas vides radīšanā. Tā kā tieši uz vietas vislabāk ir zināmas katras teritorijas konkrētās nepieciešamības un problēmu risināšanas iespējas, jāattīsta vietējā iniciatīva šo teritoriju attīstībai. Zivsaimniecībai nozīmīgo reģionu attīstības veicināšanā lielu ieguldījumu varētu sniegt vietējās rīcības grupas, kuras izstrādā un īsteno reģionu attīstības stratēģijas.
55. Lai paaugstinātu zvejas efektivitāti un rentabilitāti, kā arī mazinātu vides piesārņošanas risku, zinātnieki, izvērtējot Latvijas zvejas flotes kapacitāti un prognozējot turpmāko zivju resursu pieejamību, secina, ka jāturpina Latvijas zvejas flotes samazināšana, prioritāri no zvejas flotes izslēdzot Baltijas jūrā (arī Rīgas jūras līcī) aiz piekrastes zonas zvejojošos tralerus, kas garāki par 24 metriem ar mencu zvejas tiesībām. No Latvijas zvejas flotes jāturpina arī Baltijas jūrā (tajā skaitā Rīgas jūras līcī) aiz piekrastes zonas zvejojošo traleru, kuru garums ir 12 līdz 24 metru robežās, kā arī tīklu zvejas kuģu, kuru garums pārsniedz 24 metrus, izņemšana. Jāsamazina arī Baltijas jūras (tajā skaitā Rīgas jūras līča) piekrastes zonas zvejas flote. Tāpat jāturpina arī atlikušo zvejas kuģu modernizācija. Turklāt, turpinoties degvielas cenu kāpumam ilgtermiņā, pielietotā zvejas veida izvēle tehnoloģiskā modernizācija ir jo būtiska.
56. Baltijas jūrā, Rīgas jūras līcī un piekrastē zvejojošiem kuģiem zvejniecības uzņēmējdarbības iespējas tiešā veidā ietekmē kuģu būves, navigācijas, kuģošanas drošības, jūras vides aizsardzības prasības. Latvijā ar kuģu būvi, modernizāciju un remontu kopumā nodarbojas 14 uzņēmumi, bez tam ir specializēti uzņēmumi, kas nodarbojas ar kuģu būves un modernizācijas projektēšanu, glābšanas līdzekļu un ugunsdzēsības aprīkojuma apkopi un

¹⁷ Aprēķins pēc CSP darbaspēka apsekojumu un VZP datiem par nodarbināto skaitu zivsaimniecībā pa rajoniem

remontu, kā arī radio un navigācijas aprīkojuma remontu un modernizāciju.

57. Īpaši nozīmīga zvejniecības attīstībai ir Latvijas ostu sniegto pakalpojumu pieejamība un kvalitāte. Būtisks ir ostu un piestātņu izvietojums, to spēja nodrošināt nozveju izkraušanu, uzglabāšanu un realizēšanu pirmajiem pircējiem – zivju apstrādātājiem un tirdzniecības uzņēmumiem. Ne mazāk svarīgs ir arī ostu piebraucamo ceļu izvietojums un kvalitāte.
58. Lai realizētu nozveju, zvejniecības uzņēmumi slēdz līgumus ar zivju apstrādes uzņēmumiem un tirdzniecības uzņēmumiem, kas bieži darbojas kā starpnieki, samazinot zvejnieku iespējamus ieņēmumus. Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī nozvejoto zivju realizācijas uzlabošanai un zivju pieprasījuma un piedāvājuma sabalansēšanai tirgū lielākā daļa zvejas kuģu īpašnieku, kas zvejo aiz piekrastes ūdeņiem, ir apvienojušies zvejas produktu ražotāju grupās. 2 ražotāju grupas tika izveidotas 2005.gadā. To darbības efektivitāti zvejas produktu ieguves un tirgus organizēšanā, kā arī citu kopīgo problēmu risināšanā būs iespējams novērtēt turpmākajos gados. Ražotāju grupas varētu veicināt arī jauno tehnoloģiju ienākšanu zvejas darbības nodrošināšanā.
59. Akvakultūras produkcijas ražošanas apjomiem nav kvotu vai cita veida ierobežojumu, līdz ar to, salīdzinot ar zvejniecību, ir vienkāršāka uzņēmējdarbības uzsākšana un veikšana šajā nozarē. Iekšzemes lauku reģionos tā attīstās kā alternatīva lauksaimniecībai. Samazinoties nodarbināto skaitam lauksaimniecībā, nozarei varētu kļūt pieejami papildu darbaspēka resursi.
60. Sektora attīstību sekmē regulāri organizēti specializētie kursi akvakultūrā.
61. Nozares eksperti klimatiskos apstākļus akvakultūras attīstībai Latvijā vērtē kā sliktākus nekā kaimiņvalstīs, kas ietekmē ražošanas izmaksu veidošanos un tālākā nākotnē varētu mazināt Latvijas akvakultūras produkcijas konkurētspēju vienotajā Eiropas Savienības tirgū. Lai mazinātu akvakultūras produkcijas atkarību no cenas konkurences, jau šobrīd jādomā par īpašas vērtības (kvalitatīvo īpašību) piešķiršanu produkcijai.
62. Zivju apstrādes uzņēmumiem sakarā ar darba specifiku un salīdzinoši zemo atalgojumu vērojams nepieciešamo speciālistu un kvalificēta darbaspēka trūkums. Šis ir arī viens no faktoriem, kas apgrūtina uzņēmumu darbības paplašināšanas iespējas. 2006.gada sākumā zivju apstrādē bija iesaistīta lielākā daļa zivsaimniecības nozarē nodarbināto. Samazinoties bezdarba līmenim un brīvajam darbaspēkam valstī, uzņēmumiem rodas grūtības piesaistīt darbiniekus, kā rezultātā algu pieaugums sektorā ir straujāks kā produktivitātes pieaugums.
63. Latvijas uzņēmumu izmantotā zivju apstrādes tehnoloģija – dabiskais kūpinājums, zivju produkcijā var radīt paaugstinātu toksiskās vielas benzopirēna saturu. Līdz ar to zivju apstrādātājiem problēmas rada atšķirīgās produkcijas kvalitātes prasības ārējos tirgos, piemēram, normatīvu atšķirība attiecībā uz

benzopirēna pieļaujamo daudzumu zivju produkcijā Eiropas Savienības tirgos ir pieci mikrogrami uz kilogramu produkcijas, bet Krievijas tirgū – viens mikrogams uz kilogramu. Tā kā Latvijā tiek realizēts tikai 2-5 % no saražotā zivju konservu apjoma, eksporta tirgu prasību ievērošana ir būtisks nosacījums ražošanas stabilitātes nodrošināšanai. Uzņēmumiem jānodrošina kvalitatīvas produkcijas ražošanai atbilstošus tehnoloģiskos procesus.

64. Zivju produkcijas realizāciju organizē gan paši zivju apstrādes uzņēmumi, gan tirdzniecības uzņēmumi. Pieaugot zivju apstrādes apjomam, pieaug arī zivju realizācijas apjomi. Vietējais zivju produkcijas patēriņš stabili palielinās. Vietējā tirgū arvien palielinās piedāvātās produkcijas sortiments.
65. Samazinoties Latvijas zvejniekiem pieejamajiem nozvejas apjomiem, palielinās konkurence ražotāju starpā par vietējo izejvielu iegūšanu. Līdz ar to pieaudzis zivju produkcijas imports no ārvalstīm. Tā kā mazajiem un vidējiem ražotājiem izejvielu iepirkuma apjomi ir salīdzinoši nelieli, lai veidotu atsevišķus pasūtījumus no ārvalstu piegādātājiem, uzņēmumi veic kopīgas izejvielu iegādes vai arī spiesti tās iegādāties par augstāku cenu no starpniekiem.
66. Zivju produkcijas eksporta apjomu palielināšanās liecina par zivju apstrādes uzņēmumu pieaugošo spēju konkurēt, kā arī vēlmi sabalansēt produkcijas eksportu starp dažādu valstu tirgiem, tādējādi diversificējot atkarību no iespējamām nelabvēlīgām situācijām zivju produkcijas realizācijā. Dalība Pasaules Tirdzniecības organizācijā sekmē diskriminācijas izskaušanu attiecībā uz Latvijas zivju produkcijas eksportētājiem trešo valstu tirgos.
67. Kā pozitīvs aspekts jāmin arī tas, ka lielie un vidējie zivju apstrādes uzņēmumi piedalās gan vietējās, gan starptautiskās izstādēs. Tas sniedz iespēju popularizēt ražoto produkciju, kā arī noslēgt līgumus ar zivju produkcijas realizētājiem citās valstīs. Aktīvs mārketingš nepieciešams, jo Latvijas zivju apstrādes uzņēmumu preču zīmes vēl ir salīdzinoši mazpazīstamas Eiropas Savienības iekšējā tirgū. Ir nepieciešams rast iespēju nostiprināt to atpazīstamību kā kvalitatīvas, drošas un oriģinālas produkcijas ražotājiem.

3.3. Zivsaimniecības nozares stipro un vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums

Stiprās puses

68. Zivsaimniecības aktivitātēm Latvijā ir ilglaicīga pieredze.
69. Latvijas zvejniekiem ir pieejamas zvejas iespējas Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī, starptautisko konvenciju un trešo valstu ūdeņos, kuros atļauta zveja pamatojoties uz Eiropas Savienības noslēgtiem divpusējiem līgumiem.
70. Latvijas zvejas flotes lielums ļauj pilnībā apgūt Latvijai pieejamos zivju

resursus.

71. Latvijas piekrastē ir ērts ostu izvietojums, kas ir pieejams zvejniecības vajadzībām.
72. Augsts zivju produktu pieprasījuma potenciāls.
73. Iekšējo ūdeņu nozvejas saglabāšanās, neskatoties uz komerciālās zvejas iespēju samazināšanos.
74. Atsevišķos zivsaimniecības uzņēmumos, izmantojot pieejamo sabiedrisko atbalstu, ir modernizētas ražošanā izmantotās tehnoloģijas, paaugstināts darba ražīgums, veikti uzlabojumi darba drošībā un produktu kvalitātē.

Vājās puses

75. Nozares lēnā pielāgošanās jaunajiem nosacījumiem attiecībā uz zivju resursu ilgtspējīgas saglabāšanas pasākumiem, tajā skaitā sakarā ar delfīnu, roņu, jūras putnu u.c. dzīvnieku aizsardzību un iespējamu pat pilnīgu apdraudēto zivju sugu zvejas aizliegumu, vai atsevišķu zvejas rīku lietošanas aizliegumu.
76. Zvejas flotes kapacitāte ievērojami pārsniedz pieejamos zivju resursus.
77. Novecojusi zvejas flote.
78. Nozarē ir zems darba ražīgums, ražošanā tiek izmantotas novecojušas, vidi ietekmējošas tehnoloģiskās iekārtas, kā arī liels roku darba īpatsvars ražošanā.
79. Zems nodarbināto atalgojums.
80. Nepietiekamas zināšanas un pieredze zivsaimniecības uzņēmējdarbības plānošanā, vides ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu veicinošu saimniekošanas metožu pielietošanā, jaunu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pielietošanā, produktu kvalitātes un pievienotās vērtības paaugstināšanā.
81. Palielinās savvaļas dzīvnieku radītie zaudējumi jūras zvejā un akvakultūrā.
82. Latvijas zivju produkcijas ražotāju preču zīmes ir salīdzinoši maz atpazīstamas Eiropas Savienības tirgū.
83. Saimnieciskā darbība iekšējos ūdeņos atstāj negatīvu ietekmi uz zivju migrāciju un nārsta vietām.
84. Zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju salīdzinoši zemais attīstības līmenis, tajā skaitā zema saimnieciskā aktivitāte, zems nodarbinātības līmenis, vāji attīstītā infrastruktūra.

Iespējas

85. Eiropas Kopienas zivju resursu saglabāšanas pasākumu, tādu kā mencu ilgtermiņa saglabāšanas plāna ieviešana nodrošina ilgtspējīgu zivju resursu izmantošanas iespēju.
86. Zvejas rentabilitātes, zvejas flotes ekonomiskās dzīvotspējas un zvejas uzņēmumu konkurētspējas pieaugums, rezultātā samazinātās nelegālās un neregistrētās zvejas iespējas.
87. Darba ražīguma kāpums un efektivitāte, inovatīvu un modernu tehnoloģiju izmantošana nodrošinās stabilākus ienākumus un dzīves līmeni, līdz ar to darbaspēka pieejamību zvejniecības, akvakultūras un zivju apstrādes sektoram.
88. Nozarē iesaistīto zināšanu, prasmju un izglītības līmeņa, kā arī sadarbības starp ražošanas partneriem efektivitātes pieaugums.
89. Ūdens vides un dzīvnieku aizsardzība, stabilas un ekoloģiski tīras vides saglabāšanai.
90. Uzņēmumu līdzdalība vietēja un starptautiska mēroga nozares izstādēs veicina Latvijā ražotās produkcijas atpazīstamību zivju produkcijas noieta tirgos.
91. Ražotās produkcijas sortimenta pielāgošana jauniem eksporta tirgiem.
92. Vietējās iniciatīvas pieaugums zivsaimniecības reģionos papildu darbavieta radīšanai, darbību dažādošanai, teritoriju vispārējai attīstībai un citām aktivitātēm.

Draudi

93. Dažādu iemeslu dēļ pasliktinoties zivju krājumu (īpaši Baltijas jūras mencu) stāvoklim, paredzama piešķirto nozvejas kvotu samazināšanās, kas būtiski ietekmēs attiecīgos krājumus zvejojošos zvejas flotes segmentus.
94. Zvejas flotes segmenta, kas iesaistīts mencu zvejā, atkarība no Kopienas zvejas regulējošo pasākumu ieviešanas attiecībā uz mencu krājumu atjaunošanu un saglabāšanu bioloģiski drošā līmenī Baltijas jūrā.
95. Eiropas Savienības noslēgto zvejniecības līgumu laušana vai nepagarināšana ar trešajām valstīm, zvejas darbību pagaidu pārtraukšanas gadījumu iestāšanās negatīvi ietekmētu zvejniecībā nodarbināto ienākumu stabilitāti.
96. Neatbilstošas saimnieciskās darbības rezultātā palielināsies ūdens piesārņojuma līmenis un pasliktināsies vides stāvoklis, kā arī var izplatīties dažādas akvakultūras dzīvnieku slimības.
97. Informācija par paaugstinātu dioksīna klātbūtni Baltijas jūras zivīs un

kancerogēno vielu klātbūtni kūpinātajās zivīs varētu samazināt patērētāju interesi par tām, tādējādi negatīvi ietekmējot pieprasījumu.

98. Politiskā un administratīvā nestabilitāte ārējos, piemēram, NVS valstu, tirgos, kas negatīvi ietekmē uzņēmumu produkcijas realizāciju.
99. Nozares sašaurināšanās radītās sociāli ekonomiskās problēmas zivsaimniecībai nozīmīgajos reģionos.
100. Zivsaimniecības teritorijās esošās maza mēroga infrastruktūras attīstībai ierobežotie vietējie resursi.

3.4. Situācija vides jomā

101. Zivsaimniecības nozares ietekme uz vidi galvenokārt saistīta ar zivju resursiem, to nārsta vietām un dzīvotnēm, Baltijas jūras, Rīgas jūras līča piekrastes, kā arī iekšējo virszemes ūdeņu kvalitāti, zivsaimniecības nozares atkritumu savākšanu un pārstrādi, gaisa kvalitāti – kaitīgo vielu emisijām un smakām, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.
102. Ūdens kvalitāti un ekosistēmu stāvokli Baltijas jūrā un Rīgas līča ūdeņos ietekmē piesārņojums no visa sateces baseina. Pašreiz Baltijas jūras Latvijas ekonomiskās zonas ūdeņi kopumā ir mēreni piesārņoti, vietām ar lokāliem piesārņojuma rajoniem. Zvejniecības ietekme ūdens resursu kvalitātē novērojama saistībā ar aspektu, ka zvejā iesaistīto kuģu vidējā vecuma (Latvijā vidēji 26 gadi) un nolietotības pakāpes rādītāji ir visai augsti. Latvijas zvejas kuģu dzinēji ir veci, to izmešu līmenis un degvielas patēriņš parasti ir augstāks nekā daudzu citu ES dalībvalstu kuģiem. Ostu teritorijās, kā arī to tuvumā novērojams gaisa piesārņojums ar gaistošajiem organiskajiem savienojumiem, putekļiem, smakām.
103. Baltijas jūrā, ūdens zemā sāļuma dēļ, vairums zivju sugu atrodas savas izplatības robežapstākļos. Tādēļ to izplatību un produktivitāti iespaido gan dabiskās, gan cilvēka izraisītās vides izmaiņas un intensīva zveja. Tā rezultātā samazinās vairāku jūrā dzīvojošu zivju populācijas un to izplatība.
104. Virszemes ūdeņi ir pieskaitāmi pie atjaunojamajiem dabas resursiem, taču, atkarībā no vietas un apstākļiem, to atjaunošanās tempi var būt dažādi. Latvijā kopumā apmēram 48 %¹⁸ no novērtētajiem ūdensobjektiem atbilst augstai vai labai kvalitātei, kas ir sasniedzamais ES Ūdens Struktūrdirektīvas mērķis 2015.gadā. Būtiska problēma saistībā ar virszemes ūdeņiem iekšzemē ir eitrofikācija, kas negatīvi ietekmē zivju resursus un samazina bioloģisko daudzveidību. Tās cēloņi ir saistīti ar nepietiekami attīrītu notekūdeņu novadīšanu dabiskajās ūdenstilpēs un ūdenstecēs, mākslīgu aizsprostu un

¹⁸ Avots: Virszemes ūdeņu kvalitātes pārskats 2005, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra

ūdenskrātuvju izveidi.

105. Raugoties no ūdens vides saglabāšanas un atjaunošanas viedokļa, būtiskas problēmas saistītas ar saimnieciskās darbības videi nodarīto kaitējumu. Negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību rada mākslīgi veidotas (uzpludinātas) ūdenskrātuves un to izmantošanas režīms, piemēram, mazās hidroelektrostacijas. Būvējot aizsprostus, tiek pārtraukti zivju migrācijas ceļi un līdz ar to izzūd atsevišķu upju dabīgā nārsta populācijas. Ūdenskrātuvēs veidojas akvatoriji ar lēnu ūdensapmaiņu, kas pasliktina ūdens kvalitāti. Īpaši ūdens kvalitātes izmaiņas jūtamas ūdenskrātuvēs ar lielu seklūdens zonu, kur noris paātrināta eitrofikācija. Jau tagad aizaugšana novērojama ūdenskrātuvēs, kur hidroelektrostaciju darbība uzsākta pirms 2000.gada. Nozīmīgas nārsta vietas, piemēram, Daugavā ir zaudējis lasis, taimiņš, vimba un upes nēģis.
106. Akvakultūras dzīvnieku audzētavu darbībā jāievēro ES Ūdens Struktūrdirektīvas prasības.
107. Akvakultūras nozares viens no riskiem ir iespējamā zivju slimību un parazītu izplatības palielināšanās. Tā var radīt negatīvu ietekmi uz pārējo faunas daļu tās dabiskajās izplatības vietās, kā arī uz ūdens kvalitāti, palielinoties organiskā piesārņojuma daudzumam. Tādēļ akvakultūras darbībā ir nepieciešami pietiekami kontroles pasākumi. Dīķsaimniecībā, nolaižot zivju dīķus, iekšzemes ūdeņos palielinās risks nonākt lielum daudzumam zivju barības vielu pārpalikumiem un dīķu gultnes nogulumiem.
108. Jūras krasta kopgarums Latvijā ir 494 km. Aptuveni 90 % no krasta veido dabiski biotopi, pārējā daļa ir apbūvēta vai citādi pārveidota. Latvijā ir 336 Natura 2000 teritorijas. Tās kopā aizņem 11,9 % no Latvijas teritorijas, vietām ietverot piekrastes zonu un valsts iekšienē – vairāku akvakultūras uzņēmumu dīķu aizņemtās platības. Ņemot vērā, ka saimnieciskā darbība šajās teritorijās ir ierobežota un apgrūtināta, tas saistīts ar papildus izmaksām uzņēmumiem, mazinot to vienlīdzīgas konkurences iespējas.
109. 2005. gada 1. augustā tika uzsākta Eiropas Komisijas LIFE – Dabas programmas „Jūras aizsargājamās teritorijas Baltijas jūras austrumu daļā” projekta izstrāde. Projekta ietvaros iegūtā zinātniskā informācija tiks izmantota jūras Natura – 2000 vietu izvēlei un nodibināšanai trijās Baltijas valstīs (Igaunijā, Latvijā, Lietuvā). Šī projekta darbība paredzēta līdz 2009.gada 31. jūlijam.
110. Lai saglabātu piekrastes dabisko ekosistēmu, Latvijā ir ierobežotas piekrastes apbūves, līdz ar to ostu paplašināšanās iespējas.
111. Zivsaimniecība ir viena no nozarēm, kuras realizēšanā nepieciešami lieli ūdens apjomi, tādēļ būtiska ir problēma racionālai ūdens resursu izmantošanai. Arī notekūdeņu attīrīšana ir būtiska problēma. Tās risināšana ir finanšu investīciju

ietilpīga, pilnveidojot ražošanas procesu ar tehnoloģijām, kas uzlabotu uzņēmumu ūdens patēriņa efektivitāti un uzlabotu notekūdeņu attīrīšanu, tādējādi samazinot ūdens piesārņojumu.

112. Iepriekš minēto situācijas aprakstu vides jomā raksturo arī Rīcības programmai veiktais Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

3.5. Dzimumu līdztiesība

113. Dzimumu līdztiesība kā norma noteikta Latvijas Darba likumā, kurā noteikts, ka Latvijas Republikā fiziskajām personām darba tiesiskajās attiecībās nodrošināta līdztiesība neatkarīgi no rases, ādas krāsas, dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelšanās, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.
114. Zivsaimniecības nozarē 48,7 %¹⁹ no nodarbinātajiem ir sievietes. Lielākais sieviešu īpatsvars ir zivju apstrādes sektorā, kur nodarbināti 71,3 % sieviešu, bet mazākais – zvejniecībā, tikai 5 %. Šāda sieviešu un vīriešu proporcija dažādās zivsaimniecības jomās ir likumsakarīga, to nosaka darba specifika.
115. Darba alga zivsaimniecībā nodarbinātajām sievietēm ir vidēji par trīs procentiem zemāka kā vīriešiem²⁰, kas izskaidrojams ar to, ka lielākā daļa sieviešu nodarbinātas zivju apstrādes sektorā, kur atalgojums ir zemāks kā zvejā, kur pārsvarā nodarbināti vīrieši.
116. Zivsaimniecības nozarē tiek ievērotas un nodrošinātas līdzvērtīgas tiesības un iespējas, kā arī vienāda pieeja resursiem un to izmantošanas iespējām gan sievietēm, gan vīriešiem un nav konstatēti pārkāpumi dzimumu līdztiesības jomā.
117. Saņemot atbalstu ZVFI ietvaros tika nodrošinātas vienādas tiesības gan vīriešiem, gan sievietēm. Tādējādi dzimumu līdztiesības princips tiek integrēts visās zivsaimniecības jomās, un tas kā princips tiek nodrošināts visos pasākumos un aktivitātēs, visos lēmumu pieņemšanas un izpildes līmeņos. Tiek ņemtas vērā atšķirīgās dzimumu lomas un pieredze sabiedrībā, nodrošinot abu dzimumu pārstāvniecību un pasākumu atbilstību sieviešu un vīriešu dažādajām vajadzībām, interesēm un iespējām, kā arī izskaužot dzimumu diskrimināciju.
118. Izvērtējot projektu iesniegumus ZVFI atbalsta saņemšanai tika ņemti vērā spēkā esošie normatīvie akti attiecībā uz dzimumu līdztiesības nodrošināšanu, tajā skaitā – koncepcija Dzimumu līdztiesības īstenošanai, kuras mērķis ir veicināt dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu, 2004.gada 8.septembrī Ministru Kabinētā akceptētā Programma dzimumu

¹⁹ Avots datiem par dzimumu līdztiesību: VZP, 2005

²⁰ Avots: pamatojoties uz CSP datiem, 2005

līdztiesības īstenošanai 2005. – 2006.gadam, kā arī LR Labklājības ministrijas izstrādātās Vadlīnijas dzimumu līdztiesības principa ievērošanai Eiropas Savienības struktūrfondu projektu pieteicējiem un izvērtētājiem.

119. Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas efektīvākai īstenošanai visās politikas jomās katrā ministrijā ir atbildīgā amatpersona par dzimumu līdztiesības jautājumiem, tai skaitā dzimumu līdztiesības integrētās pieejas īstenošanu nozarē.

3.6. Analīzes svarīgākie rezultāti

120. Zivsaimniecība Latvijā vēsturiski ir veidojusies kā viena no nozīmīgākajām tautsaimniecības nozarēm, kas aptver visus produkta ražošanas ķēdes posmus. Lielā iesaistīto ražotāju skaita, apgūtās ražošanas pieredzes un teritoriālās izplatības ietekmē nozarei piemīt iekšējs pašattīstības potenciāls.
121. Izmantojot valsts un Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu laika periodā no 2004. līdz 2006. gadam, ir uzsākta zvejas flotes sabalansēšana atbilstoši pieejamajiem zivju resursiem, atsevišķi zivju apstrādes uzņēmumi ieguldījuši investīcijas zivju apstrādes procesa modernizācijā, ir uzlabota ostu infrastruktūra un zvejas kuģu apkalpošanas serviss, veiktas investīcijas akvakultūras uzņēmumu attīstībā.
122. Zivsaimniecības produkcijas ražošanai ir zema efektivitāte un zems darba ražīgums (produkcijas izlaide uz vienu strādājošo) gan zvejniecībā, gan zivju apstrādē, gan akvakultūrā.
123. Nepietiekami attīstīta sadarbība starp zvejniekiem un zivju apstrādātājiem. Starpnieku iesaistīšanās produkcijas ķēdē rada daļēju zivsaimniecībā saražotās produkcijas vērtības aizplūšanu no nozares, tādējādi samazinot zvejnieku ieņēmumus un neproduktīvi sadārdzinot gala produktu.
124. Zivju produkcijai ir stabils patēriņš gan vietējā, gan eksporta tirgos. Kopumā zivis tiek uztvertas kā veselīgs pārtikas produkts, līdz ar to zivju produkcijas patēriņam prognozējams pieaugums, pozitīvi ietekmējot pieprasījumu pēc tām.
125. Samazinoties piekrastes zvejai un zivju apstrādei, sagaidāma sociālās spriedzes pastiprināšanās, īpaši reģionos, kuros šobrīd ir augsts nozarē nodarbināto skaits. Tā kā zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās ir arī salīdzinoši vāji attīstīta infrastruktūra un teritorijas attīstības indekss ir zems, nepieciešamas investīcijas teritoriju konkurētspējas attīstīšanai. Vietējā iniciatīva varētu sniegt savu ieguldījumu zivsaimniecībai svarīgo teritoriju attīstībā, atbalstot nelielas ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas infrastruktūras, ciematu, cilvēkpotenciāla, pievienotās vērtības u.c. veida attīstības pasākumus.

126. Vides aizsardzības prasību pastiprināšanās, saasinoties problēmām dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanas jomā.
127. Ūdens kvalitātes, ražošanas atkritumu utilizācijas, sanitāro, higiēnas un tehnisko prasību mainība saistīta ar papildus nepieciešamiem finanšu līdzekļiem to izpildes nodrošināšanai.
128. Sabiedriskā atbalsta pieejamība nākamajos gados veicinātu turpmāku investīciju pieplūdi nozarei kopumā, flotes kapacitātes un nozvejas apjomu sabalansēšanai, zvejas, akvakultūras un zivju apstrādes konkurētspējas paaugstināšanai, ražotājorganizāciju un nozares sabiedrisko organizāciju sadarbībai gan tirgus izpētes jautājumos, gan arī kopīgā izejvielu iepirkšanas un sagādes organizēšanā, vides aizsardzības prasību ievērošanas nodrošināšanā, kā arī zvejas pārvaldības, zinātnes efektivitātes paaugstināšanā.

4. Stratēģija Rīcības programmas līmenī

4.1. Rīcības programmas mērķis un ietekmes rādītāji

129. Rīcības programmas mērķis ir veicināt to Stratēģiskajā plānā definēto mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi, kuru līdzfinansēšanas avots saskaņā ar Regulu (EK) Nr.1198/2006, var būt EZF.
130. Ņemot vērā situācijas raksturojumā atspoguļotās stiprās un vājās puses, iespējas un draudus, tāpat ievērojot Eiropas Savienības Padomes pieņemto daudzgadu plānu Baltijas jūras mencu krājumiem un šo krājumu zvejai, kas paredz ievērojami ierobežot mencu zvejas iespējas, kā rezultātā ļoti svarīgi pasākumi, kas nodrošinātu mencu zvejas flotes sabalansētību ar pieejamiem mencu zvejas resursiem, ir identificētas galvenās vajadzības, kas ir jārisina Rīcības programmas ietvaros, ņemot vērā Stratēģiskajā plānā definēto virsmērķi – zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas iespējas nākamām paaudzēm un zivsaimniecībā iesaistīto cilvēku pārticība.
131. Lai sasniegtu zivsaimniecības nozarei izvirzīto galveno mērķi, Rīcības programmas galvenie mērķi ir:
- ar zivju resursiem līdzsvaroti un konkurētspējīgi zvejas uzņēmumi un Latvijas zvejas flote;
 - kvalitatīvu, augstas pievienotās vērtības un tirgū pieprasījumam atbilstošu produktu ražojot akvakultūras, iekšējo ūdeņu zvejniecības un apstrādes uzņēmumi;
 - ar zivsaimniecību saistīto teritoriju un no zivsaimniecības atkarīgo cilvēkresursu integrēta un ilgtspējīga attīstība.
132. Rīcības programmas galveno mērķu sasniegšanai noteikti sekojoši ietekmes rādītāji, kas raksturo sasniedzamos rādītājus vidējā termiņā un Rīcības programmas darbības beigās:

Rādītāja veids	Rādītāja līmenis bāzes 2006.gadā		Sasniedzamais rādītāja pieaugums 2010.gadā, %	Sasniedzamais rādītāja pieaugums 2015.gadā, %
	mērvienība	rādītāja līmenis		
Zvejas flotes konkurētspēja	Nozveja tonnās vidēji uz flotes vienību	355	27	38
Produktivitāte zivsaimniecībā	Saražota produkcija EUR uz nodarbināto gadā	12340	25	49
Īpatsvars kopējā eksporta vērtībā	%	3,1	2	3
Zivsaimniecībā nodarbināto skaits	tūkst.	11,6*	**	**

* 2005.gada dati

** saglabājas bāzes gada līmenī

133. Par datu avotu rādītāju noteikšanai tiek izmantota CSP, VZP un LZRA informācija.

4.2. Rīcības programmas īpašie mērķi un rezultatīvie rādītāji

134. Rīcības programmā ir izvirzīti šādi īpašie mērķi un to rezultatīvie rādītāji:

Rīcības programmas īpašie mērķi	Rezultatīvie rādītāji	Datu avots
Būtiski uzlabot zvejas efektivitāti, ievērojot ilgtspējīgas vides saglabāšanas aspektus, veikt sociāli ekonomiskos pasākumus, kas nepieciešami zvejas flotes restrukturizācijas veikšanai, kā arī mazināt zvejā iesaistīto uzņēmumu un to darbinieku atkarību no zvejas darbību pārtraukšanas.	<ul style="list-style-type: none">• Produktivitāte zvejniecībā• Zvejas flotes tonnāža• Zvejas flotes jauda	VZP, LZRA
Uzlabot akvakultūras, iekšējo ūdeņu un zivju apstrādes uzņēmumu darbības efektivitāti, pievienojot papildu vērtību zivju produktiem un veicinot vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības aizsardzību un saglabāšanu.	<ul style="list-style-type: none">• Produktivitāte akvakultūrā• Produktivitāte zvejas un akvakultūras produktu apstrādē	CSP, VZP
Sekmēt zivsaimniecības nozares ilgtspējīgu attīstību un konkurētspējas paaugstināšanos, veicinot kopējas ieinteresētības pasākumu realizāciju, tajā skaitā prasmju apguvi un sadarbības veidošanos, vides aizsardzības pasākumu īstenošanu, produktu realizācijas un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu zivsaimniecības nozarē.	<ul style="list-style-type: none">• Vietējās zivju produkcijas daļa kopējā zivju patēriņā vietējā tirgū• Apmācīto īpatsvars kopējā zivsaimniecībā nodarbināto skaitā	VZP, LAD
Risināt sociālekonomiskās problēmas ar zivsaimniecību saistītajos reģionos	<ul style="list-style-type: none">• Atbalstīto reģionālo stratēģiju aptvertās teritorijas īpatsvars zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju apjomā• Bruto izveidoto darbavietu skaits• Uzņēmējdarbības aktivitāte zivsaimniecības teritorijās, ekonomiski aktīvo vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	LAD, CSP

Tabulā minēto rezultatīvo rādītāju sasniedzamie apjomi aprakstīti pie attiecīgajiem prioritārajiem virzieniem 7.2. sadaļā.

5. Kalendārie mērķi un starpmērķi

135. Rīcības programmas darbības laiks ir no 2007.gada 1.janvāra līdz 2013.gada

31.decembrim. Rīcības programmas ietvaros EZF līdzfinansēto darbību izdevumi ir atbilstīgi no 2007.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim.

136. Rīcības programmas ietvaros paredzēto Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta pasākumu ieviešana tiks uzsākta ne vēlāk kā līdz 2009.gada 1.jūlijam. Rīcības programmas atbalsta pasākums „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana tiks ieviests pēc Eiropas Savienības Padomes, Eiropas Komisijas vai nacionālas institūcijas ierosināta un īstenota zveju ierobežojoša pasākuma stāšanās spēkā. 4.prioritārā virziena ietvaros ZVRG un to izstrādāto teritorijas attīstības stratēģiju izvērtēšana un atlase tiks veikta ne vēlāk kā līdz 2009.gada 1.jūlijam.
137. Rīcības programmas galvenā mērķa un tās īpašo mērķu sasniegšanu atspoguļos vidusposma un nobeiguma izvērtējums saskaņā ar 4.1. sadaļā minētajiem ietekmes un 4.2. sadaļā minētajiem rezultatīvajiem rādītājiem.
138. Rīcības programmas starposma novērtējums tiks sagatavots ne vēlāk kā līdz 2011.gada 30.jūnijam.
139. Latvijas Nacionālā zvejas flotes piepūles sabalansēšanas plāna 2007.-2013.gadam (turpmāk – Sabalansēšanas plāns), kas izstrādāts, pamatojoties uz Regulas Nr.1198/2006 21., 22. un 23.pantu, darbības laiks ir no 2007.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim. Sabalansēšanas plāna darbības laika periods ir vienāds ar Rīcības programmas ietvaros EZF līdzfinansēto darbību izdevumu atbilstību no 2007.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim.

6. Ex-ante izvērtējuma un Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma kopsavilkums un rezultāti

140. Ex-ante izvērtējums Rīcības programmas projektam EZF atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam (turpmāk – Ex-ante izvērtējums) tika veikts atbilstoši Regulas (EK) Nr.1198/2006 47., 48.pantam.
141. Ex-ante izvērtējuma mērķis ir nodrošināt Rīcības programmas saskaņotību ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 19.pantā izklāstītajiem pamatprincipiem, Stratēģisko plānu, kā arī optimizēt budžeta resursu sadali un uzlabot programmēšanas kvalitāti.
142. Ex-ante izvērtējumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 47.panta 6.punktu veica neatkarīgi izvērtētāji – SIA „Konsorts” un SIA „Konsultanti”.
143. Ex-ante izvērtējumā ir secināts, ka Rīcības programmas izstrādē ir ņemti vērā ar nozares politiku un stratēģiju saistītie dokumenti, kā arī ir ievēroti galvenie Kopējās zivsaimniecības politikas pamatprincipi un ņemtas vērā zivsaimniecības nozares ilgspējīgas attīstības vajadzības.
144. Rīcības programma kopumā atbilst Eiropas Savienības un nacionālajiem vides

politikas plānošanas dokumentiem un starptautiskajām konvencijām. Galvenie mērķi un rīcības virzieni ir vērsti uz ekonomisko izaugsmi, cilvēkkapitāla un dabas kapitāla attīstību. Rīcības programmā noteiktie uzdevumi kopumā nav pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, principiem un nacionālo vides politiku, kā arī neapdraud Latvijas starptautisko saistību izpildi vides jomā.

145. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Rīcības programmai (turpmāk – Ietekmes uz vidi novērtējums) veikts paralēli ex-ante izvērtējumam saskaņā ar Eiropas Komisijas vadlīnijām par ex-ante izvērtēšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija Direktīvu Nr.2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu, LR Likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 2.marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Ietekmes uz vidi novērtējumu veica SIA „Konsorts” un SIA „Konsultanti” neatkarīgi eksperti.

146. Rīcības programmas Ietekmes uz vidi novērtējumā norādīti šādi atzinumi:

1. Rīcības programmas īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Sagaidāms, ka tiks veicināta vides pētniecība un vides infrastruktūras attīstība, kā arī dabas resursu efektīvāka izmantošana. Tomēr pasākumu realizācijas ietekme uz vidi lielā mērā būs atkarīga no ieviešanas darbu korektas un kvalitatīvas izpildes.

2. Rīcības programmas realizācijas gaitā, un arī tās rezultātā ir prognozējamas arī negatīvas ietekmes uz vidi, un galvenokārt tas ir saistīts ar infrastruktūras pilnveidošanas procesā radīto atmosfēras piesārņojuma un trokšņa līmeņa pieaugumu. Tomēr šīs ir īslaicīgās ietekmes, kas pēc Rīcības programmas realizācijas izzudīs un paliekošu vai kumulatīvu iespaidu neatstās.

3. Rīcības programma ir izstrādāta, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus un vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav jāparedz. Dokumenta īstenošanas rezultātā sagaidāmas nozīmīgas pārrobežu ietekmes pozitīvā nozīmē, kas saistīta ar zivju resursu ilgtspējības nodrošināšanas pasākumiem, sabalansējot zvejas flotes kapacitāti ar pieejamajiem resursiem, kā arī modernizējot zvejas kuģus un ostu infrastruktūru.

6.1. Ex-ante izvērtējuma rezultāti

147. Ex-ante izvērtējumā ir secināts, ka Rīcības programma ir veidota kā vienots dokuments, kura visas sadaļas ir saistītas un saskaņotas savā starpā. Rīcības programma atspoguļo būtiskākās zivsaimniecības nozares prioritātes, kā arī nosaka pasākumus un aktivitātes, kuras ieviešot būtu iespējams sasniegt

izvirzītos mērķus.

148. Prioritāro virzienu ietvaros plānotie pasākumi un aktivitātes ir izvēlētas saskaņā ar SVID un situācijas analīzē definētajām nozares vajadzībām un problēmām, kā arī Stratēģiskajā plānā izvirzītajiem apakšmērķiem. Vērtējot prioritāro virzienu mērķu un pasākumu iekšējo saskaņotību var secināt, ka kopumā izvēlētie pasākumi pēc būtības ir atbilstoši prioritāro virzienu specifikai un virzīti uz plānoto pasākumu mērķu sasniegšanu. Prioritāšu ietvaros izvēlētie pasākumi papildina, bet nedublē viens otru.
149. Ex-ante sagatavošanas posmā ekspertiem bija pieejama informācija tikai par katram prioritārajam virzienam paredzēto finansējumu, tamdēļ nevar spriest par katra pasākuma finanšu resursu apjomu un izvērtēt, vai plānotie finanšu resursu apjomi ir pietiekami konkrēto mērķu sasniegšanai. Eksperti ir veikuši izvērtējumu nosprausto mērķu sasniegšanas efektivitātei, pamatojoties uz prioritāro virzienu pieejamo finanšu resursu apjomu un secinājuši, ka kopējais finanšu apjoms katram virzienam ir pietiekams, taču svarīga būs finanšu resursu sadale pa atsevišķiem pasākumiem.
150. Rīcības programmas prioritāro virzienu pasākumi sniegs ilgtspējīgu ietekmi uz zivsaimniecības nozares mērķiem – zvejniecības kā konkurētspējīgas un stabilas zivsaimniecības jomas attīstību, videi draudzīgas akvakultūras produkcijas audzēšanu, zivsaimniecības nozares ilgtspējīgu attīstību un dzīves kvalitātes uzlabošanu ar zivsaimniecību saistītajos reģionos. Prioritāro virzienu pasākumu rezultātu un ietekmes ilgtspējai eksperti sniedz šādu izvērtējumu:
- Visi četri 1.prioritārā virziena „Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai” pasākumi sniedz ilgtspējīgu ietekmi uz zivsaimniecības jomu, it īpaši uz zvejniecību. Ilgtspējīgā ietekme attiecas gan uz flotes sabalansēšanu, gan uz cilvēkresursu attīstību un sociālo garantiju nodrošināšanu. Šajā prioritārajā virzienā veicamie pasākumi izbeigsies līdz ar paredzamā finansējuma izmantošanu, jo tie ir uz konkrētu darbību vērsti pasākumi, tomēr šī prioritārā virziena ilgtspēju nebūtu pareizi vērtēt no šāda skatu punkta, jo šajā gadījumā ilgtspējīgu nozares attīstību nodrošina tieši paredzēto aktivitāšu izpilde. Pasākumu ieviešana dos ilgtspējīgu efektu zvejas flotes kapacitātes sabalansēšanā ar pieejamiem zivju resursiem, zvejniecības kā konkurētspējīgas un stabilas zivsaimniecības jomas attīstībā, paaugstinot zvejas kuģu modernizēšanas pakāpi un šis efekts saglabāsies arī pēc Rīcības programmas beigām;
 - Arī 2.prioritārā virziena „Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zivsaimniecības un akvakultūras produktu pārstrāde un mārketingi” pasākumi veiks nopietnu ieguldījumu vienā no zivsaimniecības apakšnozarēm, kura potenciāli varētu kompensēt nozvejas samazināšanos un nākotnē dot nozīmīgu ieguldījumu Latvijas tautsaimniecībā. Prioritātes

ietvaros paredzamā nozvejoto zivju kvalitātes ilgāka saglabāšana pašreizējā situācijā ir viens no svarīgākiem priekšnosacījumiem iekšējo ūdeņu zivju efektīvai realizācijai un apakšnozares tālākās attīstības potenciāla radīšanai. Tomēr jāmin, ka pasākums „Ūdens vides pasākumi” tikai daļēji ir ilgtspējīgs, jo atbalstam beidzoties, īpašniekiem un apsaimniekotājiem nebūs ekonomiskās motivācijas ievērot paaugstinātās ūdens vides prasības. No rezultāta viedokļa pasākums ir ilgtspējīgs, jo orientēts uz ilgtspējīgu un kvalitatīvu resursu izmantošanu;

- 3.prioritārais virziens „Kopējās ieinteresētības pasākumi” ietver pasākumus un aktivitātes, kas kopumā vērtējamas kā ilgtspējīgas. Ieguldījumiem infrastruktūrā paredzama ilgtermiņa ietekme arī pēc EZF atbalsta izbeigšanās pie nosacījuma, ka uzņēmumi turpina sekmīgi darboties. Ieguldījumi izglītībā, zinātnē un zināšanu un pieredzes pārņemšana noteikti ir ilgtspējīga, jo iegūtās zināšanas un prasmes var tikt izmantotas arī pēc EZF atbalsta beigām. Atjaunotie zivju migrācijas ceļi un nārstošanas vietas sekmēs zivju resursu saglabāšanu arī ilgtermiņā, pēc Rīcības programmas beigām;
- 4.prioritārā virziena ieviešanā paredzētās investīcijas zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju ilgtspējīgai attīstībai būs ar ilgtspējīgu ietekmi, jo pasākuma aktivitātes ir vērstas uz zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības sekmēšanu lauku un piekrastes teritorijās, kur zivsaimniecības aktivitātes ir nozīmīga vietējās ekonomikas joma. Tās ir vērstas uz ekonomisko aktivitāšu saglabāšanu un attīstību šajās teritorijās, kā arī iedzīvotāju prasmju attīstību un sadarbības veicināšanu.

151. Rīcības programmas prioritāro virzienu īstenošanā eksperti nekonstatēja īpašus riskus, kas apdraudētu Rīcības programmu kopumā, vai atsevišķu prioritāru virzienu sekmīgu ieviešanu. Tomēr kā atsevišķi riski, kas apdraudētu atsevišķu pasākumu un to aktivitāšu ieviešanu tiek atzīmēti:

- Pasākuma „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana” ieviešana ir atkarīga no nacionālo institūciju, ES Padomes un Eiropas Komisijas ieviestajiem zvejas darbību ierobežojošiem pasākumiem;
- Tā kā uzsvars tiek likts uz jauniem, augsti kvalitatīviem akvakultūras produktiem, nepieciešamo specifisko aprīkojumu to transportēšanai un uzglabāšanai izmantošanu, visu vides prasību ievērošanu, produktu ražošanas izmaksas varētu būt pietiekoši augstas, tādejādi radot risku konkurētspējai. Pasākuma „Akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošana” izpildē risku rada iespējamā cilvēkresursu un zināšanu nepietiekamība pasākuma realizācijai. Riska faktori 2. prioritātes ieviešanā ir arī darbaspēka trūkums nozarē;

152. Lai Rīcības programmas ieviešana norisinātos pēc iespējas sekmīgāk, eksperti ierosina veikt šādas darbības:

N.p.k.	Ex-antes izvērtējuma sagatavotāju (ekspertu) ierosinājumi	Zemkopības ministrijas komentāri un Rīcības programmā veiktie uzlabojumi
1.	Kaut arī kopumā prioritāro virzienu pamatojums ir labi aprakstīts, tomēr dažām prioritātēm to ir nepieciešams precīzāk formulēt. Vietām Rīcības programmā iekļautā informācija nav saskaņota un vienota visa dokumenta ietvaros.	Prioritāro virzienu pamatojumi un informācija papildināti ar precīzākiem formulējumiem. Skatīt sadaļu „Izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotība un pamatotība”.
2.	Ieviešot pasākumu „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” jānodrošina nepieciešamo informatīvo atbalstu par akvakultūras uzņēmējdarbību, kā arī iespējas iegūt papildus zināšanas.	Informatīvais atbalsts tiks nodrošināts saskaņā ar aprakstu sadaļā „Sabiedrības informēšanas nodrošināšana”.
3.	Ir jāveic tirgus pētījums par akvakultūras produktu pieprasījuma apjomu un sortimentu.	Tiks izvērtēta iespēja 5.prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība” ietvaros veikt tirgus pētījumu par akvakultūras produktu pieprasījuma apjomu un sortimentu
4.	Lai nodrošinātu pasākuma „Ūdens vides pasākumi” ilgtspēju ir jāizstrādā un jāievieš metodes, kā paaugstināt īpašnieku un apsaimniekotāju motivāciju ievērot paaugstinātās ūdens vides prasības pēc Rīcības programmas sniegtā atbalsta beigām.	Padomes Regula (EK) Nr.1198/2006 paredz atbalsta saņēmējam uzņemties saistības vismaz piecus gadus pildīt uzņemtās saistības. Kontroli par šīs prasības izpildi nodrošina Vadošās iestādes nozīmētā starpniekinstitūcija - Lauku atbalsta dienests.
5.	Zivju apstrādes sektora atbalstāmās aktivitātēs akcentēt jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanu, orientējoties uz esošiem vai potenciāliem akvakultūras un iekšējo ūdeņu resursiem.	Jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešana paredzēta Rīcības programmas ieviešanas ietvaros, tajā skaitā akvakultūras un iekšējo ūdeņu produkcijas apstrāde.
6.	Nopietni izvērtēt riska faktoru par augsto liegumu skaitu ar tendenci palielināties, kā arī dažādos ierobežojumus zvejas rīku izmantošanai pie finansējuma sadales pasākumā „Zveja iekšējos ūdeņos”.	Rīcības programmas ietvaros atbalsts paredzēts tikai iekšējo ūdeņu zvejai nepieciešamās infrastruktūras izveidei ūdenstilpēs, kurās nav paredzēti komerciālās zvejas liegumi.
7.	Programmu ieviešot ir jāparedz, kā tiks nodrošināta prioritārajā virzienā „Kopējās ieinteresētības pasākumi” mērķa grupas ieinteresētība.	Mērķgrupas ieinteresētība tiks nodrošināta informatīvu pasākumu ietvaros, kas aprakstīti sadaļā „Sabiedrības informēšanas nodrošināšana”.
8.	Programmu ieviešot ir jāparedz mehānisms, kā novērst prioritārā virziena “Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība” paredzamo aktivitāšu pārklāšanos ar citu ES līdzfinansējuma programmu vai prioritāro virzienu aktivitātēm.	Rīcības programmas 4.prioritārā virziena apraksts papildināts ar nepieciešamo informāciju, turklāt Zivsaimniecības vietējām

		rīcības grupām, izvēloties atbalstāmās aktivitātes, vietējās attīstības stratēģijās jānorāda demarkācija ar citiem ES fondiem.
9.	Ir atkārtoti jāizvērtē pasākuma „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana” finanšu lietderība.	Nav ņemts vērā. Atbalsts nepieciešams zvejniekiem, kas var tikt pakļauti riskam sakarā ar Eiropas Kopienas vai dalībvalsts ieviestiem zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšanas pasākumiem.
10.	Izvērtēt iespēju iestrādāt papildus nosacījumus, lai atvieglotu atbalsta saņemšanu mazajām ostām.	Detalizēti nosacījumi atbalsta saņemšanai tiks iekļauti katram pasākumam izstrādātajos nacionālajos normatīvajos aktos.
11.	4.prioritārajam virzienam atvēlētais finansējums ir liels.	4.prioritārajam virzienam atvēlēta finansējuma apjoma pamato zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju sociālekonomiskās situācijas apraksts, kas iekļauts Rīcības programmas sadaļā “Vispārēja zivsaimniecības nozares analīze”, „Virzītājspēki, attīstības tendences un SVID”, Analīzes svarīgākie rezultāti”.

6.2. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

6.2.1. Vides pārskatā sniegtās informācijas netehnisks kopsavilkums, kā to paredz 2001.gada 27.jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – SIVN Direktīva) 1.pielikuma (j) apakšpunkts.

153. Kopsavilkums ir Ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata sastāvdaļa. Sabiedriskās apspriešanas procedūrā tika izmantots Vides pārskata kopsavilkums, kas bija ietverts attiecīgajā Vides pārskata projektā.
154. Ietekmes uz vidi novērtējums ietver:
- a) Rīcības programmas īsu satura izklāstu, galvenos mērķus un saistību ar citiem politikas plānošanas dokumentiem.
155. Rīcības programmas saturs atbilst Regulas (EK) Nr.498/2007 1.pielikuma A daļā norādītajam. Tās izstrādē tika ievēroti galvenie Kopējās zivsaimniecības

politikas pamatprincipi un tā atbilst Stratēģiskajā plānā nospraustajiem uzdevumiem. Rīcības programmā atspoguļota situācija zivsaimniecības nozarē valstī, raksturojot zivsaimniecības nozares atsevišķās darbības jomas, kā arī ir izvērtēti pasākumi un aktivitātes izvirzīto mērķu sasniegšanai zivsaimniecības nozarē. Novērtējot gan Rīcības programmas galveno mērķi, gan īpašos mērķus, gan arī to sasniegšanai izvirzītos pasākumus, var secināt, ka tajos ir iekļauti un ņemti vērā jautājumi un problēmas, kas skar nozares ietekmi uz vidi.

156. Rīcības programmā noteiktie uzdevumi kopumā nav pretrunā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, principiem un nacionālo vides politiku, kā arī neapdraud Latvijas starptautisko saistību izpildi vides jomā.
157. Izstrādājot Rīcības programmu, tika ņemti vērā ar nozares politiku un stratēģiju saistīti dokumenti.

b) pašreizējā vides stāvokļa attiecīgos aspektus un tā iespējamo attīstību, Rīcības programmu neīstenojot;
158. Situācija zvejniecības jomā pagaidām ir vērtējama kā diezgan stabila, taču ļoti jūtīga un ar potenciālu apdraudējuma iespēju. To veicina daudzu zivju krājumu samazināšanās, zvejā iesaistīto cilvēku novecošana un nespēja piesaistīt jaunus cilvēkus šai uzņēmējdarbības aktivitātei.
159. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana Baltijas jūras un Rīgas līča ūdeņos ir iespējama tikai sabalansējot dažādu nozaru, tai skaitā, zivsaimniecības un dabas aizsardzības intereses.
160. Latvijas zvejas flotes kuģu dzinēji ir veci, to izmešu līmenis un degvielas patēriņš parasti ir augstāks nekā daudzu citu ES dalībvalstu kuģiem.
161. Ostu teritorijās, kā arī to tuvumā novērojams gaisa piesārņojums ar gaistošajiem organiskajiem savienojumiem, putekļiem, smakām.
162. Negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību rada mākslīgi veidotas (uzpludinātas) ūdenskrātuves un to izmantošanas režīms, tiek pārtraukti zivju migrāciju ceļi un līdz ar to izzūd atsevišķu upju dabīgā nārsta populācijas.
163. Akvakultūras nozares darbībā ir nepieciešami pietiekami kontroles pasākumi, jo var palielināties bīstamu zivju slimību un parazītu izplatīšanās risks, kas var radīt negatīvu ietekmi uz pārējo faunas daļu tās dabiskajās izplatības vietās, kā arī uz ūdens kvalitāti, palielinoties organiskā piesārņojuma daudzumam.
164. Zivju apstrādes uzņēmumos ir aktuālas šādas vides problēmas - notekūdeņu attīrīšana, kūpināšanas procesā izvadīto dūmgāzu un fenolūdeņu attīrīšana, dzeramā ūdens racionāla izmantošana un kvalitāte, zivju atkritumu pārstrāde, citu atkritumu (kartona, metāla u.c.) pārstrāde.

165. Ja Rīcības programma netiktu īstenota, cilvēku darbības un saimnieciskās ietekmes rezultātā ievērojami pasliktinātos vides stāvoklis kopumā un zivju resursu stāvoklis jo īpaši.
- c) vides raksturojumu teritorijās, kurās var būt ievērojama ietekme uz vidi;
166. Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes ūdeņu kvalitāti ietekmē jūrā ieplūstošo upju ūdeņu kvalitāte, avārijas piekrastē un jūrā. Baltijas jūras piekrastes vides aizsardzības prioritāra problēma ir piekrastes ūdeņu un pludmales piesārņošana ar naftas produktiem.
- d) esošās ekoloģiskās problēmas, kas saistītas ar Rīcības programmu, tostarp, kas saistītas ar vides aspektā īpašas nozīmes teritorijām;
167. Pēc Rīcības programmas prioritāro virzienu un pasākumu analīzes var secināt, ka dokumenta īstenošana dos pozitīvu ieguldījumu. Pasākumu ietvaros plānotās aktivitātes ir balstītas uz vides aizsardzības principiem.
- e) vides aizsardzības mērķus, kas noteikti starptautiskā, Kopienas vai dalībvalsts līmenī un kas saistīti ar Rīcības programmu, kā arī to, kādā veidā šie mērķi un citi ekoloģiskie apsvērumi ņemti vērā Rīcības programmas sagatavošanas laikā;
168. Rīcības programma kopumā atbilst Eiropas Savienības un nacionālajiem vides politikas plānošanas dokumentiem un starptautiskajām konvencijām. Galvenie mērķi un rīcības virzieni ir vērsti uz ekonomisko izaugsmi, cilvēkkapitāla un dabas kapitāla attīstību.
169. Rīcības programma atbilst ES 6. vides rīcības programmai 2001. – 2010.gadam, kas nosaka ES uzdevumus un darbības, kas jāveic, lai sasniegtu ES nospraustos vides aizsardzības mērķus. Nacionālais vides politikas plāns 2004. – 2008.gadam definē nacionālos vides politikas mērķus un uzdevumus, kuri ir aktuāli arī izmantojot un īstenojot zivsaimniecības attīstības pamatnostādnes.
170. Rīcības programmā ir iestrādāti pasākumi visu šo mērķu sasniegšanai.
- f) iespējamo būtisko ietekmi uz vidi, ietverot tādus aspektus kā bioloģiskā daudzveidība, apdzīvotība, iedzīvotāju veselības aizsardzība, fauna, flora, augsne, ūdens, gaiss, klimatiskie faktori, materiālās vērtības, ainavu un iepriekšminēto faktoru mijiedarbību;
171. Novērtējums rāda, ka Rīcības programma atbilst Stratēģiskajā plānā nospraustajiem uzdevumiem un nav pretrunā ar nacionālajiem vides politikas plānošanas dokumentiem. Rīcības programma paredz pasākumus piesārņojuma novēršanai, dzīvotņu saglabāšanai un dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai.
172. Pasākumu realizācija galvenokārt nozīmē jaunu tehnoloģiju ieviešanu. Šādas jaunas tehnoloģijas vai ražošanas metodes radīs mazāku piesārņojumu

(galvenokārt ūdens) apkārtējā vidē un ļaus pilnīgāk izmantot iegūto izejmateriālu. Bez tam jādomā, ka šīs tehnoloģijas būs energotaupīgākas un efektīvākas vienas vienības produkcijas saražošanai nekā pašreiz izmantotās. Līdz ar to samazināsies negatīvais spiediens uz vidi ne tikai lokāli, bet gan plašākā mērogā.

173. Rīcības programmas realizācijas gaitā, un arī tās rezultātā ir prognozējamas arī negatīvas ietekmes uz vidi, un galvenokārt tas ir saistīts ar infrastruktūras pilnveidošanas procesā radīto atmosfēras piesārņojuma un trokšņa līmeņa pieaugumu. Tomēr šīs ir īslaicīgās ietekmes, kas pēc Rīcības programmas realizācijas izzudīs un paliekošu vai kumulatīvu iespaidu neatstās.

g) pasākumus, kas paredzēti, lai novērstu, samazinātu un iespējami pilnīgi kompensētu jebkādu Rīcības programmas īstenošanas būtiski nelabvēlīgu ietekmi uz vidi;

174. Rīcības programma neparedz rīcības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Rīcības programma ir izstrādāta, ņemot vērā starptautiskos un nacionālos vides mērķus, vides aizsardzības normatīvos aktus. Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi netiek paredzēti.

175. Būtiskākie ierosinājumi negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mīkstināšanai:

1. Nodrošināt vides likumdošanas efektīvu ieviešanu un kontroli;
2. Izstrādāt Rīcības programmas ieviešanas un uzraudzības plānu, nodrošinot pastāvīgu ietekmju uz vidi novērtējumu un atgriezenisko saiti ar lēmumu pieņēmējiem;
3. Paredzēt pasākumus negatīvo ietekmju uz vidi novēršanai un mīkstināšanai;
4. Pēc iespējas plašāk piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

h) īsu iespējamo alternatīvu izvēles pamatojumu, novērtējuma veikšanas aprakstu, ietverot visas grūtības, ar kurām bija jāsaskaras, apkopojot vajadzīgo informāciju;

176. Vides pārskats balstās uz attīstības scenāriju Stratēģiskajā plānā nosprausto mērķu sasniegšanai. Šajā dokumentā tiek veikts nepieciešamo rīcības virzienu un veicamo pasākumu ietekmes uz vidi izvērtējums, kā arī tiek analizēta dokumenta atbilstība starptautiskajai un nacionālajai vides politikai.

177. Vairāku vides resursu kvalitātes raksturošanā ir grūtības iegūt aktualizētu informāciju par esošo situāciju un tendencēm, šādos gadījumos, novērtējuma izstrādātāji konsultējās ar nozares ekspertiem par būtiskākajām tendencēm.

i) to pasākumu aprakstu, kas paredzēti attiecībā uz monitoringu.

178. Sagatavojot priekšlikumus plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums. Ietekmes uz vidi izvērtēšanai būtiski ir iekļaut vides monitoringa indikatorus. Izvēlēti tādi indikatori, kuri jau tiek aprēķināti vai kuru aprēķināšanai tiek sistemātiski apkopota bāzes informācija.
179. Rīcības programmas īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Sagaidāms, ka tiks veicināta vides pētniecība un vides infrastruktūras attīstība, kā arī dabas resursu efektīvāka izmantošana. Tomēr Rīcības programmas realizācijas ietekme uz vidi lielā mērā būs atkarīga no ieviešanas darbu korektas un kvalitatīvas izpildes.
- 6.2.2. Paziņojums, kas minēts SIVN Direktīvas 9.panta 1.punkta (b) apakšpunktā, kurā īsi izklāstīts kā Rīcības programmā integrēti vides apsvērumi un sniegtie atzinumi.
180. Rīcības programma ietver esošās situācijas analīzi zivsaimniecības nozarē, stratēģiju Rīcības programmas līmenī, prioritāros virzienus, kuros paredzēts līdzfinansējums EZF ietvaros, kā arī nosaka pasākumus un aktivitātes, to realizācijas nosacījumus laika periodā no 2007. - 2013.gadam, ievērojot ES likumdošanas ietvarā – Regulā (EK) Nr.1198/2006 un Regulā (EK) Nr.498/2007 paredzētās prasības.
181. Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām, lai novērtētu iespējamo būtisko ietekmi uz vidi Rīcības programmas īstenošanas laikā, kā arī savlaicīgi novērstu vai mazinātu negatīvo ietekmi uz vidi, kas saistīta ar tās īstenošanu, tika veikts Ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums). Stratēģiskais novērtējums tika veikts paralēli ex-ante izvērtējumam saskaņā ar Eiropas Komisijas vadlīnijām par ex-ante izvērtēšanu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 27.jūnija Direktīvu Nr.2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu, LR Likumu “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 2.marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Ietekmes uz vidi novērtējumu veica SIA „Konsorts” un SIA „Konsultanti” neatkarīgi eksperti.
182. Vides eksperti bija tieši iesaistīti programmēšanas dokumentu izstrādes procesā, piedaloties Zemkopības ministrijas organizētajā Rīcības programmas izstrādes vadības darba grupā, tādā veidā nodrošinot iespēju tiem izvērtēt katru Rīcības programmas projekta versiju.
183. Stratēģiskā novērtējuma procesa rezultātā tika sagatavots Vides pārskats, kas identificē, apraksta un novērtē Rīcības programmas īstenošanas efektu ietekmi uz vidi.

184. Vides pārskata projekts un Rīcības programmas projekts tika nodoti sabiedriskajai apspriešanai, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, 2007.gada 6.februārī publicējot LR Oficiālajā laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” paziņojumu par sabiedrības iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par Vides pārskata un Rīcības programmas projektu 40 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas, tas ir, līdz 2007.gada 19.martam. Lai paziņojums aptvertu plašāku sabiedrības loku lauku un zivsaimniecības teritorijās, paziņojums tika papildus publicēts arī laikrakstā „Latvijas Avīze”.
185. Pēc konsultācijām ar Vides pārraudzības valsts biroju individuāli par sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu tika informēta LR Vides ministrija, Vides konsultatīvā padome pie LR Vides ministrijas, sabiedriskās organizācijas „Latvijas Vides aizsardzības klubs”, „Latvijas Dabas fonds”, „Latvijas Makšķernieku asociācija”, kā arī Valsts aģentūra „Sabiedrības veselības aģentūra” un Pašvaldību savienība par iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par Vides pārskata un Rīcības programmas projektu līdz 2007.gada 19.martam.
186. Vides pārskata projekts, tajā skaitā arī netehniskais kopsavilkums un Rīcības programmas projekts bija pieejami Zemkopības ministrijas mājas lapā www.zm.gov.lv no 2007.gada 6.februāra līdz 2007.gada 20.martam.
187. Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas process ilga no 2007.gada 6.februāra līdz 2007.gada 19.martam, 2007.gada 16.martā organizējot Rīcības programmas projekta un Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas sanākumi, lai noslēgtu sabiedriskās apspriešanas procesu. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas sanākumi tika publicēts Zemkopības ministrijas mājas lapā: www.zm.gov.lv.
188. Iepriekšminētajā sabiedriskās apspriešanas sanāksmē tika apspriests Vides pārskata projekts un Rīcības programmas projekts.
189. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē tika atzīts, ka Rīcības programmas projekts ir izstrādāts saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr.1198/2006 un Komisijas Regulu (EK) Nr.498/2007, bet tās detalizācijas pakāpe nav tik pietiekama, lai izvērtētu tās ietekmi uz vidi. Tādēļ īpašos un detalizētākus Rīcības programmas pasākumu ieviešanas nosacījumus ir būtiski iestrādāt attiecīgajos nacionāla līmeņa normatīvajos aktos. Eiropas Zivsaimniecības fonda Vadošajai iestādei (tas ir, Zemkopības ministrijai) ir jānodrošina, ka vides aspekti tiek ņemti vērā Rīcības programmas ieviešanas procesā un attiecīgajā nacionālajā likumdošanā.
190. Lai gan sabiedriskās apspriešanas laikā Vides pārskata projekts un Rīcības programmas projekts bija pieejams plašam institūciju un sabiedrības lokam, tika saņemts tikai viens priekšlikums par Vides pārskata projektu. Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” priekšlikums papildināt Vides pārskata projektu ar jautājumiem, kas skar sabiedrības veselību ir ņemts vērā un Vides

pārskata projekts papildināts ar sadaļu „Pasākumu ietekme uz sabiedrības veselību”, kurā uzsvērts, ka Rīcības programmā paredzētie pasākumi ir vērsti uz vides veselības un sekojoši arī uz sabiedrības veselības uzlabošanu.

191. Pēc sabiedriskās apspriešanas procesa noslēgšanas gan Vides pārskata projekts, tajā skaitā arī netehniskais kopsavilkums, gan Rīcības programmas projekts tika pārskatīti un atbilstoši papildināti. Vides pārskata projekta pārskatīšanu veica SIA „Konsorts” un SIA „Konsultanti” neatkarīgi eksperti un Zemkopības ministrijā iesniedza dokumenta gala versiju.
192. Papildinātie dokumenti, saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 2.marta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, tika nosūtīti Vides pārraudzības valsts birojam.
193. 2007. gada 15. augustā ZM no Vides pārraudzības valsts biroja saņēma atzinumu Nr. 65 „Par vides pārskatu plānošanas dokumentam „Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda ieviešanai Latvijā (2007.-2013.g.)””, kurā atzīts, ka Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procedūra kopumā veikta saskaņā ar to regulējošajiem normatīvajiem aktiem, tajā ietverti secinājumi par Rīcības programmas īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādāti priekšlikumi iespējamo negatīvo seku novēršanai vai samazināšanai. Eiropas Zivsaimniecības fonda Vadošajai iestādei attiecīgo Rīcības programmas atbalsta pasākumu ieviešanu reglamentējošo nacionāla līmeņa normatīvo aktu izstrādes un saskaņošanas procesā ir jānodrošina, ka vides aspekti tiek ņemti vērā, jo Rīcības programmas projekta zemās detalizācijas pakāpes dēļ nav iespējams pietiekami izvērtēt tās ietekmi uz vidi.
194. Vadošā iestāde apņemas izpildīt SVIN uzraudzības nosacījumus Rīcības programmas ieviešanas procesā saskaņā ar nosacījumiem, kas minēti SVIN Direktīvas 10.pantā un vides uzraudzība tiks veikta atbilstoši nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajam.
195. Stratēģiskajā novērtējumā izvirzītie indikatori Rīcības programmas ieviešanas uzraudzībai (norādīti kā, piemēram, uzņēmumu skaits) tiks uzraudzīti kā rezultatīvie rādītāji saskaņā ar Komisijas regulas (EK) Nr.498/2007 3.pielikumu.
196. Rīcības programmas īstenošanas ietekme uz vidi tiks pastāvīgi pārraudzīta, lai agrīnā pakāpē konstatētu tās iepriekš neparedzētu nelabvēlīgu ietekmi un varētu veikt atbilstīgas koriģējošas darbības.
197. Rīcības programmas Vides pārskats un Rīcības programma ir pieejami Zemkopības ministrijas mājas lapā: www.zm.gov.lv.

6.2.3. Pasākumu apraksts, kas pieņemti attiecībā uz uzraudzību saskaņā ar SIVN Direktīvas 9.panta 1.punkta (c) apakšpunktu un 10.pantu.

198. Sagatavojot priekšlikumus plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa pasākumiem un monitoringa pārskatam, tiek ņemts vērā esošā valsts vides monitoringa tīkla, veikto novērojumu un informācijas pieejamības raksturojums.
199. Lai varētu sekmīgi realizēt Rīcības programmas izpildes uzraudzību, kā arī izvērtēt ietekmi, kādu Rīcības programmā paredzētās darbības ir atstājušas uz apkārtējo vidi, un nepieciešamības gadījumā uzlabot/mainīt veicamo aktivitāšu izpildi, ir nepieciešams zināms nodrošinājums. Negatīvo vides aspektu novēršanai nepieciešams:
1. Paredzēt resursus administratīvās kapacitātes paaugstināšanai, piemēram, lai nodrošinātu vides aspektu integrēšanu;
 2. Nodrošināt mehānismu ietekmju uz vides uzraudzībai, novēršanai un mazināšanai Rīcības programmas īstenošanas laikā.
200. Ietekmes uz vidi izvērtēšanai būtiski ir iekļaut vides monitoringa indikatorus. Likums „Par vides aizsardzību” definē, ka vides monitorings ir „sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei”. Sekojoši tiek piedāvāti indikatori Rīcības programmas izpildei:
1. Modernizēto zvejas kuģu skaits kuģošanas drošības, darba apstākļu, higiēnas un kvalitātes prasību uzlabošanai;
 2. Vides aizsardzības, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanas un nostiprināšanas pasākumu rezultāti akvakultūras jomā;
 3. Zivju krājumu izmaiņas pēc to papildināšanas un aizsardzības pasākumiem, zivju nārsta vietu atjaunošanas, kā arī zivju migrācijas ceļu izbūves un uzlabošanas;
 4. Bioloģiskās produkcijas audzēšanā iesaistīto akvakultūras uzņēmumu skaits;
 5. Modernizēto uzņēmumu skaits, lai uzlabotu darba apstākļus, higiēnas prasību ievērošanu, produktu kvalitāti;
 6. Uzņēmumu darbības ietekmes uz vidi izmaiņas pēc uzņēmumu modernizēšanas (gaisa, ūdens kvalitāte);
 7. Ražošanas blakusproduktu un atkritumu daudzums.
201. Īpašu uzmanību nepieciešams pievērst dzīves kvalitāti raksturojošiem rādītājiem, kuri jāvērtē kā starpsektoru jautājumi, piemēram, troksnis, gaisa kvalitāte u.tml.
202. Šie ir indikatori ieviešanas monitoringam, kas kā kritēriji izvirzīti formulētajiem uzdevumiem. Izvēlēti tādi indikatori, kuri jau tiek aprēķināti vai kuru aprēķināšanai tiek sistemātiski apkopota bāzes informācija.

203. Rīcības programmas īstenošanas ietekme uz vidi tiks pastāvīgi pārraudzīta, lai agrīnā pakāpē konstatētu tās iepriekš neparedzētu nelabvēlīgu ietekmi un varētu veikt atbilstīgas koriģējošas darbības.

204. Vides monitoringa tiks veikts atbilstoši nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajam.

6.2.4. Informācija par konsultācijām ar sabiedrību un attiecīgajām vides institūcijām (SIVN Direktīvas 6.pants).

205. Pēc vides pārskata projekta sagatavošanas Rīcības programmas projekts un Ietekmes uz vidi novērtējuma projekts tika nodots sabiedriskai apspriešanai, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, publicējot LR Oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un laikrakstā „Latvijas Avīze” paziņojumu par sabiedrības iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par Rīcības programmas Ietekmes uz vidi izvērtējumu 40 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas. Pēc konsultācijām ar Vides pārraudzības valsts biroju individuāli par sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu tika informēta LR Vides ministrija, Vides konsultatīvā padome pie LR Vides ministrijas, sabiedriskās organizācijas „Latvijas Vides aizsardzības klubs”, „Latvijas Dabas fonds”, „Latvijas Makšķerēju asociācija”, kā arī Valsts aģentūra „Sabiedrības veselības aģentūra” un Pašvaldību savienība. Rīcības programmas projekts un Ietekmes uz vidi novērtējuma projekts, tajā skaitā arī netehniskais kopsavilkums, bija pieejams Zemkopības ministrijas mājaslapā. 2007.gada 16.martā notika Rīcības programmas projekta un Ietekmes uz vidi novērtējuma projekta sabiedriskās apspriešanas sanāksme, par kuru paziņojums tika publicēts Zemkopības ministrijas mājaslapā.

206. Lai mazinātu dažādu Rīcības programmas ietvaros atbalstāmo pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi, Ietekmes uz vidi novērtējuma ierosinājumi skar nepieciešamību ievērot tehnisko noteikumu, teritoriju izmantošanas, apbūves un citu Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto noteikumu prasības. ES tiesību aktos un LR normatīvajos aktos noteikto ietekmes uz vidi prasību ievērošana ir priekšnosacījums Rīcības programmas ietvaros realizētajiem projektiem, to ievērošana tiks noteikta arī katram pasākumam izstrādātajos normatīvajos aktos.

207. Ietekmes uz vidi uzraudzība tiks veikta ES tiesību aktos un LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

208. Sabiedriskās apspriešanas rezultātā gan Vides pārskats, kurš satur arī tā netehniska kopsavilkuma sadaļu, gan Rīcības programma bija pieejama plašam institūciju un sabiedrības lokam, taču, ņemot vērā Rīcības programmas zemo detalizācijas pakāpi, konsultāciju laikā tika saņemts viens komentārs. Valsts aģentūras „Sabiedrības veselības aģentūra” priekšlikums papildināt Ietekmes uz vidi novērtējuma projektu ar jautājumiem, kas skar sabiedrības veselību ir ņemts

vērā un Rīcības programmas projekts papildināts ar sadaļu „Pasākumu ietekme uz sabiedrības veselību”, kurā uzsvērts, ka Rīcības programmā paredzētie pasākumi ir vērsti uz vides veselības un sekojoši arī uz sabiedrības veselības uzlabošanu.

209. Ietekmes uz vidi novērtējumā minētā Rīcības programmas ieviešanas un uzraudzības kontrole tiks veikta atbilstoši Rīcības programmas sadaļā „Rīcības programmas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas apraksts” aprakstītajam.
210. Rīcības programmas sadaļas „Prioritārie virzieni un pasākumi” apakšsadaļā „Prioritārā virziena sasniedzamie rezultatīvie rādītāji” ietverti Ietekmes uz vidi novērtējumā minētie monitoringa indikatori.
211. 2007.gada 15.augustā tika saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums „Par vides pārskatu plānošanas dokumentam „Rīcības programma Eiropas Zivsaimniecības fonda ieviešanai Latvijā (2007.-2013.g.)””, kurā norādīts, ka Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas procedūra kopumā veikta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un tā kā dokumenta detalizācijas pakāpe nav augsta, jāseko vides jautājumiem jāseko līdz pasākumus regulējošo normatīvo aktu izstrādes gaitā.
212. Sabiedriskās apspriešanas rezultātā Rīcības programmas projekts tika papildināts. Papildinātais Rīcības programmas projekts, kā arī Ietekmes uz vidi novērtējums ir publicēts Zemkopības ministrijas mājas lapā.

7. Rīcības programmas prioritārie virzieni

7.1. Izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotība un pamatotība

213. Rīcības programma aptver piecus EZF prioritāros virzienus: 1) pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai, 2) akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingas, 3) kopējās ieinteresētības pasākumi, 4) zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība, un 5) tehniskā palīdzība. Prioritārie virzieni izvēlēti saskaņā ar Stratēģiskajā plānā noteiktajām prioritātēm un izvirzītajiem uzdevumiem, kā arī saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu.

Prioritārais virziens	Prioritārā virziena pamatojums
1) pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai	Viena no galvenajām zvejniecības sektora problēmām ir tā, ka Latvijas zvejas flotes kapacitāte ievērojami pārsniedz Baltijas jūrā pieejamos zivju krājumus (piemēram, mencai, kuras krājumi ir kritiski zemi, ir izstrādāts ilgtermiņa pārvaldības plāns), kā rezultātā zvejniekiem tiek piešķirtas zemas nozvejas kvotas, kas nenodrošina zvejas kuģu darbības rentabilitāti, kā arī zvejas kuģu lielais vecums un nolietotais aprīkojums. Stratēģiskajā plānā tās norādītas kā galvenās vājās puses, tādēļ pasākuma ietvaros paredzēta zvejas flotes kopējās jaudas samazināšana un zvejas flotē atlikušo zvejas kuģu modernizācija.
2) akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingas	Apstākļos, kad samazinās nozvejas kvotas un apjomi jūras zvejā, ir svarīgi attīstīt alternatīvu zivju ieguves veidu – akvakultūru. Akvakultūras attīstība dod iespēju saražot papildu zivju izejvielas, arī apstrādes sektoram. Iekšējo ūdeņu un to zivju resursu nozīmīgumu zivsaimniecības nozares un lauku attīstībā Latvijā nosaka lielais upju un ezeru daudzums. Lai apmierinātu iedzīvotāju pieprasījumu pēc saldūdens zivīm un veicinātu zvejas ekonomiski sociālās nozīmes pieaugumu, nepieciešama zivju resursu racionāla ekspluatācija, vienlaicīgi nodrošinot to izmantošanas ilgtspējību. Gan akvakultūra, gan zivju produkcijas apstrādes rūpniecība Latvijā attīstās – palielinās uzņēmumu skaits un saražotās produkcijas apjoms. Ņemot vērā aizvien jaunu, cilvēka veselībai bīstamu pārtikas piesārņojuma vielu, piemēram,

	<p>dioksīns, atklāšanas gadījumu, būtiska ir esošās pārtikas drošības sistēmas uzlabošana, zivju produkcijas kvalitātes un pārtikas drošuma paaugstināšana.</p>
<p>3) kopējās ieinteresētības pasākumi</p>	<p>Zivsaimniecības nozarē ir jomas, kurās ieviešanas rezultāts ir nozīmīgs un pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam. Lai ilgtspējīgi attīstītu zivsaimniecības nozari, palielinātu tās ekonomisko efektivitāti, šādu projektu realizēšanai jāapvienojas nozares pārstāvjiem, tā gūstot lielāku atdevi no ieguldītajiem spēkiem.</p> <p>Saimnieciskā darbība bieži ir saistīta ar kaitējumu videi. Upju aizsprostošana, nārsta vietu iznīcināšana un ūdeņu piesārņošana var izraisīt attiecīgu zivju sugu dabīgo populāciju izzušanu un zivju krājumu izsīkšanu.</p> <p>Zvejas kuģu darbības nodrošināšanai Latvijas ostās ir novecojusi infrastruktūra. Lielākajā daļā ostu kā svarīgākā nodarbe ir dažādu kravu pārkraušana, pasažieru terminālu un jahtklubu darbība. Taču mazajās ostās ne mazāk svarīga nozīme ir arī zvejniecības uzņēmējdarbības nodrošināšanai un tai nepieciešamo pakalpojumu sniegšanai. Tajās vēl joprojām ir nepieciešami uzlabojumi zvejnieku darbības sekmīgai nodrošināšanai, kā arī arvien pieaugošo vides aizsardzības prasību izpildei ostu un piestātņu izmantošanā.</p> <p>Lai arī nozarei ir raksturīgs augsts produkcijas eksporta īpatsvars, ir nepieciešams veicināt uzņēmumu konkurētspējas attīstību, lai uzņēmumi varētu sekmīgi darboties gan vietējā tirgū, gan arī eksportēt produkciju uz citām valstīm. Svarīgi ir ne tikai sekmēt jaunu tirgu apgūšanu, bet arī nostiprināties esošajos tirgos. Sadarbība starp uzņēmumiem saražotās produkcijas veiksmīgākai realizācijai ārpus Latvijas ir iespēja piedāvāt daudzveidīgāku saražotās produkcijas klāstu, nodrošināt lielākus pasūtījumus, tādējādi palielināt attiecīgo produktu konkurētspēju. Paplašinot produkcijas realizācijas iespējas, samazināsies Latvijas zivju apstrādes uzņēmumu atkarība no ekonomiskās un politiskās situācijas NVS valstīs un starpvalstu attiecībām, kas bieži negatīvi ietekmē uzņēmējdarbību.</p>
<p>4) zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība</p>	<p>Ņemot vērā zivsaimniecības uzņēmumu izvietojumu, šobrīd par zivsaimniecībai nozīmīgiem Stratēģiskajā plānā atzīmēti rajoni Kurzemes un Vidzemes piekrastē, kā arī Latgales reģionā. Nozares sašaurināšanās ietekmē šajās teritorijās iespējams sociālās spriedzes paaugstināšanas risks.</p>

	<p>Sakarā ar zvejas iespēju samazināšanos ar zivsaimniecību saistītajos reģionos, nepieciešama vietēja līmeņa kapacitātes palielināšana un orientēšanās uz vietēja līmeņa un visa reģiona attīstību un sociālās atstumtības mazināšanu. Nozīmīgs vietēja līmeņa kapacitātes palielināšanas nosacījums ir publiskā sektora – pašvaldību, nevalstisko organizāciju un sociālo partneru – privātā sektora sadarbība. Zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības veicināšanā ieguldījums tiek sagaidīts no vietējām rīcības grupām.</p> <p>Pasākumi izvēlēti, lai atbalstītu inovatīvas idejas, kuru iniciatori ir ar zivsaimniecību saistīto teritoriju iedzīvotāji. Pasākumu rezultātā tiks radītas jaunas darba vietas un sakārtota infrastruktūra, kas ir nozīmīgs faktors teritorijas attīstībai. Atbalsts uzņēmējiem ir nozīmīgs, jo šāda veida pasākumi ir finanšu ietilpīgi. Piemēram, vienas darba vietas radīšanas vidējās izmaksas mazajos un vidējos uzņēmumos jau 2004.gadā novērtētas 21 tūkstoša eiro²¹ vērtībā. Ņemot vērā straujos inflācijas pieauguma tempus, kas ar katru gadu palielinās, pēdējos gados sasniedzot gada rādītāju vidēji 7 % robežās, visa veida izmaksas ir attiecīgi cēlušās.</p> <p>Plānojams, ka atsaucība pasākuma ietvaros būs ievērojama, jo 2004. - 2006.gada periodā Latvijas teritorijā liela aktivitāte vērojama uzsākot ieviest vietējās iniciatīvas pasākumus lauksaimniecības nozarē.</p>
5) tehniskā palīdzība	<p>Lai veiksmīgi apgūtu Latvijai paredzētos EZF finanšu līdzekļus, ir būtiski palielināt EZF vadībā iesaistīto institūciju kapacitāti, kā arī veikt ar Rīcības programmas īstenošanu saistītus novērtējumus. Šajā nolūkā nepieciešams ieviest EZF ietvaros piedāvāto atsevišķo prioritāro virzienu EZF vadības procesā iesaistīto institūciju administratīvo spēju stiprināšanai un pētījumu veikšanai.</p>

214.

7.1.1. Izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotība un pamatotība attiecībā uz Stratēģisko plānu

	Stratēģiskajā plānā definētie apakšmērķi un to sasniegšanai izvirzītie uzdevumi *
--	---

²¹ Pārskats par „Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu attīstības programmas 2004-2006.gadam” realizētajiem pasākumiem

	Zvejniecība			Akvakultūra, iekšējo ūdeņu zveja un zivju apstrāde un tirdzniecība					Nozarē iesaistīto cilvēku spēju un teritoriju attīstība	
	Zvejas flotes kapacitātes līdzsvarošana ar Latvijai pieejamajiem zivju resursiem	Zvejas flotes modernizēšana, paaugstinot tās ekonomisko dzīvotspēju, bet nepaliekot zvejas kopējo kapacitāti	Ostu infrastruktūras uzlabošana zvejas kuģu darbības nodrošināšanai	Iekšējo ūdeņu zvejas aprīkojuma pilnveidošana	Ūdens vides, faunas un floras saglabāšana	Konkurētspējīgu, tehnoloģiski modernu akvakultūras uzņēmumu darbības veicināšana	Zivju apstrādes uzņēmumu konkurētspējas palielināšana	Tirgus izpētes veicināšana un produkcijas noieta tirgu paplašināšana	Zivsaimniecības reģionu attīstības veicināšana	Zivsaimniecības nozarē nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanas un sadarbības spēju attīstības veicināšana
Prioritārie virzieni										
1. Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai	+	+								
2. Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketing				+	+	+	+			
3. Kopējās ieinteresētības pasākumi			+		+	+	+	+		+
4. Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība									+	+

* Zivsaimniecības nozares Stratēģiskā plāna apakšmērķis Zivsaimniecības nozares pārvaldības pasākumi tiek atbalstīts citu finanšu instrumentu ietvaros.

7.1.2. Rīcības programmas pamatprincipi

215. Rīcības programmas prioritārie virzieni ir saskaņoti ar Stratēģiskā plāna principiem, kas aptver arī Kopējās zivsaimniecības politikas, Lisabonas stratēģijas un Latvijas Nacionālās Lisabonas stratēģijas programmas 2005. – 2008.gadam, Gēteborgas stratēģijas un Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2007. – 2013.gadam pamatprincipus.
216. Tabula atspoguļo izvēlēto prioritāro virzienu saskaņotību un pamatotību attiecībā uz Rīcības programmas pamatprincipiem, kas minēti Regulas Nr.1198/2006 19.pantā:

Rīcības programmas prioritārais virziens		Izvēlēto virzienu pamatotība ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 19.pantā minētajiem pamatprincipiem
1.prioritārais virziens	Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai	<ul style="list-style-type: none"> • Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana veicinās efektīvāku zvejas darbību, attīstot ekonomiski stabilu un konkurētspējīgu zvejniecību, sasniedzot stabilu un noturīgu līdzsvaru starp zvejas jaudu un zvejas iespējām. • Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšanas un sociāli ekonomiskās kompensācijas nodrošinās iespēju zvejas sektorā iesaistītajiem un nodarbinātajiem saņemt sociāli ekonomiskās kompensācijas dabas resursu un to ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanas pasākumu realizācijas radušos ierobežojumu rezultātā, tiks nodrošināti stabili ienākumi un pietiekami stabils dzīves līmenis tiem, kas atkarīgi no zvejas darbības. • Gan sociāli ekonomiskie pasākumi, ieskaitot priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas, gan veiktie flotes modernizācijas pasākumi sekmēs ilgtspējīgas nodarbinātības līmeni zvejas sektorā, jo ļaus nozarē ienākt jauniešiem. • Pasākumi veicinās nozarē nodarbināto vidējā vecuma samazināšanos un mazinās sociālās spriedzes pastiprināšanās risku pirmspensijas vecuma zvejniecībā nodarbināto vidū. Zvejas aktivitāšu pilnīgas un pagaidu pārtraukšanas pasākumi veicinās zivju resursu ilgtspējīgu izmantošanu, bet zvejas kuģu modernizācija, īpaši zvejas kuģu dzinēju nomaiņa, samazinās ietekmi uz vidi un veicinās videi nekaitīgu metožu pielietošanu. • Kopumā pasākums veicinās saimnieciskās darbības, darbavietu un cilvēkresursu saskaņotu un ilgtspējīgu attīstību, kā arī vides aizsardzību un uzlabošanu.

2.prioritārais virziens	Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingis	<ul style="list-style-type: none"> • Pasākumi veicinās saimniecisko darbību, ilgtspējīgu nodarbinātību, tiks veicināta jaunu darbavietu izveide, kā arī uzlabota esošo kvalitāte. Atbalstot investīcijas akvakultūrā un zivsaimniecības produktu apstrādē tiks veicināta inovatīvu tehnoloģiju ieviešana, kā arī tehnoloģiju, kas būtiski samazina ietekmi uz vidi pielietošana, vienlaikus attīstot inovācijas spēju un nodrošinot augstas pievienotās vērtības produkcijas ar augstiem kvalitātes standartiem, kas atbilst patērētāju vajadzībām, ražošanu. • Tiks veicināti uzlabojumi akvakultūras un zivsaimniecības produktu apstrādes uzņēmumu darba drošības sistēmā, lai samazinātu zaudējumus tautsaimniecībai darba negadījumu un arodslimību dēļ, kā arī tiks palielināta ekonomiskā aktivitāte un produktivitāte, lai dotu ieguldījumu ekonomikas kopapjoma pieaugumā. • Ieviešot pasākumus tiks nodrošināta dzimumu līdzsvarota dalība akvakultūras un zivsaimniecības produktu apstrādes sektorā. • Ūdens vides un akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošanas pasākumi sekmēs saimnieciskās darbības un vides aizsardzības līdzsvarotu attīstību, nodrošinot zivsaimniecības nozares ietekmes uz vidi mazināšanu un veicinot videi nekaitīgu ražošanas metožu pielietošanu, kā arī ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu lauku apvidos.
3.prioritārais virziens	Kopējās ieinteresētības pasākumi	<ul style="list-style-type: none"> • Pasākumi veicinās sadarbības un partnerattiecību veidošanos augstas pievienotās vērtības zivsaimniecības produkcijas ražošanā, ja ieinteresētība pārsniedz viena uzņēmuma iespējas un vajadzības. • Pasākumi kopīgām investīcijām zivsaimniecības uzņēmumos un zvejas ostās sekmēs inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu, kā arī tehnoloģiju, kas būtiski samazina ietekmi uz vidi pielietošanu. • Īstenojot sadarbības un prasmju apguves veicināšanas pasākumus, t.i., profesionālo prasmju uzlabošana, prasmju dažādošana, mūžizglītības iespējas, tiks uzlabots stāvoklis zivsaimniecībā attiecībā uz pieejamajiem cilvēkresursiem, kā arī tiks attīstīta inovācijas spēja, kas ļaus nodrošināt augstus kvalitātes standartus saražotajai produkcijai. • Atbalstot pasākumus ūdens vides floras un faunas aizsardzībai un attīstībai tiks mazināta saimnieciskās darbības negatīvā ietekme uz zivju resursiem un vidi kopumā. • Jaunu noieta tirgu un reklāmas kampaņu pasākumi sekmēs produktu patēriņa pieaugumu un nodrošinās Kopienas tirgu labāku apgādi ar zivsaimniecības produktiem. • Ieviešot šī virziena ietvaros paredzētos pasākumus tiks sekmēta saimnieciskās darbības, cilvēkresursu un vides līdzsvarota un ilgtspējīga attīstība, ievērojot dzimumu līdztiesības principus.
4.prioritārais virziens	Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība	<ul style="list-style-type: none"> • Pasākumi veicinās zivsaimniecības apvidu integrētu un ilgtspējīgu attīstību, stiprinot to iekšējo potenciālu un uzlabojot dzīves kvalitāti šajās teritorijās dzīvojošiem un strādājošiem iedzīvotājiem. • Realizējot pasākumus tiks uzturēta un celta šo teritoriju ekonomiskā un sociālā labklājība, sekmēta inovāciju un cilvēkresursu attīstība, saglabātas vai no jauna radītas darbavietas, kā arī paaugstināta vides kvalitāte. • Ieviešot pasākumus tiks nodrošināta dzimumu līdzsvarota dalība zivsaimniecības reģionu ilgtspējīgā attīstībā.
5.prioritārais virziens	Tehniskā palīdzība	<ul style="list-style-type: none"> • Pasākumu ieviešanas rezultātā tiks uzlabotas institucionālās un administratīvās spējas, lai realizētu Rīcības programmas labu pārvaldību un efektīvu īstenošanu. • Realizējot pasākumus tiks ievērotas un nodrošinātas līdzvērtīgas tiesības un iespējas gan sievietēm, gan vīriešiem izskaužot pārkāpumus dzimumu līdztiesības jomā.

217. Rīcības programma tiks ieviesta ievērojot dzimumu līdztiesības principu - saņemt atbalstu Eiropas Zivsaimniecības fonda ietvaros ir vienādas tiesības gan vīriešiem, gan sievietēm.

7.2. Prioritārie virzieni un pasākumi

7.2.1. 1.prioritārais virziens „Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai”

Prioritārā virziena galvenais mērķis

218. Zvejniecības kā konkurētspējīgas un stabilas zivsaimniecības jomas attīstība, uzlabojot zvejas flotes ekonomisko dzīvotspēju un sabalansējot tās kapacitāti ar Latvijai pieejamiem zivju resursiem.

Prioritārā virziena sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

219.

Rādītājs	Rādītāja līmenis bāzes 2006.gadā	Sasniedzamais rādītāja līmenis	
		2010.gadā	2015.gadā
Produktivitāte zvejniecībā, apgrozījums tūkst. Eur/nodarb. gadā	18	30	40
Zvejas flotes tonnāža, tūkst.GT	37,3	32,9	30,5
Zvejas flotes jauda, tūkst.kW	61,2	51,5	43,1
Zvejas kuģu skaits, kuriem uzlabota energoefektivitāte saskaņā ar Padomes regulas (EK) Nr.744/2008 7.pantu	0	3	5*

* Sasniedzamā rādītāja līmenis uz 2012.gada 31.decembri

Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme

220. Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme veido 75% no kopējā sabiedriskā līdzfinansējuma, kas ir standarta EZF līdzfinansējuma likme saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 53.panta 3.punkta a) apakšpunktu.

Atbalsta saņēmēji

221. Zvejas kuģu īpašnieki, zvejas kuģu apkalpes locekļi

Prioritārā virziena galvenie pasākumi

222. Prioritārā virziena ietvaros tiek ieviesti 4 pasākumi:
1. Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana;
 2. Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana;
 3. Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē;
 4. Sociāli ekonomiskie pasākumi.

1.pasākums „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”

Pasākuma juridiskais pamats

223. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 23.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 4.pantu, kā arī saskaņā ar Sabalansēšanas plānā iekļauto Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmu.

Pasākuma mērķis

224. Pasākuma mērķis ir Latvijas zvejas flotes kapacitātes sabalansēšana ar pieejamiem zivju resursiem, zvejas kuģus nododot sadalīšanai (tajā skaitā sagriešanai metāllūžņos) vai nododot (dāvinot vai pārdodot) izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejas. Atbalsts netiek piešķirts zvejas kuģu nodošanai aktivitātēm, kas saistītas ar makšķerēšanu.

Pasākuma apraksts un ieviešanas forma

225. Programmēšanas periodā tiek atbalstīta to zvejas kuģu nodošana sadalīšanai (tai skaitā sagriešana metāllūžņos) vai nodošana (dāvināšana vai pārdošana) izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības, kuri zvejo Baltijas jūrā (arī Rīgas jūras līcī) piekrastes zonā vai aiz piekrastes zonas.
226. Pasākumu ievieš saskaņā ar Sabalansēšanas plānā iekļauto Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmu.
227. Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmas ieviešana norisināsies atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā. Atklātu projektu iesniegumu konkursa norises kārtība tiks detalizēti atrunāta nacionālā līmeņa normatīvajos aktos par atbalsta piešķiršanu zvejas aktivitāšu pilnīgai pārtraukšanai, ko izstrādā Vadošā iestāde.

Sabalansēšanas plāns

228. Sabalansēšanas plānu un tajā iekļauto Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmu apstiprina Latvijas Republikas Ministru kabinetā.
229. Izvērtējot Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmas 2007.-2008.gadam darbības laikā sasniegto zvejas flotes kopējās jaudas samazinājumu un zivju resursu stāvokli, var tikt izstrādātas jaunas Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmas, pielāgojot tās konkrētajai situācijai attiecībā uz zvejas flotes jaudu un zivju krājumu stāvokli un ieviestas atkārtoti, lai sasniegtu vēlamo zvejas flotes un pieejamo zivju resursu attiecību. Jaunu Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmu ieviešana tiek saskaņota Uzraudzības komitejā. Katras Shēmas darbības laiks nepārsniedz Regulas Nr.1198/2006 23.panta 2.punktā minēto laika periodu. Turpmākās Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmas EZF programmēšanas periodā

iekļauj Sabalansēšanas plānā, kā arī nacionālajos normatīvajos aktos par EZF līdzfinansējumu zvejniecības jomai un apstiprina Ministru kabinetā.

230. Gadījumos, kad iestājas Kopienas resursu saglabāšanas pasākumi, kas attiecinās uz Latviju, Sabalansēšanas plāns tiks atbilstoši koriģēts. Sabalansēšanas plānā veiktie papildinājumi tiks apstiprināti Ministru kabinetā pēc to saskaņošanas Rīcības programmas Uzraudzības komitejā.
231. Sabalansēšanas plāna, kā arī Kuģu ekspluatācijas pastāvīgas pārtraukšanas shēmu ieviešanas efektivitātes izvērtēšanā tiks piesaistīti kvalificēti speciālisti un zinātnieki.
232. Gadījumos, kad Latvijas zvejas flotes zvejas kuģu īpašnieku un zvejnieku zvejas kuģus skar atjaunošanas plāni, kas minēti Regulas (EK) Nr.2371/2002 5.pantā, tad šādu zvejas kuģu zvejas darbību pastāvīga vai pagaidu pārtraukšana tiks atbalstīta prioritāri, kā arī šādu zvejas kuģu apkalpes locekļi (zvejnieki) tiks atbalstīti prioritāri – tas ir, projektu iesniegumu specifisko vērtēšanas kritēriju izvērtēšanas procesā tiks piešķirti papildu vērtējuma punkti saskaņā ar pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”, „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana”, „Sociāli ekonomiskie pasākumi” nacionāla līmeņa ieviešanas normatīvajiem aktiem, salīdzinot ar pārējiem Regulas Nr.1198/2006 21.panta (a).punktā minētajiem gadījumiem.

Īpaša informācija

Kompensācijas par zvejas darbību izbeigšanu aprēķina metodes apraksts

233. Sakarā ar to, ka Latvijā nedarbojas zvejas kuģu apdrošināšanas sistēma, kā rezultātā nav iespējams noteikt zvejas kuģu apdrošināšanas vērtību, kā arī neeksistē zvejas kuģu tirgus, tad kompensācijas apjoma līmenis par zvejas kuģa nodošanu sadalīšanai (tai skaitā sagriešanu metāllūžņos) vai nodošanu izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības tiek noteikts, pamatojoties uz zvejas kuģa bruto tonnāžu un tā vecumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 23.panta 3(c).apakšpunktu.
234. Iepriekšējā perioda no 2004. līdz 2006.gadam pieredze zvejas kuģu kapacitātes sabalansēšanā liecina par efektīvu kompensācijas shēmas izvēli, kas stimulēja zvejas kuģu īpašniekus sabalansēt uzņēmumu darbību. Kompensācijas aprēķins balstījās uz Padomes 1999.gada 17.oktobra Regulā Nr.2792/1999 kas nosaka sīki izstrādātus Kopienas noteikumus un kārtību attiecībā uz struktūrpalīdzību zivsaimniecības nozarē ietvertu shēmu.
235. Ņemot vērā sekmīgo iepriekšējā perioda pieredzi, pasākuma mērķu sasniegšanai, kas definēti Sabalansēšanas plānā, tiek piemērota identiska finansējuma aprēķina shēma.

236. Iepriekšējā programmēšanas perioda aprēķina modeļa saglabāšana sekmēs ne tikai zvejas flotes sabalansēšanu un darbības rentabilitātes palielināšanu, bet arī zvejas flotē atlikušo zvejas kuģu modernizēšanu, jo zvejas kuģu īpašniekiem, kuru īpašumā ir vairāki zvejas kuģi, saņemot finansiālo kompensāciju par kāda zvejas kuģa izņemšanu no flotes, ir iespējas veikt investīcijas atlikušo zvejas kuģu stāvokļa uzlabošanai, kā arī ostu infrastruktūrā. Tādējādi efektīvāk tiktu īstenots viens no Rīcības programmas pamatprincipiem - samazināta negatīva ietekme uz vidi un tiktu veicināta videi nekaitīgu metožu pielietošana, līdz ar to uzlabojot jūras ekosistēmu un no tās kvalitātes atkarīgo zivju krājumu saglabāšanas iespēju. Paaugstinot zvejas kuģu efektivitāti un līdztekus arī darba ražīgumu, izmantojot esošo kompensācijas shēmu, straujāk izdotos risināt cilvēkresursu kapacitātes nostiprināšanu un kadru atjaunošanas problēmu zvejniecībā.
237. Veicot lieko zvejas jaudu izņemšanu no flotes tiek samazināti priekšnosacījumi nelegālās un neregistrētās zvejas veikšanai.
238. Šī pasākuma ietvaros paredzētais finansējuma apjoms atsevišķam zvejas kuģa īpašniekam tiek noteikts atkarībā no zvejas kuģa, kurš tiek nodots sadalīšanai (tai skaitā sagriešanai metāllūžņos) vai nodots (dāvināts vai pārdots) izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības, bruto tilpības, kā arī, ņemot vērā zvejas kuģa vecumu, atbilstoši nacionālajos normatīvajos aktos noteiktajām procedūrām.
239. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr.498/2007 4.panta 3.punktu, gadījumā, kad zvejas kuģis tiek nodots (dāvināts vai pārdots) izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības bezpeļņas mērķiem, zvejas kuģa īpašniekam sniegtā finansējuma apjoms veido 90% no tā finansējuma apjoma, ko par zvejas kuģi noteiktu, ja to nodotu sadalīšanai (tai skaitā sagriešanai metāllūžņos). Savukārt, gadījumā, kad zvejas kuģis tiek nodots (dāvināts vai pārdots) izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības peļņas mērķiem, zvejas kuģa īpašniekam sniegtā finansējuma apjoms veido 70% no tā finansējuma apjoma, ko par zvejas kuģi noteiktu, ja to nodotu sadalīšanai (tai skaitā sagriešanai metāllūžņos). Gadījumos, kad zvejas kuģis tiek pārdots izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības, sabiedriskā finansējuma apjoms tiek samazināts par kuģa pārdošanas vērtību.

2.pasākums „Zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšana”

Pasākuma juridiskais pamats

240. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 24.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 5.pantu.

Pasākuma mērķis

241. Pasākuma mērķis ir segt radušos zaudējumus zvejas kuģu īpašniekiem un zvejniekiem zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšanas gadījumos, kas minēti šī pasākuma sadaļā „Pasākuma apraksts”.

Pasākuma apraksts

242. Zivju krājumu aizsardzības nolūkos Eiropas Savienības Padome, Eiropas Komisija vai nacionālās institūcijas var ierosināt un īstenot zveju ierobežojošus pasākumus, kas noved pie īslaicīgas zvejas darbību pārtraukšanas, kā rezultātā uz noteiktu laika periodu zvejnieki var palikt bez darba. Līdzīga situācija veidojas arī gadījumos, kad netiek atjaunoti zvejniecības līgumi starp Kopienu un trešo valsti vai arī starptautisku zvejniecības līgumu ietvaros ievērojami tiek samazinātas zvejas iespējas. Tāpēc šī pasākuma ietvaros zvejniekiem un zvejas kuģu īpašniekiem ir paredzēts sniegt finansiālas kompensācijas, izņemot periodisko sezonālo zvejas aktivitāšu pārtraukšanu.
243. Šī pasākuma ietvaros paredzētas finansiālas kompensācijas zvejas kuģu īpašniekiem un zvejas kuģu apkalpes locekļiem (zvejniekiem) sekojošos gadījumos:
1. Eiropas Savienības Padome ir pieņēmusi zvejas resursu atjaunošanas plānu, kas minēts Padomes 2002.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.2371/2002 5.pantā un Regulas (EK) Nr.1198/2006 24.panta 1.daļas (i) apakšsadaļā;
 2. Eiropas Komisija vai dalībvalsts (tas ir, Latvija) ieviesusi ārkārtas pasākumus, kas minēti Eiropas Padomes 2002.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.2371/2002 7. un 8.pantā (R.1198/2006 Art.24(1)(ii), (iii));
 3. nav atjaunots zvejniecības līgums starp Kopienu un trešo valsti vai ievērojami samazinātas zvejas iespējas starptautiska zvejniecības līguma vai cita zvejniecības līguma ietvaros (R.1198/2006 Art.24(1)(iv));
 4. Eiropas Savienības Padome un Latvija pieņēmusi zvejas jaudas pārvaldības plānu, kas minēts Eiropas Padomes 2002.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.2371/2002 6.pantā (R.1198/2006 Art.24(1)(v));
 5. kad zvejas aktivitātes jāpārtrauc dabas katastrofu, ārkārtas zvejas aizliegumu dēļ saskaņā ar Latvijas lēmumu par sabiedrības veselības aizsargāšanu, vai citu ārkārtēju notikumu, kurus nav izraisījuši resursu saglabāšanas pasākumi (R.1198/2006 Art.24(1)(vii)).
244. Iepriekšējās rindkopas 1., 2., 3. un 4.apakšpunktā minētos pasākumus (izņemot pārvaldības plānus, kas valsts līmenī pieņemti kā Kopienas resursu saglabāšanas pasākumi) saskaņā ar Padomes Regulas Nr.1198/2006 24.panta 1. punkta (v) un (vii) apakšpunktu, ievieš, pamatojoties uz Sabalansēšanas plānu, kurš tiek atbilstoši aktualizēts.

Finansējuma apjoms

245. Kopējais EZF līdzfinansējums visā 2007.-2013.gada programmēšanas periodā tādu zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšanas gadījumu, kurus izraisījuši Eiropas Savienības Padomes pieņemtie zvejas resursu atjaunošanas plāni, Eiropas Komisijas vai dalībvalsts ieviestie ārkārtas pasākumi, kas minēti Padomes 2002.gada 20.decembra Regulas (EK) Nr.2371/2002 7. un 8.pantā, Eiropas Savienības Padomes vai dalībvalsts pieņemtie pārvaldības plāni, zvejniecības līgumu neatjaunošana starp Kapienu un trešo valsti vai ievērojami samazinātās zvejas iespējas starptautiska zvejniecības līguma vai cita zvejniecības līguma ietvaros kompensēšanai nepārsniedz 6% no Eiropas Zivsaimniecības fonda finanšu piešķiruma Latvijas zivsaimniecības nozarei laika posmam no 2007.-2013.gadam (R.1198/2006 Art.24(2)).

Īpaša informācija

1. Finansiālās kompensācijas apjoma aprēķins zvejas kuģu īpašniekiem par zvejas kuģa zvejas darbību pagaidu pārtraukšanu

246. Kompensācijas apjomu aprēķina atbilstoši neiegūtajai nozvejas vērtībai zvejas darbību pagaidu pārtraukšanas periodā, pamatojoties uz iepriekšējā gadā attiecīgā zvejas kuģa atbilstošā perioda atbilstošo zivju sugu nozveju un nozvejoto zivju vidējo realizācijas cenu atbilstošajā periodā, izmantojot sekojošu formulu:

$$K_{om} = N * C$$

kur:

K_{om} – kompensācijas apmērs

N – atbilstošo zivju sugu nozveja zvejas darbību pagaidu pārtraukšanas periodam atbilstošajā iepriekšējā gada periodā

C – atbilstošo zivju sugu vidējā realizācijas cena zvejas darbību pagaidu pārtraukšanas periodam atbilstošajā pagājušā gada periodā.

247. Gadījumā, ja zvejas kuģim iepriekšējā gada attiecīgajā periodā nozveja nav reģistrēta, aprēķinam minētajā formulā izmanto vidējos rādītājus valstī attiecīgajā periodā attiecīgajā segmentā.

2. Finansiālās kompensācijas apjoma aprēķins zvejas kuģu apkalpes locekļiem par zvejas kuģa zvejas darbību pagaidu pārtraukšanu

248. Kompensācijas apjomu aprēķina atbilstoši katra apkalpes locekļa vidējai darba algai pēdējos 12 mēnešos pirms zvejas darbību pagaidu pārtraukšanas brīža, izmantojot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras datus, pēc sekojošas formulas:

$$K_{om} = \frac{A_{12m\acute{e}n} * D_k * 0,8}{-----}$$

$D_{12m\acute{e}n}$

kur:

Kom – kompensācijas apmērs

$A_{12m\acute{e}n}$ – pēdējo 12 mēnešu darba alga kopā

Dk – dienu skaits, par kurām saņem kompensāciju

$D_{12m\acute{e}n}$ – pēdējo 12 mēnešu kalendāro dienu skaits

3. Pagaidu zvejas darbību pārtraukšanas kontrole

249. Uz laika periodu, kad ir pārtrauktas zvejas darbības, zvejas kuģa īpašnieks nodod zvejas licenci (zvejo Baltijas jūrā (arī Rīgas jūras līcī) piekrastes zonā vai aiz piekrastes zonas) un īpašo pilnvarojumu (zvejo Baltijas jūrā (arī Rīgas jūras līcī) aiz piekrastes zonas) attiecīgajā institūcijā, kas to ir izdevusi.

3.pasākums „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitātē”

Pasākuma juridiskais pamats

250. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 25.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 6.pantu.
251. Atbalsts energoefektīvām investīcijām uz zvejas kuģiem, kas cietuši no degvielas cenu pieauguma, tiek sniegts atbilstoši Eiropas Padomes 2008.gada 24.jūlija Regulas (EK) Nr.744/2008, ar ko izveido īpašu pagaidu darbību ekonomikas krīzes skarto Eiropas Kopienas zvejas flotu pārstrukturēšanas veicināšanai, 7.pantam.

Pasākuma mērķis

252. Pasākuma mērķis ir modernizēt zvejas floti, uzlabojot darba un higiēnas apstākļus, energoefektivitāti, drošību uz kuģa, nodrošinot zivju uzglabāšanai atbilstošus apstākļus uz zvejas kuģiem, kā arī samazinot kuģu degvielas patēriņu un palielinot zvejas rīku selektivitāti, nepalielinot zvejas kuģa spēju zvejot zivis, tādejādi veicinot ilgtspējīgu un atbildīgu pieejamo zivju resursu izmantošanu.

Pasākuma pamatojums un apraksts

253. Latvijas zvejniecības uzņēmumiem piederošo Baltijas jūrā (arī Rīgas jūras līcī) piekrastes zonā un aiz piekrastes zonas un tāljūrā zvejojošo kuģu vidējais vecums pārsniedz 25 gadus, to aprīkojums, īpaši kuģu dzinēji, ir novecojis un

nolietots, kas negatīvi ietekmē darba drošību, produkcijas kvalitāti, kā arī var radīt apdraudējumu apkārtējai videi. Kuģu dzinēju nomaīņa samazina energoresursu patēriņu un zvejas izmaksas, kas, savukārt, palielina zvejniecības konkurētspēju.

254. Tā kā Latvijai noteiktās nozvejas kvotas un katram zvejas kuģim noteiktie nozvejas limiti tiek stingri kontrolēti, tad plānotās aktivitātes neapdraudēs ilgtspējīgu zivsaimniecības attīstību. Finansējums nav paredzēts ne zvejas kuģu būvniecībai, ne zvejas kuģa spējas zvejot zivis palielināšanai, tas nav paredzēts kuģu dzinēju jaudas pieaugumam vai zvejas rīku efektivitātes paaugstināšanai.
255. Būtiski sekmēt tādu zvejas rīku izmantošanu, kas novērstu nevēlamo piezvejas objektu iekļūšanu zvejas rīkos (jūras zīdītāji, putni, mazizmēra zivis, konkrētu iemeslu dēļ sargājamas zivis vai zivis, kurām nav pieprasījums tirgū utml.). Zvejas rīku selektivitātes nodrošināšanai paredzēts līdzfinansējums ieguldījumiem:
 256. a) līdz divām zvejas rīku nomaīņām, ja Latvijas zvejniekus skar atjaunošanas plāni, kā minēts Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 25.panta 7. punktā;
 257. b) zvejas rīka pirmajai nomaīņai, Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 25.panta 8. punktā minētajos gadījumos.
258. Nomainot zvejas kuģa dzinēju piekrastes zvejas kuģim ar garumu mazāku par 12 metriem, kurš neizmanto velkamus zvejas rīkus, jaunā dzinēja jauda ir tāda pati kā vecajam dzinējam vai mazāka.
259. Nomainot dzinēju zvejas kuģim, kura kopējais garums ir līdz 24 metriem un kas nav piekrastes zvejas kuģis ar garumu līdz 12 metriem, kurš neizmanto velkamus zvejas rīkus, jānodrošina dzinēja jaudas samazinājums par 20 %.
260. Pārlicība par to, ka jaunā dzinēja jauda ir samazināta vismaz par 20%, tiks rasta pēc Latvijas Zvejas kuģu reģistra datiem, kurš izdod zvejas kuģu īpašuma apliecības, norādot dzinēju jaudas. Zvejas kuģu dzinēju jaudas izmaiņas tiks reģistrētas Zvejas kuģu reģistrā.
261. Lai atbalstītu piekrastes zvejniekus, kā īpaši jutīgu segmentu zvejniecībā, projektu realizācijā tiek piedāvāta par 20 % augstāka sabiedriskā atbalsta likme kā pārējiem zvejniekiem.
262. Atbalstīt energoefektivitātes uzlabošanu uz tiem zvejas kuģiem, kurus skārusi 2008.gadā naftas cenu pieauguma izraisītā ekonomiskā krīze, dodot iespēju veikt ieguldījumus tādā zvejas kuģu aprīkojumā, tostarp palīgdzinējos, kas ievērojami uzlabo zvejas kuģu energoefektivitāti atbilstoši Padomes Regulas Eiropas Padomes 2008.gada 24.jūlija Regulas (EK) Nr.744/2008, ar ko izveido īpašu pagaidu darbību ekonomikas krīzes skarto Eiropas Kopienas zvejas flotu pārstrukturēšanas veicināšanai, 7.pantam.

Pasākuma aktivitātes

263. Pasākums tiek īstenots ar šādām aktivitātēm:
1. Drošības uz kuģa, darba apstākļu, higiēnas, produktu kvalitātes uzlabošana un ieguldījumi selektīvākos zvejas rīkos;
 2. Individuāla zvejas kuģu dzinēju nomaiņa atbilstoši Regulas (EK) Nr.1198/2006 25.panta 3.punkta a) un b) apakšpunktā minētajam;
 3. Energoefektivitātes uzlabošana saskaņā ar Eiropas Padomes 2008.gada 24.jūlija Regulas (EK) Nr.744/2008, ar ko izveido īpašu pagaidu darbību ekonomikas krīzes skarto Eiropas Kopienas zvejas flotu pārstrukturēšanas veicināšanai, 7.pantu.

Īpaša informācija

Maksimālā atbalsta kontrole veicot kuģu modernizāciju

264. Kopējie attaisnotie izdevumi zvejas kuģim modernizācijas pasākumu veikšanai programmēšanas periodā nedrīkst pārsniegt apjomu, kāds zvejas kuģim tiktu noteikts, pretendējot uz kompensāciju par zvejas aktivitāšu pilnīgu pārtraukšanu.
265. Iepriekšējā rindkopā minētā nosacījuma kontroli nodrošina Vadošās iestādes norīkotā starpniekinstitūcija – Lauku atbalsta dienests, projektu iesniegumu izvērtēšanas laikā.

4.pasākums „Sociāli ekonomiskie pasākumi”

Pasākuma juridiskais pamats

266. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 27.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 8.pantu.

Pasākuma mērķis

267. Šī pasākuma mērķis ir veicināt zvejniecības efektivitāti un konkurētspēju, veicinot profesionālo iemaņu attīstīšanu, kā arī piedāvāt iespēju priekšlaicīgi pensionēties gados veciem zvejniekiem, kuri strādājuši uz kuģiem, kas nodoti sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības.

Pasākuma pamatojums un apraksts

268. Zvejniecības sektorā, lai sabalansētu zvejas flotes kapacitāti atbilstoši pieejamajiem zivju resursiem, daļa zvejas kuģu, atbilstoši Sabalansēšanas plānā paredzētajam, tiek izņemti no aktīvās zvejas. Šādi zivju resursu ilgtspējīgas

saglabāšanas nodrošināšanai nepieciešami pasākumi atstāj negatīvu iespaidu uz nodarbinātību. Īpaši piekrastes rajonos pastāv iespēja, ka zvejnieki var papildināt bezdarbnieku rindas. Kompensācijas zvejniekiem, kuru aktīvās darba gaitas jāpārtrauc no viņiem neatkarīgu apstākļu dēļ, radīs iespēju pārprofilēties un stimulēs uzsākt darbību citā jomā ārpus zvejniecības.

269. Lai sekmētu zvejniecības konkurētspēju, nepieciešami kvalificēti un darba tirgus prasībām atbilstoši speciālisti katrā no sektora darbības jomām. Iespējas paaugstināt profesionālās prasmes, attīstīt un papildināt zināšanas speciālistiem, kas turpinās darbu zvejniecībā, nodrošinās nozari ar kvalificētu daraspēku.
270. Zvejniecības zemā konkurētspēja neveicina jaunu speciālistu ienākšanu nozares darba tirgū, tādējādi nozarē raksturīgs augsts gados vecāku cilvēku nodarbinātības īpatsvars – 19,1 % nodarbināto pēc 2005.gadā veiktās aptaujas datiem²² bija vecāki par 55 gadiem. Gadījumos, kad zvejas kuģi tiek nodoti sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības, zvejniekiem, kuru vecums pārsniedz piecdesmit gadu vecumu, ir problemātiski atrast darbu uz citiem zvejas kuģiem vai alternatīvu nodarbošanās veidu. 2005.gadā Latvijā darba meklētāju īpatsvars vecuma grupā virs 55 gadiem bija 15,3 % (vīriešiem – 18,2 %) ²³ ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā. Šobrīd Latvijā pensionēšanās vecums sievietēm ir 60 gadi, bet vīriešiem – 62 gadi.
271. Zvejniecībā nodarbināto cilvēku bieži vien sliktais veselības stāvoklis (arodslimības, ko ietekmē zvejnieka atrašanās jūrā, smagie darba apstākļi un citi faktori), kura pasliktināšanos nosaka arī kvalitatīvas medicīniskās aprūpes laicīga nesāņemšana un nestabilā sociālekonomiskā situācija zvejniecības jomā rada problēmas atrast alternatīvu nodarbošanās iespēju. Pasākums “Pirmstermiņa pensionēšanās” rada iespēju gados veciem zvejniekiem, kuri strādājuši uz zvejas kuģiem, kuri nodoti sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zivsaimniecības, un dažādu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas turpināt darbu zvejniecībā, saņemt pirmstermiņa pensionēšanās atbalstu.

Pasākuma aktivitātes

272. Pasākums tiek īstenots ar trīs aktivitātēm:
1. Kompensācijas zvejas kuģu apkalpes locekļiem (zvejniekiem) zvejas kuģa pastāvīgas zvejas darbības pārtraukšanas gadījumā;
 2. Pirmstermiņa pensionēšanās;
 3. Profesionālā apmācība.

Īpaša informācija

²² Avots: VZP

²³ Avots: CSP

1. Kompensācijas apjoma aprēķins pasākuma aktivitātei „Kompensācijas zvejas kuģu apkalpes locekļiem (zvejniekiem) zvejas kuģa pastāvīgas zvejas darbības pārtraukšanas gadījumā”

273. Individuālo kompensāciju apjoms katram kuģa, kurš tiek nodots sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības, apkalpes loceklim (zvejniekam) tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

$Kom = 4m * 12$, kur

Kom - izmaksājamās individuālās kompensācijas apmērs,

m - Ministru kabineta noteiktā minimālā mēnešalga atbalsta pretendenta projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī.

274. Gadījumos, kad zvejas kuģi tiek nodoti sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības un atbalsta saņēmējs atsāk strādāt uz zvejas kuģa agrāk kā gada laikā pēc atbalsta saņemšanas, atbalsts ir jāatmaksā pēc proporcionalitātes (pro rata temporis) principa.

2. Kompensācijas apjoma aprēķins pasākuma aktivitātei „Pirmstermiņa pensionēšanās”

275. Zvejnieka gada pensijas apjoms tiek noteikts atbilstoši Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informācijai par zivsaimniecībā strādājošā vidējo mēneša darba samaksu par pēdējiem diviem gadiem.

Prioritārā virziena pasākumu demarkācija un papildinātība ar citiem finanšu instrumentiem un pasākumiem

276. Prioritārā virziena pasākumi tiek atbalstīti tikai no Eiropas Zivsaimniecības fonda un līdzfinansēti no valsts budžeta. Tie nepārklājas ar citu fondu (Eiropas lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Eiropas lauksaimniecības garantiju fonds, Kohēzijas fonds) vai struktūrfondu (Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds) atbalstu.
277. Pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” aktivitātes, izņemot aktivitāti „Profesionālā apmācība” ir papildinošas ar Rīcības programmas šī paša prioritārā virziena pasākumu „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”.
278. Pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” aktivitātes „Pirmstermiņa pensionēšanās” ietvaros pensiju var saņemt līdz valsts pensijas vecuma sasniegšanas brīdim.
279. Demarkāciju EZF un ELFLA ietvaros pretendējot uz pirmstermiņa pensionēšanos nosaka pēc atbalsta pretendenta:

280. a) EZF pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” aktivitātes „Pirmstermiņa pensionēšanās” ietvaros atbalstu var saņemt tikai zvejnieks, kurš strādājis uz zvejas kuģa, kurš nodots sadalīšanai vai izmantošanai citiem mērķiem ārpus zvejniecības;
- b) ELFLA pasākuma „Priekšlaicīgā pensionēšanās” ietvaros atbalsts tiek piešķirts lauksaimniekiem, kuru saimnieciskās darbības ieņēmumu procentuāli lielāko daļu veido ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības.
281. Pasākuma „Sociāli ekonomiskie pasākumi” aktivitāte „Profesionālā apmācība” ir papildinoša „Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam” pasākumam „Arodapmācība un informācijas pasākumi”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA un darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” pasākuma „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība” aktivitātei „Profesionālās izglītības sistēmas attīstība, kvalitātes, atbilstības un pievilcības uzlabošana”, kas tiek līdzfinansēta no ESF.
282. Demarkācija – izglītības joma:
- EZF: zvejnieku profesionālās apmācības zvejniecībā;
 - ESF: izglītības iespējas visām sabiedrības grupām dažādās jomās;
 - ELFLA: profesionālās apmācības un informācijas pieejamība personām, kas darbojas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā vai lauksaimniecības produkcijas ražošanā.

7.2.2. 2.prioritārais virziens „Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zivsaimniecības un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingš”

Prioritārā virziena galvenais mērķis

283. Veicināt videi draudzīgas akvakultūras produkcijas audzēšanu, kas nodrošina akvakultūras uzņēmējdarbības attīstību un iekšējo ūdeņu zivju resursu ilgtspējīgas izmantošanas iespējas, kā arī tehnoloģiski modernu, konkurētspējīgu, ar izglītotu darbaspēku nodrošinātu zivju apstrādes uzņēmumu attīstību kvalitatīvas, drošas un augstas pievienotās vērtības produkcijas ražošanai saskaņā ar ES iekšējā un ārējā tirgus prasībām.

Prioritārā virziena sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

284.

Rādītājs	Rādītāja līmenis bāzes 2006.gadā	Sasniedzamais rādītāja līmenis	
		2010.gadā	2015.gadā
Produktivitāte akvakultūrā, EUR uz nodarbināto gadā	3900	4035	4200
Produktivitāte zvejas produktu apstrādē, tūkst. EUR uz nodarbināto gadā	15	17	18

Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme

285. Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme veido 75% no kopējā sabiedriskā līdzfinansējuma, kas ir standarta EZF līdzfinansējuma likme saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 53.panta 3.punkta a) apakšpunktu.

Atbalsta saņēmēji

Pasākums	Atbalsta saņēmēji
1. Investīcijas akvakultūras uzņēmumos	Akvakultūras uzņēmumi, kuros darbinieku skaits ir mazāks par 750 vai kuru apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem eiro
2. Ūdens vides pasākumi	Akvakultūras uzņēmumi
3. Akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošana	Akvakultūras uzņēmumi, valsts vai pašvaldību iestādes
4. Zveja iekšējos ūdeņos	<ul style="list-style-type: none"> • Iekšējās ūdenstilpes vai tās daļas īpašnieks vai nomnieks, kuram izsniegta speciālā atļauja (licence) komercdarbībai zvejniecībā un kuram pieder rūpnieciskās zvejas tiesības vai kurš ir pilnvarots tās izmantot vai kurš tās nomā; • Iekšējās ūdenstilpes zvejas tiesību nomnieks; • Pašvaldība
5. Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingš	Zvejas un akvakultūras produktu apstrādes un pārstrādes uzņēmumi, kuros darbinieku skaits ir mazāks par 750 vai kuru apgrozījums ir mazāks par 200 miljoniem eiro

Prioritārā virziena galvenie pasākumi

286. Prioritārā virziena ietvaros tiks ieviesti šādi pasākumi:
1. Investīcijas akvakultūras uzņēmumos;
 2. Ūdens vides pasākumi;
 3. Akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošana;
 4. Zveja iekšējos ūdeņos;
 5. Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingis;

1.pasākums „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos”

Pasākuma juridiskais pamats

287. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 28.un 29.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 10.pantu.

Pasākuma mērķis

288. Pasākuma mērķis ir:
- modernizēt akvakultūras uzņēmumus un uzlabot to vispārējo darbību;
 - attīstīt tradicionālās akvakultūras metodes;
 - attīstīt jaunu un īpaši pieprasītu ūdens dzīvnieku sugu audzēšanu;
 - ieviest akvakultūras metodes, kas būtiski samazina negatīvu ietekmi uz vidi.

Pasākuma pamatojums un apraksts

289. Akvakultūras attīstība dod iespēju piedāvāt tirgū pieprasītos akvakultūras produktus, kā arī atjaunot un izmantot iekšējos ūdeņos pieejamos zivju krājumus. Augošais pieprasījums pēc akvakultūras produktiem sekmē akvakultūras attīstību. Videi draudzīgu tehnoloģiju un metožu ieviešana, ko akvakultūrai īpaši nosaka arī ES Ūdens Struktūrdirektīva, ir viens no priekšnoteikumiem vides saglabāšanai. Nav pietiekami piedāvāt augstas kvalitātes akvakultūras produktus par pieņemamu cenu, nozarei zivju produkti jāražo saskaņā ar labturības prasībām, pēc iespējas mazāk iespaidojot apkārtējo vidi, kā arī jāgarantē patērētāju drošību.
290. Šobrīd akvakultūras produkcija ir visai vienveidīga. Lai palielinātu akvakultūras uzņēmumu konkurētspēju, balstoties uz inovatīvām un videi draudzīgām, resursus taupošām tehnoloģijām, jāpalielina akvakultūras produkcijas veidu

dažādība un, paralēli jau tradicionālajai karpu ieguvei, attīstot arī citu tirgū pieprasītu zivju sugu un vēžu audzēšanu, vienlaicīgi nepasliktinot vides stāvokli un neradot nelabvēlīgu ietekmi uz zivju resursiem.

291. Mikro un mazie uzņēmumi ir nozīmīgs darba vietu avots laukos, bet tie nespēj veikt nepieciešamās investīcijas ražošanas attīstībā, jo jaunu produktu un jaunu tehnoloģiju ieviešanas izmaksas ir pārāk augstas, tādēļ īpaši tiks atbalstīta mikro un mazo akvakultūras uzņēmumu attīstība. Mikro un mazie akvakultūras uzņēmumi nereti veic arī mazumtirdzniecību, kas ļauj tiem pievienot papildus vērtību produkcijai un neiesaistot starpniekus saņemt lielāku peļņu, kā arī paplašina produkcijas pieejamību reģionos.
292. Neraugoties uz pagaidām nelielajiem akvakultūras produkcijas ražošanas apjomiem, eksperti norāda uz savvaļas dzīvnieku, īpaši kormorānu jeb jūras kraukļu, radīto zaudējumu pieaugošo tendenci. Akvakultūras uzņēmumiem nepieciešams veikt investīcijas, lai samazinātu savvaļas dzīvnieku radītos izdevumus.
293. Zemais akvakultūrā strādājošo izglītības līmenis nesekmē nozares konkurētspēju. Zemā atalgojuma dēļ jaunatne un jau esošie speciālisti izvēlas strādāt citās tautsaimniecības nozarēs. Sektorā strādājošo darbinieku nepietiekamā izglītība kavē inovāciju un modernu tehnoloģiju ienākšanu, tādējādi mazinot spēju konkurēt.
294. Lai pārvarētu augstākminētās problēmas un veicinātu akvakultūras konkurētspēju, ir nepieciešams nodrošināt apmācību iespējas. Turklāt, apmācībai ir jābūt sasniedzamai visā Latvijas teritorijā. Sniedzot apmācību, jāņem vērā sektora attīstības iespējas, kā arī ražošanas attīstības tendences un inovācijas pasaulē, tādējādi sekmējot konkurētspēju ES un pasaules ražotāju vidū.

Pasākuma aktivitātes

295. Pasākums tiek īstenots ar divām aktivitātēm:
296. 1) Investīcijas akvakultūras uzņēmumos;
297. 2) Profesionālā apmācība.
298. Pasākuma „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” ietvaros tiek atbalstītas:
- investīcijas akvakultūras ražošanas būvju jaunbūvē un esošo rekonstrukcijā;
 - jaunu ražošanas iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegāde un uzstādīšana;
 - iekārtu, kas aizsargā akvakultūras dzīvniekus pret savvaļas plēsējiem, iegāde un uzstādīšana;
 - mikro un mazajiem uzņēmumiem - investīcijas pamatlīdzekļos mazumtirdzniecības veikšanai, gadījumos, kad mazumtirdzniecība ir akvakultūras uzņēmējdarbības sastāvdaļa.

299. Projektiem, kuru rezultātā tiek samazināta negatīva ietekme vai veicināta pozitīva ietekme uz vidi, projektu izvērtēšanas procesā tiek piešķirti papildu punkti, tādējādi nodrošinot priekšroku salīdzinot ar projektiem, kas iepriekš minēto neparedz.
300. Ja EZF līdzfinansējums pieprasīts investīcijām jaunu akvakultūras dzīvnieku sugu, kas nav minētas Latvijā tradicionāli audzējamo akvakultūras dzīvnieku sugu sarakstā saskaņā ar pasākuma „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” nacionāla līmeņa ieviešanas normatīvajiem aktiem, audzēšanas uzsākšanai, ir jābūt pieejamam pretendenta vai publiskas organizācijas veiktam pētījumam par attiecīgās sugas tirgus perspektīvām.
301. Investīcijas nevar tikt ieguldītas mērķos, kas rada vai paplašina maksājamības iespējas akvakultūras uzņēmumos, tajā skaitā dīķu izveide, aprīkojuma iegāde u.c.
302. Veicot investīcijas akvakultūrā, jānodrošina akvakultūras produkcijas ražošana un tās piedāvājums tirgū atbilstoši uzņēmumu biznesa plānam vismaz 5 gadu periodā pēc projekta realizācijas.

Īpaša informācija

303. Pasākuma „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” ietvaros, uzņēmumiem, kuri atbilst mikro un mazo uzņēmumu definīcijai, projektu iesniegumu specifisko vērtēšanas kritēriju izvērtēšanas procesā tiek piešķirti papildu vērtējuma punkti saskaņā ar pasākuma „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” pasākuma nacionāla līmeņa ieviešanas normatīvajiem aktiem.

2.pasākums „Ūdens vides pasākumi”

Pasākuma juridiskais pamats

304. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 28.un 30.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 11.pantu.

Pasākuma mērķis

305. Pasākuma mērķis ir veicināt jaunus akvakultūras veidus, kuros ir iekļauta vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības aizsardzība un stiprināšana, kā arī ainavu un akvakultūras zonu tradicionālo iezīmju apsaimniekošana, atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1198/2006 30.panta 2.punkta a) apakšpunktā minētajam.

Pasākuma pamatojums un apraksts

306. Tā kā katra valsts ir atbildīga par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu savā teritorijā, t.sk., ģenētiskās daudzveidības nodrošinājumu, Latvijas lauku attīstības perspektīva ir cieši saistīta ar vides kvalitātes saglabāšanu un izkopšanu. Viens no veidiem šī uzdevuma izpildei ir ražot un iegūt produkciju ar bioloģiski atzītām, videi draudzīgām metodēm. Tomēr videi draudzīgas akvakultūras produkcijas ražošanu sadārdzina atbilstošo nosacījumu ievērošana. Lai nodrošinātu šādas produkcijas ražotāju konkurētspēju, nepieciešams atbalsts.
307. Šī pasākuma ietvaros tiek atbalstīta vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšana.
308. Kompensējot akvakultūras uzņēmumu papildu izdevumus un neiegūtos ieņēmumus, kas rodas veicinot vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu, tiek nodrošinātas akvakultūras uzņēmumu vienlīdzīgas konkurences iespējas.
309. Lai saņemtu atbalstu, atbalsta pretendents jāuzņemas saistības vismaz piecus gadus veikt komercdarbību akvakultūras nozarē, un vismaz piecus gadus sākot no pirmā maksājuma apstiprināšanas gada saimniekot tādā platībā, par kuru tiek uzņemtas saistības, un ievērot tādas prasības attiecībā uz ūdens vidi, kas ir augstākas par normālas akvakultūras prakses²⁴ prasībām un kuru izpildei tiek pretendēts uz atbalstu.
310. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1198/2006 30.panta 3.punktu ieguvums videi no šīm saistībām jāpierāda iepriekšējā ietekmes izvērtējumā, ko veic kompetenta iestāde, kas noteikta pasākuma „Ūdens vides pasākumi” nacionāla līmeņa ieviešanas normatīvajos aktos.
311. Kompensācijas aprēķins tiek balstīts uz neiegūtiem ieņēmumiem un papildu izdevumiem, kas akvakultūras uzņēmumam rodas veicinot vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības saglabāšanu. Kompensācijas apjoms tiek noteikts vienu reizi programmēšanas periodā paaugstināto ūdens vides saistību uzņemšanās sākumā par visu uzņemto saistību periodu un izmaksāts vienu reizi gadā par katru uzņemto saistību gadu.

3.pasākums „Akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošana”

Pasākuma juridiskais pamats

312. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 32.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus

²⁴ Normāla akvakultūras prakse - uzņēmuma darbība atbilstoši normatīvajiem aktiem attiecībā uz veselības, veterinārajām un vides prasībām.

īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 12.pantu.

Pasākuma mērķis

313. Pasākuma mērķis ir akvakultūras dzīvnieku slimību kontrole un to izskaušana atbilstoši Padomes lēmumam 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā.

Pasākuma pamatojums un apraksts

314. Akvakultūrā arvien paplašinās izmantojamo zivju sugu skaits. Lai nodrošinātu akvakultūras racionālu attīstību un palielinātu ražīgumu, ir jānosaka un jāievēro ūdensdzīvnieku veselības noteikumi. Akvakultūras dzīvnieku slimību uzliesmojumi varētu radīt nopietnus zaudējumus nozarei.
315. Latvijā audzētām zivīm pagaidām nav konstatētas veterinārajos normatīvajos aktos minētās zivju infekciju slimības. Tomēr Latvijas uzņēmēji regulāri iepērk zivju mazuļus no Eiropas Savienības dalībvalstīm tālākai audzēšanai. Valstīs, no kurām zivju mazuļi tiek ievesti, ir sastopamas dažādas akvakultūras dzīvnieku slimības, tādas kā virusālā hemorāģiskā septicēmija, karpu pavasara virēmija u.c. Tādēļ Latvijā būtiska Padomes lēmuma 90/424/EEK pielikumā uzskaitīto neeksotisko akvakultūras dzīvnieku slimību izskaušanas programmu, kas izstrādātas un apstiprinātas atbilstīgi Direktīvas 2006/88/EK 44.panta 2.punktam, finansēšana.
316. Akvakultūras dzīvnieku neeksotisko slimību kontroles un uzraudzības programmas īstenošanu plānots uzsākt ar 2008.gada 1.augustu, kad stājas spēkā Padomes 2006.gada 24.oktobra Direktīva 2006/88/EK.

Pasākuma ieviešanas forma

317. Pasākumu ievieš ar akvakultūras dzīvnieku neeksotisko slimību kontroles un uzraudzības programmu, kas attiecas uz akvakultūras dzīvnieku neeksotiskajām slimībām, kas ietvertas Padomes Lēmuma 90/424/EEK pielikumā un Padomes 2006.gada 24.oktobra Direktīvas 2006/88/EK IV pielikumā.
318. Pasākuma ieviešanas nosacījumus detalizēti nosaka pasākuma „Akvakultūras dzīvnieku slimību ierobežošana” normatīvie akti.

4.pasākums „Zveja iekšējos ūdeņos”

Pasākuma juridiskais pamats

319. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 33.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 13.pantu.

Pasākuma mērķis

320. Pasākuma mērķis ir iekšējo ūdeņu zvejas attīstība un konkurētspējas veicināšana, modernizējot zvejas infrastruktūru un iekārtas, uzlabojot zvejas produktu kvalitāti un samazinot negatīvo ietekmi uz vidi.

Pasākuma pamatojums un apraksts

321. Zveja iekšējos ūdeņos ir zveja, ko komercnolūkos veic ar laivām, kas darbojas vienīgi iekšzemes ūdeņos un kas nav iekļauti Kopienas zvejas kuģu reģistrā, vai ar citām iekārtām, ko izmanto zvejai uz ledus.
322. Trešā daļa no zvejniecībā iesaistītajiem ir nodarbināti iekšējo ūdeņu zvejā. Mazie nozvejas apjomi iekšējos ūdeņos, salīdzinot ar jūras zveju, neļauj gūt pietiekamus ienākumus zvejniekiem nepieciešamo investīciju veikšanai. Atbalsta saņemšanas iespējas šī pasākuma ietvaros ļaus veikt ieguldījumus ražošanas infrastruktūras sakārtošanā, vienlaicīgi samazinot negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi.
323. Šī pasākuma ietvaros tiek atbalstītas investīcijas iekšējo ūdeņu zvejai nepieciešamās krastā bāzētās infrastruktūras būvniecībā, paplašināšanā, aprīkošanā (iekārtu un tehnikas iegādē un uzstādīšanā) un modernizācijā, kā tas minēts Regulas (EK) Nr.1198/2006 33.panta 2.punkta pirmajā rindkopā.

5.pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings”

Pasākuma juridiskais pamats

324. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 34.un 35.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 14.pantu.

Pasākuma mērķis

325. Pasākuma mērķis ir
- pievienotās vērtības palielināšana zivju produktiem;
 - darba drošības un darba ražīguma palielināšana;
 - negatīvas ietekmes uz vidi mazināšana;
 - produktu kvalitātes nodrošināšana, tai skaitā kaitīgu vielu samazināšana zivju produktos;
 - jaunu produktu ražošana un blakusproduktu un atkritumu izmantošana.

Pasākuma pamatojums un apraksts

326. Latvijā reģistrētie 110 zivju apstrādes uzņēmumi nodrošina darbu 64,4 % zivsaimniecībā nodarbinātajiem. Tomēr cilvēkresursu trūkuma problēma ir aktuāla, jo darba ņēmējs ir kļuvis prasīgāks arī attiecībā pret darba apstākļiem, ko ne visi zivju apstrādes uzņēmumi spēj nodrošināt īpašās darba specifikas dēļ. Lai paaugstinātu darba ražīgumu uzņēmumiem jāpaaugstina ražošanas efektivitāti, kā arī jāveic investīcijas ražošanas tehnoloģiskā procesa modernizācijā un vides jautājumu risināšanā.
327. Lielākā daļa zivju apstrādes uzņēmumu atrodas Baltijas jūras vai Rīgas jūras līča piekrastē un pārsvarā teritoriāli izvietoti apdzīvotās vietās, tādēļ vides problēmu risināšanai jāpievērš īpaša vērība. Galvenās problēmas, kas jārisina zivju apstrādes procesā iesaistītajiem uzņēmumiem attiecībā uz vidi ir notekūdeņu attīrīšana, kūpināšanas procesā radušos dūmgāzu un fenolūdeņu attīrīšana, dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšana un racionāla izmantošana, apstrādāto blakusproduktu, atliekvielu, zivju un citu atkritumu pārstrāde. Kaut gan zivju apstrādes uzņēmumi pilda normatīvajos aktos noteiktās minimālās vides prasības, izmantojot jaunākās tehnoloģijas un ražošanas metodes pastāv papildu iespējas samazināt negatīvo ietekmi uz vidi.
328. Apjoma ziņā uzņēmumi nav konkurētspējīgi Eiropas mērogā un liela apjoma produkcijas tirgos un tāpēc iespējams konkurēt tikai ar produktiem ar augstu pievienoto vērtību maza apjoma produkcijas tirgos.
329. Mikro un mazie uzņēmumi, kas veido 70 % no visiem zivju apstrādes uzņēmumiem, ir nozīmīgs darba vietu avots, kā arī tie ir inovatīvāki un spēj ātrāk reaģēt uz tirgus pieprasījuma izmaiņām. Tomēr mazie zivju apstrādes uzņēmumi nespēj veikt nepieciešamās investīcijas ražošanas attīstībā, jo jaunu produktu un jaunu tehnoloģiju ieviešanas izmaksas ir pārāk augstas. Tādēļ īpaši tiks atbalstīta mikro un mazo pārstrādes uzņēmumu veidošana un attīstība, lai ražotu daudzveidīgus, veselīgus un Latvijai savdabīgus produktus.
330. Raugoties no zivju produkcijas kvalitātes paaugstināšanas viedokļa, arvien vairāk tiek uzsvērtā kvalitatīvas un drošas produkcijas nepieciešamība. Tādējādi par problēmu izvirzās dažādu kaitīgu vielu klātbūtnes novēršana ražotajā produkcijā un ražošanas procesa kaitīgās ietekmes uz vidi samazināšana. Arī Latvijas zivju apstrādes uzņēmumus ietekmē minētās problēmas, jo zivju kūpināšanas procesā var rasties kancerogēnas vielas. Baltijas jūras zivīs, īpaši

lašos, paaugstinātais dioksīna saturs rada problēmas gan nozares uzņēmumiem, gan patērētājiem. Lai nezaudētu tirgus pieprasījumu un iespējas produkcijas realizācijai, ir nepieciešams veikt pētījumus, ieviest jaunas tehnoloģijas, kas ļautu paaugstināt produktu drošību un to ražošanas nekaitīgumu.

331. Zemais zvejas un akvakultūras produktu apstrādē strādājošo izglītības līmenis nesekmē sektora konkurētspēju. Zemā atalgojuma dēļ jaunatne un jau esošie speciālisti izvēlas strādāt citās tautsaimniecības nozarēs. Sektorā strādājošo darbinieku nepietiekamā izglītība kavē inovāciju un modernu tehnoloģiju ienākšanu nozarē, tādējādi mazinot nozares spēju konkurēt.
332. Lai pārvarētu augstākminētās problēmas un veicinātu zvejas un akvakultūras produktu apstrādes sektora konkurētspēju, ir nepieciešams nodrošināt apmācību iespējas. Sniedzot apmācību, jāņem vērā sektora attīstības iespējas, kā arī ražošanas attīstības tendences un inovācijas pasaulē, tādējādi sekmējot konkurētspēju ES un pasaules ražotāju vidū.

Pasākuma aktivitātes

333. Pasākums tiek īstenots ar divām aktivitātēm:
334. 1) Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings;
335. 2) Profesionālā apmācība.
336. Pasākuma „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings” ietvaros tiek atbalstītas:
- investīcijas apstrādes uzņēmumu ražošanas būvju jaunbūvē un esošo rekonstrukcijā;
 - investīcijas jaunu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegādei un uzstādīšanai ražošanas procesa nodrošināšanai, ražošanas blakusproduktu un atliekvielu izmantošanai.
337. Plānotajām investīcijām jānodrošina vismaz kāds no šādiem mērķiem - uzlabojumi vides aizsardzībā, darba drošībā, jāpalielina darba ražīgums, ražošanas apgrozījums vai jānodrošina jaunu produktu ražošanu. Nav pieļaujama atbalsta pretendenta esošo pamatlīdzekļu vienkārša aizvietošana.

Īpaša informācija

338. Pasākuma „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings” ietvaros, uzņēmumiem, kuri atbilst mikro un mazo uzņēmumu definīcijai, projektu iesniegumu specifisko vērtēšanas kritēriju izvērtēšanas procesā tiek piešķirti papildu vērtējuma punkti saskaņā ar pasākuma „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketings” pasākuma nacionāla līmeņa ieviešanas normatīvajiem aktiem.

Prioritārā virziena pasākumu papildinātība ar citiem finanšu instrumentiem un pasākumiem

339. ES līdzfinansējums akvakultūras attīstībai tiek sniegts tikai EZF ietvaros.
340. Pasākums „Ūdens vides pasākumi” ir papildinošs „Lauku attīstības programmas 2007. - 2013.gadam” pasākumam „Agrovīdēšanas maksājumi”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA un darbības programmas „Infrastrukturā un pakalpojumi” pasākuma „Vide” aktivitātei „Infrastrukturā izveide Natura 2000 teritorijās”, kas tiek līdzfinansēta no ERAF.
341. Demarkācija – zemes izmantošanas veids
- EZF: akvakultūras uzņēmumu zeme zem ūdeņiem, kura tiek izmantota akvakultūras dzīvnieku audzēšanai un lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kuru neizmanto lauksaimnieciskajai darbībai;
 - ELFLA: lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kuru izmanto lauksaimnieciskajai darbībai.
342. Demarkācija – atbalsta mērķis:
- EZF: kompensācija par vides, dabas resursu un ģenētiskās daudzveidības aizsardzību un stiprināšanu;
 - ERAF: infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās.
343. Pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketings” ir papildinošs „Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam” pasākumiem „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības palielināšana” un „Lauku saimniecību modernizācija”, kas tiek līdzfinansēti no ELFLA.
344. Demarkācija – ražotās produkcijas veids
- EZF: zvejas un akvakultūras produktu apstrāde, to blakusproduktu pārstrāde;
 - ELFLA: Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 1.pielikuma produktu pārstrāde, izņemot zivsaimniecības produktu ražošanu.
345. Pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketings” ir papildinošs ar darbības programmas „Infrastrukturā un pakalpojumi” aktivitāti „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijas ar cilvēka ekvivalentu lielāku par 2000”, kas tiek līdzfinansēta Kohēzijas fonda ietvaros un aktivitāti „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000”, kas tiek līdzfinansēta Eiropas Reģionālās attīstības fonda ietvaros.
346. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: līdzfinansējums ūdens apgādes, notekūdeņu savākšanas un aizvadīšanas iekārtām tikai ražošanas procesa nodrošināšanai;

- KF un ERAF: līdzfinansējums ūdens apgādes, notekūdeņu savākšanas un aizvadīšanas iekārtām apdzīvoto vietu infrastruktūrai.
347. Pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingi” un pasākums „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” ir papildinoši darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pasākumam „Uzņēmējdarbības infrastruktūras un aprīkojuma uzlabojumi”, kas tiek līdzfinansēts no ERAF.
348. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: zvejas un akvakultūras produktu apstrādes un akvakultūras uzņēmumi;
 - ERAF: citi uzņēmumi.
349. Pasākumu „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” un „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un marketingi, aktivitātes „Profesionālā apmācība” ir papildinošas „Lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gadam” pasākumam „Arodapmācība un informācijas pasākumi”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA un darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” pasākuma „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība” aktivitātei „Profesionālās izglītības sistēmas attīstība, kvalitātes, atbilstības un pievilcības uzlabošana”, kas tiek līdzfinansēta no ESF.
350. Demarkācija – izglītības joma:
- EZF: akvakultūrā un zvejas un akvakultūras produktu apstrādē nodarbināto profesionālās apmācības akvakultūrā un zvejas un akvakultūras produktu apstrādē;
 - ESF: izglītības iespējas visām sabiedrības grupām dažādās jomās;
 - ELFLA: profesionālās apmācības un informācijas pieejamība personām, kas darbojas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā vai lauksaimniecības produkcijas ražošanā.
351. Pasākums „Zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un mārketingi” un pasākums „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos” ir papildinošs darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pasākumam „Inovācijas”, kas tiek līdzfinansēts no ERAF.
352. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: līdzfinansējums zivsaimniecības produktu apstrādei un pārstrādei;
 - ERAF: līdzfinansējums jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju attīstības un inovāciju izstrādei un ieviešanai (arī EK Dībināšanas līguma I pielikumā minētajiem produktiem).

7.2.3. 3.prioritārais virziens „Kopējās ieinteresētības pasākumi”

Prioritārā virziena galvenais mērķis

353. Zivsaimniecības nozares ilgtspējīga attīstība un tās ekonomiskās efektivitātes palielināšana atbalstot kopējas ieinteresētības pasākumus, kurās ieviešanas rezultāts ir nozīmīgs un pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam un kuri sekmē Kopējās Zivsaimniecības politikas mērķu sasniegšanu.

Prioritārā virziena sasniedzamie rezultatīvie rādītāji

354.

Rādītājs	Rādītāja līmenis bāzes 2006.gadā	Sasniedzamais rādītāja līmenis	
		2010.gadā	2015.gadā
Vietējās zivju produkcijas daļa kopējā zivju patēriņā vietējā tirgū, %	50	51	52
Apmācīto īpatsvars kopējā zivsaimniecībā nodarbināto skaitā	n.d.	2%	5%

Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme

355. Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme veido 75% no kopējā sabiedriskā līdzfinansējuma, kas ir standarta EZF līdzfinansējuma likme saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 53.panta 3.punkta a) apakšpunktu.

Atbalsta saņēmēji

356. Biedrības (zivsaimniecības nozares asociācijas, nevalstiskas organizācijas u.c.), ražotāju organizācijas, valsts vai pašvaldību iestādes, udeņos esošo būvju un konstrukciju īpašnieki, nomnieki.

Prioritārā virziena galvenie pasākumi

357. Prioritārā virziena ietvaros tiks ieviesti šādi pasākumi:
1. Kopīgas rīcības pasākumi;
 2. Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība;
 3. Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās;
 4. Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas.

1. pasākums „Kopīgas rīcības pasākumi”

Pasākuma juridiskais pamats

358. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 37.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus

īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 15.pantu.

Pasākuma mērķis

359. Pasākuma mērķis ir atbalstīt investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā, kuru ieviešanas rezultāts ir pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam, salīdzinot ar pasākumiem, ko parasti savu interešu īstenošanai veic komersanti.

Pasākuma pamatojums

360. Konkurētspējas palielināšanai zivsaimniecības uzņēmumiem nepieciešamas investīcijas, kuru ieviešanas rezultāts ir nozīmīgs un pieejams plašākam zivsaimniecības nozares pārstāvju lokam, Dažkārt problēmas risināšana individuāli nav izdevīga, ar zemu efektivitāti, nesasniedz savu mērķi.
361. Sadarbība biedru starpā sniedz iespējas atbalstīt biedrus efektīva ražošanas procesa nodrošināšanā, kā arī realizācijas procesā, tādējādi samazinot izmaksas gan produktu ražošanas ķēdē, gan veicinot jaunu produktu ražošanu un tehnoloģiju ieviešanu.
362. 2006.gada dati²⁵ liecina, ka 32,6 % zivsaimniecībā nodarbināto ir pamatskolas izglītība. Rezultātā zemais zivsaimniecībā strādājošo izglītības līmenis negatīvi ietekmē nozares konkurētspēju. Zemā atalgojuma dēļ gados jauni darbinieki bez augstākās izglītības un vecāki speciālisti ar augtāku izglītību izvēlas strādāt citās tautsaimniecības nozarēs. Nozarē strādājošo darbinieku nepietiekamā izglītība kavē inovāciju un modernu tehnoloģiju ienākšanu nozarē, tādējādi mazinot nozares konkurētspēju kopumā.
363. Lai pārvarētu augstākminētās problēmas un veicinātu zivsaimniecības konkurētspēju ir nepieciešams nodrošināt apmācības iespējas. Apmācības pasākumiem ir jābūt sasniedzamiem visā Latvijas teritorijā. Sniedzot apmācību, jāņem vērā nozares attīstības iespējas, kā arī ražošanas attīstības tendences un inovācijas pasaulē, tādejādi sekmējot Latvijas zivsaimnieku konkurētspēju ES un pasaules ražotāju vidū.
364. Zivsaimniecības attīstībai nepieciešams paaugstināt zināšanu līmeni par tehniski konkurētspējīgu un ekonomiski efektīvu produktu ražošanu, ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu veicinošu saimniekošanas metožu pielietošanu, jauno informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pielietošanu, produktu kvalitātes un pievienotās vērtības paaugstināšanu un Kopējās zivsaimniecības politikas savstarpējās atbilstības prasību ievērošanu.

Atbalstāmās aktivitātes

²⁵ VZP aptauja

365. Pasākums tiek īstenots ar šādām aktivitātēm:
366. 1) Investīcijas ražošanas, pārstrādes vai mārketinga iekārtās un infrastruktūrā (saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 37.panta h) apakšpunktu, ja projekta ieviešanas rezultātā veikto investīciju pieejamība tiek nodrošināta plašākam sabiedrības lokam);
367. 2) Profesionālo iemaņu, partnerattiecību, sadarbības un pieredzes apmaiņas veicināšana (saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 37.panta i), j) un k) apakšpunktu, ja projekta ieviešanas rezultātā ieguvēji ir plašāks loks).

2. pasākums „Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība”

Pasākuma juridiskais pamats

368. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 38.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 16.pantu.

Pasākuma mērķis

369. Veicināt zivju migrācijas ceļu un nārstošanas vietu atjaunošanu iekšzemes dabiskajos ūdeņos, lai saglabātu zivsaimniecībā izmantojamus zivju resursus.

Pasākuma pamatojums un apraksts

370. Saimnieciskā darbība bieži ir saistīta ar kaitējumu videi. Upju aizsprostošana, nārsta vietu iznīcināšana un ūdeņu piesārņošana var izraisīt attiecīgu zivju sugu dabīgo populāciju izzušanu un zivju krājumu izsīkšanu. Mazo hidroelektrostaciju izbūves rezultātā tiek apgrūtināta vai vispār netiek nodrošināta zivju migrācija, kā arī tās atstāj negatīvu ietekmi uz zivju nārsta vietām. Minētie faktori samazina sugu un indivīdu adaptācijas un izdzīvošanas spējas mainīgos vides apstākļos, tādēļ nepieciešams atjaunot zivju nārsta vietas un zivju migrācijas ceļus.
371. Pasākuma ietvaros tiek atbalstīta iekšzemes ūdensceļu, tostarp nārstošanās vietu un migrējošo zivju sugu migrācijas ceļu atjaunošana.
372. Tieša zivju krājumu papildināšana nav atbilstīga atbalstam, ja vien tā nav paredzēta kā resursu saglabāšanas pasākums Kopienas tiesību aktā. Zūsu krājumu papildināšanai atbalsts tiks sniegts pēc nacionālā pārvaldības plāna apstiprināšanas Eiropas Komisijā.

3. pasākums „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās”

Pasākuma juridiskais pamats

373. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 39.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 17.pantu.

Pasākuma mērķis

374. Uzlabot zvejas produktu izkraušanai un uzglabāšanai nepieciešamo infrastruktūru zvejas ostās, kā arī nodrošināt kvalitatīvus ostas pakalpojumus zvejniekiem.

Pasākuma pamatojums un apraksts

375. Šāda pasākuma izvirzīšanu noteica novecojusī infrastruktūra zvejas kuģu darbības nodrošināšanai Latvijas ostās. Lielākajā daļā ostu kā svarīgākā nodarbe ir dažādu kravu pārkraušana, pasažieru terminālu un jahtklubu darbība. Taču mazajās ostās ne mazāk svarīga nozīme ir arī zvejniecības uzņēmējdarbības nodrošināšanai un tai nepieciešamo pakalpojumu sniegšanai. 2004. - 2006.gada plānošanas periodā Ventspils, Rojas, Mērsraga un Salacgrīvas ostās tika īstenoti projekti ostu infrastruktūras uzlabošanai, tomēr pārsvarā tajās vēl joprojām ir nepieciešami uzlabojumi zvejnieku darbības sekmīgai nodrošināšanai, kā arī arvien pieaugošo vides aizsardzības prasību izpildei ostu un piestātņu izmantošanā.
376. Savukārt piekrastes zvejnieku aktivitātes sarežģī piestātņu un molu trūkums vai to sliktais tehniskais stāvoklis gan ostu teritorijās, gan arī ārpus tām, kas tādējādi nenodrošina apstākļus piekrastes zvejnieku nozvejoto zivju izkraušanai un uzglabāšanai.
377. Svaigas un saldētas zivis veido vidēji 6 % no kopējā mazo ostu kravu apgrozījuma. Pamatā tās ir Baltijas jūrā nozvejotās un no Skandināvijas valstīm importētās zivis, kas tiek piegādātas piekrastes pārstrādes uzņēmumiem. Mazo ostu tehniskie parametri un saldētavu jaudas mazo ostu teritorijās var kļūt par impulsu saldētu produktu, tostarp zivju tranzīta kravu, piesaistei mazajām ostām.
378. Mazo ostu infrastruktūras sakārtošana sekmēs Latvijas reģionu sabalansētu attīstību, kas ir viens no tautsaimniecības sekmīgas attīstības pamatiem. Investīcijas zivsaimniecībai nepieciešamās infrastruktūras uzlabošanā ostās nodrošinās kravu apgrozījumu un investīciju, tai skaitā, privāto investīciju pieaugumu.
379. Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:
- Molu, zvejas kuģu piestātņu, zivju izkraušanas vietu un zvejas aprīkojuma uzglabāšanas vietu un tām nepieciešamo infrastruktūras elementu rekonstrukcija un modernizācija;

- izkrauto zivju uzglabāšanas zvejnieku vajadzībām apstākļu nodrošināšana;
- zvejas darbību datorizētas pārvaldības nodrošināšana;
- zvejas kuģu apkopes un remonta ierīču iegāde;
- zivju tirdzniecības (izsoles) vietu veidošana.

4. pasākums „Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas”

Pasākuma juridiskais pamats

380. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 40.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 18.pantu.

Pasākuma mērķis

381. Veicināt zivsaimniecības produktu patēriņa pieaugumu un produkcijas noieta tirgu paplašināšanos.

Pasākuma pamatojums un apraksts

382. Lai arī nozarei ir raksturīgs augsts produkcijas eksporta īpatsvars, ir nepieciešams veicināt uzņēmumu konkurētspējas attīstību, lai uzņēmumi varētu sekmīgi darboties gan vietējā tirgū, gan arī eksportēt produkciju uz citām valstīm. Svarīgi ir ne tikai sekmēt jaunu tirgu apgūšanu, bet arī nostiprināties esošajos tirgos. Sadarbība starp uzņēmumiem saražotās produkcijas veiksmīgākai realizācijai ārpus Latvijas ir iespēja piedāvāt daudzveidīgāku saražotās produkcijas klāstu, nodrošināt lielākus pasūtījumus, tādējādi palielināt attiecīgo produktu konkurētspēju.
383. Lai veicinātu sadarbību starp uzņēmumiem produkcijas realizācijā, sākotnēji nepieciešams veikt tirgus izpēti. Tirgus izpēte ir īpaši svarīga tādēļ, ka Latvijas zivju apstrādes uzņēmumu preču zīmes vēl ir salīdzinoši mazpazīstamas ES iekšējā tirgū un ir nepieciešams rast iespēju nostiprināt to atpazīstamību kā par kvalitatīvas, drošas un oriģinālas produkcijas ražotājiem.
384. Paplašinot produkcijas realizācijas iespējas, samazināsies Latvijas zivju apstrādes uzņēmumu atkarība no ekonomiskās un politiskās situācijas NVS valstīs un starpvalstu attiecībām, kas bieži negatīvi ietekmē uzņēmējdarbību.
385. Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:
- reklāmas kampaņu rīkošana;
 - tirgus izpētes veikšana;

- produktu kvalitātes politikas īstenošana un kvalitātes sertifikācija.

Prioritārā virziena pasākumu papildinātība ar citiem finanšu instrumentiem un pasākumiem

386. Pasākums „Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība” ir papildinošs darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” pasākuma „Vide” aktivitātei „Infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās” un aktivitātei „Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas ex situ infrastruktūras izveide”, kas tiek līdzfinansētas no ERAF.
387. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: zivju migrācijas ceļu un nārstošanas vietu atjaunošanu iekšzemes dabiskajos ūdeņos, lai saglabātu zivsaimniecībā izmantojamus zivju resursus;
 - ERAF: pārējie objekti.
388. Pasākuma „Kopīgas rīcības pasākumi” aktivitāte „Profesionālo iemaņu, partnerattiecību, sadarbības un pieredzes apmaiņas veicināšana” ir papildinoša darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” pasākuma „Nodarbinātība” aktivitātei „Darbspējas vecuma iedzīvotāju konkurētspējas paaugstināšana darba tirgū, t.sk. nodarbināto pārkvalifikācija un aktīvie nodarbinātības pasākumi”, pasākuma „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība” aktivitātei „Profesionālās izglītības sistēmas attīstība, kvalitātes, atbilstības un pievilcības uzlabošana”, pasākuma „Mūžizglītības attīstība un izglītībā un mūžizglītībā iesaistīto institūciju rīcībspējas un sadarbības uzlabošana” aktivitātei „Profesionālās orientācijas un karjeras izglītības attīstība, profesionāli orientētās izglītības attīstība”, kas tiek līdzfinansētas no ESF, kā arī „Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam” pasākumam „Arodapmācības un informācijas pasākumi”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA.
389. Demarkācija – izglītības joma:
- EZF: kopīgas rīcības projekti profesionālām apmācībām zivsaimniecībā ;
 - ESF: izglītības iespējas visām sabiedrības grupām dažādās jomās;
 - ELFLA: profesionālās apmācības un informācijas pieejamība personām, kas darbojas lauksaimniecībā, mežsaimniecībā vai lauksaimniecības produkcijas ražošanā.
390. Pasākums „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” ir papildinošs ar darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” pasākuma „Pieejamības un transporta sistēmas attīstība” aktivitāti „Mazo ostu infrastruktūras uzlabošana” un pasākuma „Liela mēroga transporta infrastruktūras uzlabojumi un attīstība” aktivitāti „Lielo ostu infrastruktūras attīstība „Jūras maģistrāļu” ietvaros”, kas tiek līdzfinansētas no ERAF.
391. Demarkācija – darbības veids un ostas:

- EZF: tiks finansētas tikai tās aktivitātes, kas ir saistītas ar tiešu zvejas kuģu un to nozveju apkalpošanu zvejas ostās. Molu izbūve un rekonstrukcija no EZF tiks atbalstīta esošajās mazajās zvejas ostās, izņemot tās, kuras iesaistītas starptautisko kravu pārvadājumos.
 - ERAF: aktivitātes, kas saistītas ar citiem darbības veidiem, kā arī molu izbūve un rekonstrukcija mazajās ostās, kuras iesaistītas starptautisko kravu pārvadājumos.
392. Pasākums „Investīcijas zvejas ostās un zivju izkraušanas vietās” ir papildinošs ar darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” pasākuma „Vides aizsardzības infrastruktūra” aktivitāti „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijas ar cilvēka ekvivalentu lielāku par 2000”, kas tiek līdzfinansēts no Kohēzijas fonda un darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” pasākuma „Vide” aktivitāti „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000”, kas tiek līdzfinansēts no ERAF.
393. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: līdzfinansējums ūdens apgādes, notekūdeņu savākšanas un aizvadīšanas iekārtām tikai ostas pakalpojumu zvejniecībai nodrošināšanai;
 - KF un ERAF: līdzfinansējums ūdens apgādes, notekūdeņu savākšanas un aizvadīšanas iekārtām apdzīvoto vietu infrastruktūrai.
394. Pasākums „Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas” ir papildinošs ar darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pasākuma „Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes” aktivitāti „Ārējo tirgu apgūšana”, kas tiek līdzfinansēta no ERAF.
395. Demarkācija – produkcijas veids:
- EZF: zivsaimniecības nozares produkcija;
 - ERAF: cita produkcija.
396. Pasākums „Kopīgas rīcības pasākumi” ir papildinošs darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pasākumam „Inovācijas”, kas tiek līdzfinansēts no ERAF.
397. Demarkācija – investīciju piesaistes objekts:
- EZF: līdzfinansējums zivsaimniecības produktu apstrādei un pārstrādei;
 - ERAF: līdzfinansējums jaunu produktu, procesu un tehnoloģiju attīstības un inovāciju izstrādei un ieviešanai (arī EK Dibināšanas līguma I pielikumā minētajiem produktiem).

7.2.4. 4.prioritārais virziens „Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga attīstība”

Prioritārā virziena galvenais mērķis

398. Ilgtspējīgi attīstīt un uzlabot dzīves kvalitāti tajos ar zivsaimniecību saistītajos reģionos, kuru stratēģija ir saskaņā ar Stratēģisko plānu un ar kuru veicina reģiona nodarbinātības, konkurētspējas, dzimumu līdztiesības attīstību, kā arī inovāciju ieviešanu un reģionālo un starptautisko sadarbību.

Prioritārā virziena sasniedzamie rezultātīvie rādītāji

399.

Rādītājs	Rādītāja līmenis bāzes 2006.gadā	Sasniedzamais rādītāja līmenis	
		2010. gadā	2015.gadā
Atbalstīto reģionālo stratēģiju aptvertās teritorijas īpatsvars zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju apjomā	n.d.	70	70
Bruto izveidoto darbavietu skaits	n.d.	100	300
Uzņēmējdarbības aktivitāte zivsaimniecības teritorijās, ekonomiski aktīvo vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	47	49	52

Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme

400. Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme veido 75% no kopējā sabiedriskā līdzfinansējuma, kas ir standarta EZF līdzfinansējuma likme saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 53.panta 3.punkta a) apakšpunktu.

Atbalsta saņēmēji

401. ZVRG, ZVRG noteikti atbalsta saņēmēji teritoriju attīstības stratēģijās.

Prioritārā virziena galvenie pasākumi

402. 1. Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana;
2. ZVRG darbības nodrošināšana, prasmju apguve, teritoriju aktivizēšana;
3. Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība.

Pasākuma pamatojums un apraksts

403. Ieviešot zivju resursu ilgtspējīgas saglabāšanas pasākumus, sašaurinās darba iespējas zivsaimniecības nozarē, īpaši jau zvejniecībā. Lai mazinātu sociālos riskus, kas šādā situācijā rodas, nepieciešams piedāvāt alternatīvas nodarbošanās iespējas vai iespējas attīstīt uzņēmējdarbību citā jomā.
404. Tā kā zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības indekss ir negatīvs, palielinoties bezdarbnieku skaitam un samazinoties iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem, teritoriju attīstības iespējas samazinās. Realizējot

pasākumus šī virziena ietvaros tiks īstenota iespēja celt zivsaimniecībai nozīmīgo reģionu konkurētspēju, attīstītot uzņēmējdarbību. Viens no veiksmīgas uzņēmējdarbības attīstības priekšnosacījumiem ir infrastruktūras kvalitāte. Pašreiz maza mēroga infrastruktūra zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās ir salīdzinoši nesakārtota. Lai to atbilstoši attīstītu, nepieciešamas salīdzinoši apjomīgas investīcijas.

1. pasākums „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”

Pasākuma juridiskais pamats

405. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 43., 44 un 45.pantu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 21., 22., 23., 24. un 25.pantu.

Pasākuma mērķis

406. Veicināt maza mēroga infrastruktūras, kā arī ar zivsaimniecību saistītās infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu, kā arī nodarbošanās dažādošanu zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās, apdzīvotības un teritoriju pievilcības saglabāšanai.

Atbalstāmās aktivitātes

407. Pasākums tiek īstenots ar šādām aktivitātēm:
1. Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība;
 2. Ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas maza mēroga infrastruktūras un pakalpojumu attīstība;
 3. Ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana;
 4. Dabas vai rūpnieciskajās katastrofās cietušā zivsaimniecības nozares ražošanas potenciāla atjaunošana.

2. pasākums „ZVRG darbības nodrošināšana, prasmju apguve, teritoriju aktivizēšana”

Pasākuma juridiskais pamats

408. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 44.panta 1.punkta i) un j) apakšpunktu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar

ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 21.pantu.

Pasākuma mērķis

409. Sekmēt efektīvu ZVRG darbību vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā, apgūstot nepieciešamās prasmes, kā arī teritorijas aktivizēšanu, tādējādi veicinot zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju attīstības procesa nepārtrauktību.
410. Pasākuma ietvaros tiek veiktas šādas darbības:
- 1) attiecīgās teritorijas pētījumi;
 - 2) pasākumi, kas sniedz informāciju par attiecīgo teritoriju un vietējās attīstības stratēģiju;
 - 3) vietējās attīstības stratēģijas sagatavošanā un īstenošanā iesaistīto ZVRG personu mācības;
 - 4) publicitātes un pieredzes apmaiņas pasākumi, vietējo līderu mācības;
 - 5) ZVRG darbības nodrošināšana, vietējo attīstības stratēģiju administratīvās izmaksas.
411. Izdevumi, kas saistīti ar ZVRG darbības nodrošināšanu šī pasākuma ieviešanai nepārsniedz 10% no kopējā vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai piešķirtā finansējuma apjoma.

3. pasākums „Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība”

Pasākuma juridiskais pamats

412. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) 44.panta 1.punkta h) apakšpunktu un Komisijas 2007.gada 26.marta Regulas (EK) Nr.498/2007, ar ko paredz sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu, 21.pantu.

Pasākuma mērķis

413. Ar nacionāla un starptautiska līmeņa sadarbības projektu starpniecību veicināt ZVRG kvalitatīvu pieredzes nodošanu un iegūšanu vietējiem iedzīvotājiem aktuālu problēmu risināšanā, kā arī jaunu un inovatīvu sadarbības ideju īstenošanā zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās, tādā veidā sekmējot uzņēmējdarbības attīstību un nodarbinātības iespējas zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās, kā arī sekmējot vietējās attīstības stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu.

414. Pasākuma ietvaros tiek veiktas šādas darbības:
- 1) Starpteritoriālā sadarbība starp ZVRG nacionālajā līmenī;
 - 2) Starpvalstu sadarbība starp ZVRG Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijās.
415. Vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkla izveidošana un tā darbības nodrošināšana tiks īstenota 5.prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība” ietvaros.

Prioritārā virziena pasākumu papildinātība ar citiem finanšu instrumentiem

416. Pasākumi prioritārā virziena ietvaros ir papildinoši ar „Lauku attīstības programmas 2007. – 2013.gadam” 4.ass „Leader pieejas īstenošana” pasākumiem, kas tiek līdzfinansēti ELFLA ietvaros. Lai nodrošinātu ELFLA un EZF finansējumu nošķirtību gadījumos, ja vienā teritorijā izveidojās gan LEADER, gan EZF partnerība, vietējās rīcības grupas tiek veidotas pēc šādas shēmas:

		Vietējā rīcības grupa	
Pārvaldes institūcijas	Lēmējinstiūcija	Augstākā lēmējinstiūcija - <u>biedru sapulce</u>	
		<u>Pārstāvju lēmējinstiūcija</u> (proporcionāla pārstāvniecība no EZF un ELFLA partnerībām)	
		ELFLA LEADER partnerība (ievērojot pašvaldību un sociāli ekonomisko partneru procentuālo attiecību)	EZF partnerība (ievērojot pašvaldību un sociāli ekonomisko partneru procentuālo attiecību)
		ELFLA LEADER projektu vērtēšanas komisija	EZF projektu vērtēšanas komisija
		<u>Izpildinstiūcija /Valde/</u>	
		administratīvais vadītājs	administratīvais vadītājs
		finanšu vadītājs	finanšu vadītājs
		Stratēģija	
		Teritorijas sociāli ekonomiskā analīze, vajadzību analīze, vīzija	
		Rīcības plāns ELFLA LEADER	Rīcības plāns EZF
		stratēģijas ieviešanas un uzraudzības procedūras atbilstoši ELFLA LEADER prasībām	stratēģijas ieviešanas un uzraudzības procedūras atbilstoši EZF prasībām

417. Tā kā Vietējā rīcības grupa ir biedrība vai nodibinājums, kas reģistrēta biedrību un nodibinājumu reģistrā (skatīt ZVRG atbilstības nosacījumus), tās organizatoriskajai struktūrai un kompetencēm jāatbilst likumā „Biedrību un nodibinājumu likums” noteiktajiem nosacījumiem. Līdz ar to augstākā lēmējinstiūcija šāda veida Vietējā rīcības grupā ir biedru sapulce ar plašu sabiedrības pārstāvniecību, kuras kompetences noteiktas iepriekš minētajā likumā. Pārstāvju lēmējinstiūcija ir partnerība, kuras pienākumi un struktūra tiek noteikta biedrības statūtos, pārstāvju lēmējinstiūcijā nodrošinot proporcionālu pārstāvniecību no ELFLA un EZF partnerībām.

Īpaša informācija

1) Zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju atlases procedūra un kritēriji

418. Garā piekrastes zona (Latvijai jūras krasta līnijas kopgarums ir 494 km) un iekšējo ūdeņu daudzums (aizņem 2543 km² jeb aptuveni 4,1 % no sauszemes teritorijas) noteicis zivsaimniecības uzņēmumu attīstību gandrīz visā Latvijas teritorijā. Tomēr zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas tiek atlasītas, ņemot vērā sekojošus kritērijus:
- 1) rajoni, kuros koncentrējušies vairāk kā 1 % no zivsaimniecībā nodarbināto kopskaita valstī;
 - 2) rajoni, kuros koncentrējušies vairāk kā 1 % no uzņēmumu kopskaita valstī.
419. Atbilstoši šiem kritērijiem, par zivsaimniecībai nozīmīgām teritorijām uzskata rajonus Kurzemes un Vidzemes piekrastē, kā arī Latgales reģionā, t.i., Cēsu, Daugavpils, Kuldīgas, Liepājas, Limbažu, Ogres, Rēzeknes, Rīgas, Talsu, Tukuma, Valmieras un Ventspils rajonu teritorijās. Teritoriju atlase veikta pamatojoties uz zivsaimniecībā nodarbināto un zivsaimniecības uzņēmumu īpatsvaru. Šajās teritorijās tas veido 1 % līdz 23,8 % no zivsaimniecībā nodarbinātajiem un 1 % līdz 21,3 % no uzņēmumiem²⁶.
420. Zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju platība aizņem 49,5 % no kopējās valsts teritorijas. Nozares sašaurināšanās ietekmē šajās teritorijās iespējams sociālās spriedzes paaugstināšanas risks.

2) Zivsaimniecības vietējo rīcības grupu atlases procedūra, kritēriji un laika grafiks, indikatīvais ZVRG skaits, zivsaimniecības nozīmīgo teritoriju platība %, kuru aptvers ZVRG stratēģijas

421. ZVRG atlasīti un vietējās attīstības stratēģijas iesniegumu pieņemšanu izsludina un organizē Lauku atbalsta dienests.
422. ZVRG un to izstrādāto vietējās attīstības stratēģiju atlase tiek veikta vienlaicīgi.
423. Konkursa kārtībā tiks atbalstītas piemērotākās vietējās attīstības stratēģijas, atbilstoši Rīcības programmā un normatīvajos aktos par ZVRG un vietējās attīstības stratēģiju atlasītiem kritērijiem.
424. ZVRG un to izstrādāto vietējās attīstības stratēģiju atlase galvenokārt tiek balstīta uz šādiem kritērijiem:
- ZVRG atbilstība ZVRG atbilstības nosacījumiem;
 - zivsaimniecības nozares pārstāvju īpatsvars ZVRG darbības teritorijā;
 - ZVRG teritorijas iedzīvotāju, dažādu vietēju organizāciju iesaistīšanas veidi vietējās attīstības stratēģijas izstrādes procesā;

²⁶ Zivsaimniecības nozares stratēģiskā plāna 2007. – 2013.gadam 2.pielikums

- ZVRG izstrādātās vietējās attīstības stratēģijas atbilstība vietējās attīstības stratēģijas atbilstības nosacījumiem;
- ZVRG izstrādātā vietējās attīstības stratēģija veicina nodarbinātību un ienākumu iespējas ZVRG darbības teritorijas iedzīvotājiem;
- ZVRG izstrādātā vietējās attīstības stratēģija nodrošina dzimumlīdztiesību un jauniešu iesaistīšanos ZVRG darbības teritorijā.

425. ZVRG atbilstības nosacījumi:

- 1) reģistrēta biedrību un nodibinājumu reģistrā;
- 2) struktūru veido tādas pārvaldes institūcijas, kuru tiesības, pienākumi un atbildība ir noteikta statūtos vai nolikumā un kuras atbilst vietējās rīcības grupas darbības veidam:
 - a) biedrībām – augstākā lēmēj institūcija, pārstāvju lēmēj institūcija un izpildinstitūcija;
 - b) nodibinājumiem – valde un lēmēj institūcija, kas atbildīga par stratēģijas izstrādi un ieviešanu.
- 3) izraudzīts administratīvais un finanšu vadītājs, kas ir kvalificēts noteikto uzdevumu veikšanai;
- 4) grāmatvedība ir atbilstoša LR normatīvajiem aktiem;
- 5) nav pasludināta par maksātnespējīgu, neatrodas likvidācijas procesā, tās saimnieciskā darbība nav apturēta vai pārtraukta, vai nav uzsākta tiesvedība par darbības izbeigšanu, maksātnespēju vai bankrotu;
- 6) nav normatīvajos aktos noteikto nodokļu maksājumu un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu;
- 7) tajā ir pārstāvēts privātais sektors, vietējās pašvaldības un nevalstiskās organizācijas, kā arī pārstāvji no zivsaimniecības sektora;
- 8) ZVRG darbības teritorija atrodas Stratēģiskajā plānā par zivsaimniecībai nozīmīgām teritorijām atzīmētajā teritorijā;
- 9) darbības teritorija ir kompakta un neiekļaujas citas ZVRG, kas pretendē uz atbalstu EZF ietvaros, darbības teritorijā;
- 10) ne vairāk kā 50% no tās lēmēj institūcijas (lēmēj institūcija ir atbildīga par attīstības stratēģijas ieviešanu) veido kā valsts (piemēram, izglītības, kultūras iestādes), tā pašvaldību pārstāvji un vismaz 50 % – ekonomiskie un sociālie partneri (tai skaitā zivsaimniecības nozares pārstāvji).
- 11) darbības teritorijā:
 - a) iedzīvotāju skaits ir no 5000 līdz 65000;

b) iedzīvotāju īpatsvars no pilsētām (apdzīvotām vietām), kurās iedzīvotāju skaits ir no 5000 līdz 15000, nepārsniedz 49% no kopējā teritorijas iedzīvotāju skaita;

c) nav pilsētu, kuru iedzīvotāju skaits pārsniedz 15000.

426. Vietējās attīstības stratēģiju galvenie atbilstības nosacījumi:

1) vietējas attīstības stratēģija ir saskaņota ar citiem vietējās, reģionālās un nacionālās plānošanas dokumentiem un atbilst Stratēģiskajā plānā un Rīcības programmā noteiktajiem mērķiem (uzdevumiem, prioritātēm, pasākumiem);

2) vietējās attīstības stratēģija tiek īstenota ZVRG darbības teritorijā;

3) vietējās attīstības stratēģijas izstrādē izmanto uz visu iesaistīto pušu un nozaru sadarbību balstītu integrētu pieeju, aktīvi iesaistot arī ZVRG darbības teritorijas iedzīvotājus;

4) veicina nodarbinātību un ienākumu iespējas, uzlabojot vietējo iedzīvotāju dzīves apstākļus;

5) sekmē ilgtspējīgas attīstības principu ievērošanu, nodrošinot dzimumlīdztiesību un jauniešu iesaistīšanos;

6) vietējās attīstības stratēģijā ir iekļauts, t.sk. attiecībā uz zivsaimniecības sektoru:

Esošās situācijas apraksts un analīze	<ul style="list-style-type: none"> • detalizēts ZVRG teritorijas esošās sociāli ekonomiskās situācijas raksturojums un analīze; • stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums (turpmāk – SVID analīze); • stratēģiskie risinājumi.
Rīcības plāns EZF pasākumiem/aktivitātēm (turpmāk – Rīcības plāns), kas izriet no esošās situācijas analīzes	<ul style="list-style-type: none"> • prioritātes; • mērķi, kas vērsti uz dzīves kvalitātes uzlabošanu ZVRG darbības teritorijā un sociālā kapitāla veidošanu, kas balstīta uz vietējās iniciatīvas attīstības aktivitātēm; • pasākumi, kas izriet no SVID analīzes; • rīcība, kas atbilst vietējām vajadzībām.
EZF atbalsta ieviešanas procedūras	<ul style="list-style-type: none"> • vietējās attīstības stratēģijas izstrādes procesa un iesaistīto pušu apraksts; • īstenošanas posmi un procedūras; • izvērtēšanas un uzraudzības mehānismi; • projektu atlases kritēriji.

7) Rīcības plānā iekļautās rīcības atbilst 4.prioritārā virziena pasākumiem;

8) ZVRG ir skaidri noteiktas uzraudzības, stratēģijas īstenošanas un administrēšanas procedūras;

9) Rīcības plānā pamato zivsaimniecības nozīmību teritorijā (piemēram, zivsaimniecībā nodarbināto skaits, ir vērojama zivsaimniecības lejupslīde u.c.);

10) Rīcības plāna pasākumiem jābūt saskaņā ar vietējās partnerības grupas izstrādāto stratēģiju un jāatbilst vietējās attīstības stratēģijas mērķim, izvirzītajām prioritātēm, pasākumiem un rīcībai;

11) pasākumiem, kuriem atbalsts pieejams citu Eiropas Savienības fondu ietvaros teritorijas vietējās attīstības stratēģijā jānorāda demarkācija (nošķirtība). Vienas un tās pašas darbības nevar atbalstīt no dažādiem fondiem;

12) Rīcības plānā paredzētajiem pasākumiem pārsvarā jābūt vēršot uz privātā sektora aktivitātēm.

427. ZVRG un to izstrādāto vietējās attīstības stratēģiju atlase tiek veikta vienu reizi plānošanas periodā, ne vēlāk kā četrus gadus pēc Rīcības programmas apstiprināšanas.

428. Programmēšanas periodā no 2007. līdz 2013. gadam tiek plānots atbalstīt vismaz 10 ZVRG, kuras atradīsies Latvijas teritorijas daļā, kas Stratēģiskajā plānā atzīmēta kā zivsaimniecībai nozīmīga un atbildīs Rīcības programmā un pasākumam atbilstošajos nacionālajos normatīvajos aktos minētajiem nosacījumiem. Plānots, ka tās aptvers apmēram 70 % no zivsaimniecībai nozīmīgajām teritorijām.

3) Pārvaldības kārtības un finanšu plūsmas apraksts (līdz atbalsta saņēmējam, ieskaitot darbību atlases procedūras aprakstu un grupu lomu, un uzdevumus attiecībā uz pārvaldības, uzraudzības un kontroles sistēmām).

429. 1. Konkursa kārtībā atbalstītās vietējās attīstības stratēģijas tiek ieviestas, īstenojot vietējās attīstības stratēģijas mērķim atbilstošus projektus.

430. 2. Konkursa kārtībā atbalstīto vietējās attīstības stratēģiju īstenošana:

1) projektu iesniegumu pieņemšanu izsludina un organizē ZVRG:

a) atbilstoši vietējās attīstības stratēģijā noteiktajam rīcības plānam;

b) ievērojot atklātu projektu iesniegumu konkursu nosacījumus.

431. 3. ZVRG izvērtē projektus un pieņem lēmumu par projektu atbilstību vietējās attīstības stratēģijai, ievērojot:

a) projektu atlases kritērijus, kas iekļauti atbilstošajā vietējās attīstības stratēģijā;

b) lēmumu pieņemšanas procedūru.

432. 4. Lauku atbalsta dienests:

a) pārbauda projektu atbilstību pasākumu regulējošajos normatīvajos aktos minētajām prasībām;

b) apstiprina ZVRG lēmumu;

- c) slēdz līgumu ar projekta iesniedzēju par projekta īstenošanu;
- d) veic atbalsta maksājumus;
- e) veic projektu finansējuma izlietojuma uzraudzību.

433. 5. ZVRG veic projektu īstenošanas (saturisko) uzraudzību un izvērtē vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas rezultātus, ievērojot uzraudzības un izvērtēšanas procedūras, kas iekļautas atbilstošajā vietējās attīstības stratēģijā.
434. Sadarbības projektu atlasī, vērtēšanu un administrēšanu veic Lauku atbalsta dienests normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
435. Atbalsta apjomu teritorijas attīstības stratēģijas īstenošanai aprēķina katram stratēģijas iesniegumam individuāli normatīvajos aktos, kas detalizē pasākuma ieviešanas nosacījumus, noteiktajā kārtībā. Atbalsta apjoms teritorijas attīstības stratēģijas īstenošanai neietver ZVRG starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības projektu finansēšanai paredzēto EZF līdzfinansējumu.
436. Teritorijas attīstības stratēģijām atbilstošos atbalstītos projektus finansē normatīvajos aktos, kas detalizē pasākuma ieviešanas nosacījumus, noteiktajā kārtībā.

4) To pasākumu identifikācija, kuri vienlaikus attaisnoti vairāku fondu ietvaros un veiktās izvēles pamatojums

437. Pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Ciematu, kuros veic zivsaimniecības darbības, atjaunošana un attīstība” ir papildināšana „Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam” pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA.
438. Demarkācija – teritorija:
 - EZF: ciemati, kuros veic zivsaimniecības aktivitātes un kuri atrodas zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās atbilstoši 2.pielikumam;
 - ELFLA: pārējā lauku teritorija.
439. Pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas infrastruktūras un pakalpojumu attīstība” ir papildināšana ar darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” pasākumu “Tūrisms”, kas tiek līdzfinansēts no ERAF un „Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam” pasākumam „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA.
440. Demarkācija – teritorija:
 - EZF: nelielas zivsaimniecības kopiena - pašvaldības teritorija, kurā veic zivsaimniecības aktivitātes un kura atrodas zivsaimniecībai nozīmīgajā teritorijā atbilstoši 2.pielikumam;
 - ELFLA: pārējā lauku teritorija.
441. Demarkācija – investīciju objekts:

- EZF: maza mēroga ar zivsaimniecību un tūrismu saistītas infrastruktūras un pakalpojumu attīstība zivsaimniecībai nozīmīgajās teritorijās atbilstoši 2.pielikumam;
 - ERAF: valsts nozīmes infrastruktūras pielāgošana tūrisma produktu attīstībai.
442. Pasākuma „Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana” aktivitāte „Economiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana” ir papildinoša ”Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam” pasākumam „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”, kas tiek līdzfinansēts no ELFLA. EZF ietvaros tiek atbalstīta zivsaimniecības nozares pārstāvju ekonomiskās darbības restrukturēšana, pārorientācija un darbību dažādošana, kas netiek atbalstīta no ELFLA.
443. Pasākumi „Teritoriju attīstības stratēģiju īstenošana”, „ZVRG darbības nodrošināšana, prasmju apguve, teritoriju aktivizēšana” un „Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” ir papildinoši ”Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam” pasākumiem „Vietējās attīstības stratēģijas”, „Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, prasmju apguve, teritorijas aktivizēšana” un „Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība”, kas tiek līdzfinansēti no ELFLA. ELFLA un EZF pasākumu nepārklāšanos nodrošinās atšķirīgie atbalsta saņēmēji.
444. Pasākumu „ZVRG darbības nodrošināšana, prasmju apguve, teritoriju aktivizēšana” papildina ESF līdzfinansētās darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” pasākums „Cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana”. EZF un ESF pasākumi nepārklāsies, jo tās ZVRG, kuras saņems atbalstu darbības nodrošināšanai, prasmju apguvei un teritorijas aktivizēšanai no EZF, nevarēs saņemt atbalstu no ESF.
445. Vairāku ES finanšu instrumentu ietvaros atbalstāmu pasākumu nepārklāšanos apraksta un nodrošina ZVRG izstrādātajā teritorijas attīstības stratēģijā.

7.2.5. 5.prioritārais virziens „Tehniskā palīdzība”

Prioritārā virziena galvenais mērķis

446. Atbalstīt Rīcības programmas efektīvu un drošu vadību, ieviešanu, uzraudzību, izvērtēšanu un kontroli, kā arī vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkla izveidošanu.

Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma likmes pasākumiem

447. Prioritārā virziena EZF līdzfinansējuma vidējā likme veido 75% no kopējā sabiedriskā līdzfinansējuma, kas ir standarta EZF līdzfinansējuma likme saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 53.panta 3.punkta a) apakšpunktu.

Atbalsta saņēmēji

448. Valsts institūcijas, juridiskas personas

Prioritārā virziena pasākumi

449. 1. Rīcības programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana
2. Vietējo zivsaimniecības grupu tīkla izveidošana

Pasākuma juridiskais pamats

450. Pasākums tiek īstenots saskaņā ar Eiropas Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 46.pantu.

Pasākuma mērķis

451. Pasākuma „Rīcības programmas atbalsta un vadības funkciju nodrošināšana” mērķis ir atbalstīt Rīcības programmas vadībā iesaistītās institūcijas programmas vadības funkciju nodrošināšanā, finansējot Rīcības programmas vadību, administrēšanu, kontroli, kā arī datorizētas uzraudzības informācijas sistēmas ieviešanu un uzturēšanu, tehnoloģisko nodrošinājumu, atalgojumu vadības funkciju veikšanā iesaistītajiem ekspertiem (piemēram, auditoriem, u.c.), segt izmaksas, kas saistītas ar tiešajiem Rīcības programmas vadības procesiem (uzraudzības komiteju organizēšana, darba vietas u.c.). Tāpat pasākuma mērķis ir atbalstīt Rīcības programmas vadībā iesaistītās institūcijas atbalsta funkciju nodrošināšanā, finansējot ar Rīcības programmas ieviešanu saistītos pakalpojumus (ar Rīcības programmas īstenošanu saistītus novērtējumus, apmācības, konferences, ekspertīze par juridiskiem jautājumiem, u.c.). Pasākuma ietvaros attaisnojami arī izdevumi, kas saistīti ar 2004.-2006.gada programmēšanas perioda finanšu instrumenta – Zivsaimniecības vadības finanšu

instruments – slēgšanu.

452. Pasākuma „Vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkla izveidošana” mērķis ir veicināt pastāvīgas sadarbības platformas izveidošanos starp vietējām zivsaimniecības grupām, ar mērķi sekmēt zivsaimniecībai nozīmīgo teritoriju ilgtspējīgu attīstību, stiprināt pilsoniskās sabiedrības veidošanos, sekmēt vietējo zivsaimniecības grupu attīstību un sadarbību, izveidojot vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīklu, kas galvenokārt sadarbotos ar valsts un pašvaldību iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, zivsaimniecības uzņēmumiem un citām institūcijām, nodrošinātu tehnisku padomu un atbalstu vietējām zivsaimniecības grupām, koordinētu vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkla darbību, organizētu tematiskus seminārus, informatīvos pasākumus un konferences.

Pasākuma pamatojums un apraksts

453. Lai veiksmīgi apgūtu Latvijai paredzētos EZF finanšu līdzekļus, ir būtiski palielināt EZF vadībā iesaistīto institūciju kapacitāti. Šajā nolūkā nepieciešams ieviest EZF ietvaros piedāvāto atsevišķo prioritāro virzienu EZF vadības procesā iesaistīto institūciju administratīvo spēju stiprināšanai.
454. Lai sekmētu vietējo zivsaimniecības grupu attīstību un sadarbību, nepieciešams izveidot vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīklu. Šajā nolūkā nepieciešams ieviest EZF ietvaros piedāvāto atsevišķo prioritāro virzienu „Tehniskā palīdzība”.
455. Vietējo zivsaimniecības grupu sadarbības tīkls nodrošina līdzdalību Eiropas Kopienas sadarbības tīklā.

Prioritārā virziena pasākumu papildinātība ar citiem finanšu instrumentiem un pasākumiem

456. Tā kā Zemkopības ministrija veic gan EZF, gan ELFLA vadošās iestādes funkcijas, jānodrošina abu fondu „Tehniskās palīdzības” pasākumu nepārklāšanās. Rīcības programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšanā tiks izmantoti EZF Tehniskās palīdzības finanšu līdzekļi, savukārt Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam vadības un atbalsta funkciju nodrošināšanā tiks izmantoti ELFLA Tehniskās palīdzības finanšu līdzekļi.

8. Rīcības programmas (CCI numurs: CCI 2007LV14FPO001) finanšu plāns

457. Rīcības programmas finansēšanas plāns, kurā norādītas Rīcības programmas EZF saistības gadā.

458. I tabula. Reģioni, uz kuriem attiecas konverģences mērķis, eiro:

Gads	EZF
2007	13 597 544
2008	14 887 723
2009	16 282 146
2010	17 736 296
2011	19 243 706
2012	20 816 794
2013	22 451 354
Kopā	125 015 563

459. Darbības programmas finansēšanas plāns, kurā atsevišķi visam plānošanas periodam un katram prioritārajam virzienam, norādīts kopējais sabiedriskais finansējums, tajā skaitā - EZF līdzfinansējums, valsts līdzfinansējums un EZF līdzfinansējuma likme.

460. II tabula. Reģioni, uz kuriem attiecas konverģences mērķis, eiro:

Prioritārais virziens	Kopējais sabiedriskais finansējums	EZF līdzfinansējums	Valsts līdzfinansējums	EZF līdzfinansējuma likme
1. Pasākumi Kopienas zvejas flotes sabalansēšanai	27 814 590	20 860 942	6 953 648	75 %
2. Akvakultūra, zveja iekšējos ūdeņos, zvejas un akvakultūras produktu apstrāde un realizācija	61 505 000	46 128 750	15 376 250	75 %
3. Kopējās ieinteresētības pasākumi	32 204 000	24 153 000	8 051 000	75 %
4. Zivsaimniecības reģionu ilgtspējīga	38 548 635	28 911 476	9 637 159	75 %

attīstība				
5. Tehniskā palīdzība	6 615 194	4 961 395	1 653 799	75 %
Kopā	166 687 419	125 015 563	41 671 856	75 %

9. Rīcības programmas īstenošanas nosacījumi

9.1. Iestāžu norīkošana

461. Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr.1198/2006 58.pantam, Rīcības programmas vadībai un īstenošanai tiek norīkotas šādas iestādes - vadošā iestāde, sertificējošā iestāde, audita iestāde, kā arī starpniekinstitūcija, kas veiks dažus vadošās iestādes un sertificējošās iestādes uzdevumus.
462. Rīcības programmas vadībā un īstenošanā iesaistītās iestādes shematiski attēlotas 1.pielikumā.

9.1.1. Vadošā iestāde

463. Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.1198/2006 59. pantu, kā arī atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 6.punktam, par vadošo iestādi ir norīkota LR Zemkopības ministrija.
464. Atbilstoši Zemkopības ministrijas rīkojumam par Eiropas Zivsaimniecības fonda pārvaldības, uzraudzības un kontroles sistēmas funkciju sadali Zemkopības ministrijā, Vadošās iestādes sekretariāta funkcijas veic Zemkopības ministrijas Eiropas Savienības un valsts atbalsta departaments.
465. Vadošās iestādes pamatfunkcijas ir šādas (neietver funkcijas, kuras ir deleģētas starpniecības iestādei):
- nodrošina atbalsta saderību ar Kopienas politiku, prioritātēm un darbībām un papildinātību ar citiem Kopienas finanšu instrumentiem;
 - nodrošina koordināciju starp Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalstu un citiem Kopienas finanšu instrumentiem;
 - sagatavo Rīcības programmu un iesniedz apstiprināšanai Eiropas Komisijā;
 - nodrošina partnerību sagatavojot, īstenojot, uzraugot un izvērtējot Rīcības programmu;
 - nodrošina EZF izdevumu atbilstības definēšanu nacionālā līmenī normatīvajos aktos;
 - izveido vadības un kontroles sistēmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1198/2006 57. līdz 61.pantu un tās aprakstu, ziņojumu, kurā izklāstīti sistēmas izveides izvērtējuma rezultāti un sniegts atzinums par tās

atbilstību Regulas (EK) Nr.1198/2006 57. līdz 61.pantam, iesniedz Eiropas Komisijā;

- nodrošina informācijas un publicitātes pasākumu atbilstību Regulas (EK) Nr.1198/2006 51.pantā paredzētajām prasībām. Lai nodrošinātu informācijas izplatīšanu pēc iespējas plašākam interesentu lokam, informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanā Vadošā iestāde var piesaistīt arī citas organizācijas;
- nodrošina Uzraudzības komitejas darba organizēšanu, kā arī nodrošina to ar dokumentiem, kas vajadzīgi, lai būtu iespējams uzraudzīt Rīcības programmas īstenošanas kvalitāti, ņemot vērā tās īpašos mērķus;
- sagatavo gada īstenošanas, kontroles un noslēguma ziņojumus pēc informācijas saņemšanas no attiecīgajām institūcijām un nodrošina uzraudzības principus;
- pēc gada ziņojuma iesniegšanas un ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu, kopā ar Eiropas Komisiju izskata progresu, kas panākts, īstenojot Rīcības programmu, galvenos iepriekšējā gadā sasniegtos rezultātus, finanšu īstenošanu un citus faktorus;
- nodrošina ex-ante un starpposma izvērtēšanas Rīcības programmai, kā arī nodrošina Eiropas Komisiju ar ex-post izvērtēšanas veikšanai nepieciešamo informāciju;
- Rīcības programmas īstenošanas laikā piesaista ekspertus programmas pasākumu pilnveidošanai un pārrauga Rīcības programmas īstenošanas pastāvīgu uzraudzības veikšanu, kā arī ir atbildīga par tehniskās palīdzības finanšu līdzekļu apsaimniekošanu.

466. Detalizēts vadošās iestādes funkciju uzskatījums un to īstenošanas apraksts ir iekļauts vadības un kontroles sistēmas aprakstā.

9.1.2. Starpniekinstitūcija

467. Atbilstoši Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 58.panta 2.punktam, dažu vadošās iestādes vai sertifikācijas iestāžu funkciju veikšanai var tikt norīkota starpniekinstitūcija.

468. Saskaņā ar Zemkopības ministrijas iekšējiem normatīvajiem aktiem, vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes starpniekinstitūcijas funkcijas veic Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošais un ES līdzfinansēto pasākumu administrēšanai akreditētais Lauku atbalsta dienests (LAD).

469. Lauku atbalsta dienesta jeb starpniekinstitūcijai deleģētās pamatfunkcijas ir šādas:

- nodrošina, ka darbības finansēšanai izraugās saskaņā ar kritērijiem, ko piemēro Rīcības programmai un, ka darbības visā īstenošanas laikā atbilst

spēkā esošajiem Kopienas un nacionālajiem normatīvajiem aktiem;

- nodrošina to, ka atbalsta saņēmēji un citas struktūras, kas iesaistītas darbību īstenošanā, neskarot attiecīgās valsts noteikumus par grāmatvedību, uztur vai nu atsevišķu grāmatvedības sistēmu, vai arī atbilstīgu grāmatvedības kodu visiem darījumiem, kas saistīti ar attiecīgo darbību;
- nodrošina vadības un kontroles sistēmā uzticamas datorizētas grāmatvedības, uzraudzības un finanšu pārskatu sistēmas;
- nodrošina atbalsta saņēmēju izdevumu atbilstību Uzraudzības komitejā un nacionālajos normatīvajos aktos apstiprinātajiem kritērijiem;
- nodrošina, ka pastāv sistēma, kas datorizēti reģistrē un uzglabā grāmatvedības dokumentāciju, par katru Rīcības programmas darbību, un, ka tiek apkopoti dati par īstenošanu, kas vajadzīgi finanšu pārvaldībai, uzraudzībai, pārbaudēm, revīzijām un izvērtēšanai;
- pārbauda līdzfinansēto ražojumu un pakalpojumu piegādi un to, vai atbalsta saņēmēju deklarētie darbību izdevumi ir faktiski veikti un atbilst Kopienas un nacionālajiem normatīvajiem aktiem; atsevišķu darbību pārbaudes uz vietas veic izlases kārtā, saskaņā ar sīki izstrādātiem Eiropas Komisijas apstiprinātiem noteikumiem;
- nodrošina izdevumu deklarācijas sagatavošanu atbilstoši spēkā esošajiem Kopienas un valsts normatīvajiem aktiem un iesniegšanu sertifikācijas iestādei;
- nodrošina atgūstamo summu un summu, kas atsauktas pēc visa darbības atbalsta vai tās daļas atcelšanas uzskaitīšanu un ar to saistīto dokumentu sagatavošanu un iesniegšanu sertifikācijas iestādei.

470. Detalizēts starpniekinstitūcijai deleģēto funkciju uzskatījums un to īstenošanas apraksts ir iekļauts vadības un kontroles sistēmas aprakstā.

9.1.3. Sertificējošā iestāde

471. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr.1198/2006 60. pantu, kā arī atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 10.punktam, par sertificējošo iestādi norīkota LR Zemkopības ministrija.

472. Atbilstoši 2006.gada 20.septembra Zemkopības ministrijas rīkojuma Nr.249 „Par Eiropas Zivsaimniecības fonda pārvaldības, uzraudzības un kontroles sistēmas funkciju sadali Zemkopības ministrijā” 2.punktam, sertificējošās iestādes funkcijas Zemkopības ministrijā veic Budžeta un finanšu departaments.

473. Budžeta un finanšu departamenta jeb sertificējošās iestādes pamatfunkcijas ir

šādas:

- sagatavo un iesniedz Eiropas Komisijai apstiprinātas izdevumu deklarācijas un maksājuma pieteikumus;
- apstiprina izdevumu deklarācijas pareizumu;
- apstiprina deklarēto izdevumu atbilstību spēkā esošajiem Kopienas un valsts normatīvajiem aktiem;
- elektroniskā formātā uzglabā grāmatvedības dokumentāciju par Eiropas Komisijai deklarētajiem izdevumiem.

474. Detalizēts sertificējošās iestādes funkciju uzskatījums un to īstenošanas apraksts ir iekļauts vadības un kontroles sistēmas aprakstā.

9.1.4. Audita iestāde

475. Saskaņā ar Padomes 2006.gada 27.jūlija Regulas (EK) Nr.1198/2006 par Eiropas Zivsaimniecības fondu 61. pantu, kā arī atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 11.punktam, par audita iestādi norīkota LR Zemkopības ministrija.

476. Atbilstoši 2006.gada 20.septembra Zemkopības ministrijas rīkojuma Nr.249 „Par Eiropas Zivsaimniecības fonda pārvaldības, uzraudzības un kontroles sistēmas funkciju sadali Zemkopības ministrijā” 3.punktam, audita iestādes funkcijas Zemkopības ministrijā veic Iekšējā audita departaments.

477. Saskaņā ar Zemkopības ministrijas 2007.gada 20.jūlija rīkojumu „Par Eiropas Zivsaimniecības fonda Audita iestādes funkciju īstenošanu Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2007.-2013.gadam” Padomes Regulas (EK) Nr.1198/2006 61.pantā Audita iestādei noteikto funkciju sadalījums un to izpildē iesaistīto iestāžu un struktūrvienību pienākumi ir šādi:

- sistēmu auditu veikšanu nodrošina - ZM Iekšējā audita departaments, bet Lauku atbalsta dienesta Audita departaments par EZF vadības un kontroles sistēmām Lauku atbalsta dienestā;
- darbību revīzijas, pamatojoties uz atbilstīgu izlasi, lai pārbaudītu deklarētos izdevumus, veic Lauku atbalsta dienesta Audita departaments;
- audita stratēģijas izstrādi un iesniegšanu Eiropas Komisijai nodrošina ZM Iekšējā audita departaments sadarbībā ar Lauku atbalsta dienesta Audita departamentu;
- funkciju par Vadošās un Sertificējošās iestādes nodrošināšanu ar informāciju par veiktajiem auditiem un pārbaudēm īsteno ZM Iekšējā audita departaments;

- ikgadējā kontroles ziņojuma un atzinuma par vadības un kontroles sistēmas darbību iesniegšanu, kā arī deklarācijas iesniegšanu Rīcības programmas daļējas slēgšanas gadījumā, un noslēguma kontroles ziņojuma un noslēguma deklarācijas iesniegšanu noteiktajos termiņos veic ZM Iekšējā audita departaments.

478. Audita iestāde sagatavo Padomes Regulas (EK) Nr.1198/2006 71.pantā minēto ziņojumu un atzinumu attiecībā uz iestādēm vai starpniekinstitūcijām, kas ietvertas vadības un kontroles sistēmā, savukārt Padomes Regulas (EK) Nr.1198/2006 71.pantā minēto ziņojumu un atzinumu attiecībā uz Audita iestādi sagatavo publiska vai privāta struktūra, kas tiek atlasīta, organizējot valsts iepirkumu saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu.
479. Detalizēts audita iestādes funkciju uzskatījums un to īstenošanas apraksts ir iekļauts vadības un kontroles sistēmas aprakstā.

9.2. Iestāde, kas atbildīga par Eiropas Komisijas veikto maksājumu saņemšanu un iestāde, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta saņēmējiem

9.2.1. Kompetentā iestāde, kas saņem maksājumus no Eiropas Komisijas

480. Atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 8.punktam, par kompetento iestādi, kas saņem maksājumus no Eiropas Komisijas norīkota Valsts kase.
481. Valsts kase ir Finanšu ministrijas padotībā esoša iestāde, kas no valsts budžeta ieņēmumiem asignē un veic maksājumus noteiktiem mērķiem, veic valsts budžeta izpildes un uzskaites, kā arī valsts parāda vadības funkcijas.

9.2.2. Iestāde, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta pretendentiem

482. Atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 7.punktam, par iestādi, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta pretendentiem, norīkots Lauku atbalsta dienests.
483. Finansējuma saņēmējam izmaksas no fonda finansējuma un, ja tas ir paredzēts fonda projekta iesniegumā, no valsts budžeta finansējuma, pamatojoties uz Lauku atbalsta dienesta sagatavoto maksājuma uzdevumu, veic Valsts kase.

9.3. Procedūru apraksts finanšu plūsmu mobilizēšanai un apritei, lai nodrošinātu to pārskatāmību

484. Rīcības programmas vadībā un īstenošanā iesaistīto iestāžu sadarbība EZF finanšu līdzekļu saņemšanā un maksājumu plūsmas nodrošināšanā shematiski attēlota 2.pielikumā.

9.4. Rīcības programmas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas apraksts, kā arī uzraudzības komitejas sastāvs

9.4.1. Rīcības programmas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas apraksts

485. Latvijā, sadarbībā ar Eiropas Komisiju jāizveido vienota uzraudzības un novērtēšanas sistēma. Sistēmai ir jākonkretizē ierobežots uzraudzības un novērtēšanas rādītāju skaits, kas piemērojams Rīcības programmai.
486. Zemkopības ministrija nodrošina, ka darbojas sistēma, lai uzraudzībai un novērtēšanai piemērotā, datorizētā formā fiksētu un saglabātu informāciju par programmas īstenošanu.
487. Regulas (EK) Nr.1198/2006 59.panta c) punktā minētās informācijas apkopošanai ir izveidota Lauku attīstības programmas informatīvā sistēma 2007.-2013.gadam (turpmāk - IS), kas ietver arī finanšu un statistikas datu apkopošanu par Rīcības programmas īstenošanu.
488. Atbildīgā iestāde par IS izveidošanu, uzturēšanu un informācijas apkopošanu ir Vadošās iestādes dažu funkciju realizēšanai nozīmētā starpniekinstitūcija – Lauku atbalsta dienests.
489. IS aptver šādas funkcionālās sfēras – projektu iesniegumu administrēšanas process (projektu iesniegumu apstrāde, atbalsta aprēķinu veikšana), atskaišu sagatavošana.
490. IS ietver arī Vadošās iestādes izveidoto ietekmes un rezultātīvo rādītāju, kā arī datu par projektu īstenošanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr.498/2007 3.pielikumu, sistēmu. Tā ietver arī Rīcības programmā iekļautos ietekmes un rezultātīvos rādītājus.
491. IS akumulētos datus Vadošā iestāde izmanto Rīcības programmas ieviešanas analīzei, Uzraudzības komitejas informēšanai, kā arī Regulas (EK) Nr.1198/2006 67.pantā minēto ziņojumu sagatavošanā.
492. Uzraudzība ietver arī iepriekš noteiktu un saskaņotu finanšu un rezultātu rādītāju apkopošanu, izvērtēšanu un ziņojumu sagatavošanu iesniegšanai Eiropas Komisijā un sabiedrības informēšanai, ko veic Vadošā iestāde.

9.4.2. Uzraudzības komiteja, tās sastāvs

493. Uzraudzību pirmajā instancē veic Uzraudzības komiteja un Vadošā iestāde.
494. Rīcības programmas uzraudzības komiteja ir koleģiāla Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanā iesaistīta institūcija, kas darbojas atbilstoši Regulas Nr.1198/2006 63., 64., 65. un 66.pantam un saskaņā ar tās apstiprinātu nolikumu.

495. Atbilstoši 2007.gada 17.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.267 „Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonda administrēšanas kārtība” 15.punktam, Rīcības programmas uzraudzības komitejas sastāvu apstiprina Zemkopības ministrija, tajā ar balsstiesībām iekļaujot:
1. trīs pārstāvjus no Zemkopības ministrijas;
 2. divus pārstāvjus no Lauku atbalsta dienesta;
 3. pārstāvi no Latvijas Pašvaldību savienības;
 4. pārstāvi no Pārtikas un veterinārā dienesta;
 5. pārstāvi no Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes;
 6. pārstāvi no Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padomes;
 7. pārstāvi no Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes;
 8. pārstāvi no Zemgales plānošanas reģiona attīstības padomes;
 9. pārstāvi no Rīgas plānošanas reģiona attīstības padomes;
 10. trīs pārstāvjus no Zivsaimniecības konsultatīvās padomes;
 11. divus pārstāvjus no nevalstiskajām vides organizācijām;
 12. pārstāvi no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas;
 13. pārstāvi no Vides ministrijas.
496. Papildus šo uzraudzības komitejas sastāvā iekļautajiem pārstāvjiem ar balsstiesībām, Zemkopības ministrija uzraudzības komitejas sastāvā iekļauj citus sociālos partnerus, valsts institūcijas, tajā skaitā vides institūciju pārstāvjus, un Eiropas Komisiju ar padomdevēju tiesībām.
497. Rīcības programmas ieviešanas gaitā koordinācija starp Eiropas Savienības struktūrfondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Zivsaimniecības fondu, no kuriem pēdējie trīs ir Zemkopības ministrijas pārziņā, tiks nodrošināta, struktūrfondu vadošās iestādes pārstāvim ar padomdevēja tiesībām piedaloties Rīcības programmas uzraudzības komitejā, kā arī Zemkopības ministrijas pārstāvim ar padomdevēja tiesībām piedaloties struktūrfondu un Kohēzijas fonda darbības programmu uzraudzības komitejā.
498. Papildus koordinācijas mehānisms starp iepriekš minētajiem fondiem tiks nodrošināts nacionālo normatīvo aktu izstrādes un apstiprināšana gaitā. Ministru kabineta noteikumi, kas tiks izstrādāti katram Rīcības programmas atbalsta pasākumam, pirms to apstiprināšanas Ministru kabinetā, tiks saskaņoti ar dažādiem sociālajiem partneriem, kā to paredz Latvijas Republikā noteiktā Ministru kabinetā izskatāmo normatīvo aktu projektu iesniegšanas, virzības un izskatīšanas kārtība.

9.5. Pasākumi attiecībā uz datorizētu datu apmaiņu, kas vajadzīga, lai izpildītu prasības attiecībā uz Rīcības programmas vadību, uzraudzību un izvērtēšanu

499. Ar Rīcības programmu saistīto datu apmaiņa starp Rīcības programmas vadībā

un īstenošanā norīkotajām iestādēm un Eiropas Komisiju tiek nodrošināta izmantojot Eiropas Komisijas izveidoto Eiropas Kopienas fondu vadības sistēmu (SFC 2007).

500. Datu apmaiņas datorsistēmas ieviešanai ir piemērots web aplikācijas risinājums. Datu automātiskai sinhronizācijai un reģistrēšanai tā ir pieejama no Rīcības programmas vadībā un īstenošanā norīkoto iestāžu datoru vadības sistēmām, ievērojot sistēmas lietotāju hierarhiju un tiesības.
501. Tiesības ievietot dokumentus Eiropas Kopienas fondu vadības sistēmā ir šādām Eiropas Zivsaimniecības fonda vadībā iesaistītajām institūcijām: Vadošajai iestādei, Sertifikācijas iestādei un Audita iestādei. Tās ir atbildīgas par to kompetencē esošo dokumentu un informācijas ievietošanu sistēmā, kā to paredz Eiropas Kopienas tiesību akti.
502. Lietotāju funkcijas darbā ar sistēmu ir pakārtotas vispārējiem dokumentu aprites principiem iestādēs, t.i., par informācijas ievietošanu sistēmā ir atbildīgi informācijas sagatavotāji. Sistēmā ievietotās informācijas pārbaudi veic informācijas sagatavotāju tiešā vadība, savukārt tiesības nosūtīt informāciju Eiropas Komisijai ir attiecīgās EZF vadībā iesaistītās institūcijas vadītājam.

9.6. EZF plānošanas dokumentu (Stratēģiskais plāns, Rīcības programma) izstrādē iesaistītie sociālie partneri un sadarbības rezultāti, dzimumu līdztiesības nodrošināšana

9.6.1. Partnerība un sadarbības rezultāti

503. Atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr. 1198/2006 8. pantā minētajam, formulējot Stratēģiskā plāna īstenošanas stratēģiju un izvirzot ar Rīcības programmas starpniecību īstenojamus pasākumus, Zemkopības ministrija konsultējās ar sadarbības partneriem Latvijā gan politikas veidošanas līmenī, gan administratīvā, gan nevalstisko organizāciju un potenciālo atbalsta saņēmēju līmenī.
504. Rīcības programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ekonomiskie un sociālie partneri, kompetentās reģionālās un vietējās iestādes, kā arī citas valsts pārvaldes iestādes. Tika izveidota Stratēģiskā plāna un Rīcības programmas izstrādes vadības grupa, kurā piedalās iepriekšminēto sociālo partneru un citu atbilstīgo struktūru deleģēti pārstāvji.
505. Rīcības programmas izstrādes gaita tiek apspriesta arī zemkopības ministra vadītajā Zivsaimniecības konsultatīvajā padomē un citās atsevišķās darba grupās, kas izveidotas pēc pašu sociālo partneru vai citu atbilstīgo struktūru iniciatīvas, vai Zemkopības ministrijas rīkotos semināros plašākam sabiedrības lokam, tādējādi nodrošinot partnerības principa ievērošanu.
506. Rīcības programmas ietvaros atbalstāmo pasākumu izvēlei, konkrētās zivsaimniecības jomas situācijas analīzes un nepieciešamo atbalsta pasākumu

pamatojumu izstrādei, atbalsta saņēmēju definēšanai, kā arī detalizētu atbalsta piešķiršanas nosacījumu izstrādei, kas iekļaujami nacionāla līmeņa normatīvajos aktos, Zemkopības ministrijā darbojas 5 atsevišķas darba grupas (darba grupa „Zvejas aktivitāšu pilnīga vai pagaidu pārtraukšana”, darba grupa „Ūdens vides aizsardzības pasākumi, paaugstinātas ūdens vides prasības”, darba grupa „Akvakultūras dzīvnieku slimības”, darba grupa „Ūdens floras un faunas aizsardzība un attīstība”, darba grupa „EZF 4.prioritārā virziena ieviešana Latvijā”. Katrā no grupām bija iesaistīti specifisko jautājumu eksperti, politikas veidotāji un lēmumu pieņēmēji nacionālā, reģionālā un vietējā līmenī, pasākumus administrējošās un ekspertīzes institūciju pārstāvji, nevalstisko organizāciju pārstāvji un sabiedrība. Periodā starp darba grupu tikšanās reizēm, iesaistītie pārstāvji konsultējās ar citiem nozaru speciālistiem, tādējādi aptverot plašāku sabiedrību.

507. 2006.gada nogalē un 2007.gada sākumā Zemkopības ministrija organizēja vairākas atvērtas diskusijas – seminārus Rīcības programmas projekta ietvaros izvēlēto atbalsta pasākumu izvērtēšanai, kurā piedalījās valsts un pašvaldību iestāžu, zivsaimniecības biedrību un nodibinājumu, zivsaimniecības uzņēmumu pārstāvji, kā arī citi sociālie partneri un interesenti. Informācija par pasākumu tika publicēta ZM mājas lapā.
508. Pēc Programmas projekta izstrādes, tas tika publicēts sabiedriskai apspriešanai. Visi saņemtie priekšlikumi tika apkopoti, izvērtēti un iekļauti Rīcības programmā. Programmas projekts tika iesniegts Ex-ante novērtēšanai un pēc tās sagatavotie priekšlikumi iestrādāti Rīcības programmā.
509. Rīcības programmā iekļautos atbalsta pasākumus ir izvērtējuši Latvijas Zivju resursu aģentūras, Latvijas vēžu un zivju audzētāju asociācijas, Latvijas Zivrūpnieku savienības, Latvijas Zivsaimnieku asociācijas, Lauksaimnieku organizāciju sadarbību padomes, Latvijas Ornitoloģijas biedrības, Pasaules dabas fonda pārstāvji, piedaloties dažādajās ZM rīkotajās darba grupās un citos informatīvos pasākumos.
510. Programmas īstenošanas laikā sociālajiem partneriem ir nozīmīga loma, jo īpaši attiecībā uz:
- Iesaistīšanos Rīcības programmas īstenošanas procesā savas kompetences ietvaros;
 - zivsaimniecības nozares pārstāvju informēšanu un konsultēšanu par atbalsta pieejamību vai grozījumiem atbalstu reglamentējošā likumdošanā;
 - atšķirīgu mērķa grupu interešu pārstāvēšanu lēmumu pieņemšanas procesā (īpaši Rīcības programmas Uzraudzības komitejā);
 - priekšlikumu par uzlabojumiem vai nepilnību likvidēšanu pasākumu īstenošanas mehānismā apkopošanu un atbalsta administrēšanā iesaistīto iestāžu informēšanu.
511. Sociālo partneru saraksts atspoguļots 3.pielikumā.

512. Apspriežu ar sociālajiem partneriem rezultātu kopsavilkums:
- Attiecībā uz 1.prioritārā virziena pasākuma „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana” ietvaros saņemamo kompensāciju par zvejas darbību pilnīgu pārtraukšanu, saglabāt iepriekšējā plānošanas perioda kompensācijas apjoma aprēķina metodi;
 - Sakarā ar to, ka Regulas (EK) Nr.1198/2006 25.panta 3.punkta c) apakšpunktā norādīts, ka jauna dzinēja uzstādīšana ar jaudu vismaz par 20% mazāku nekā iepriekšējam dzinējam tralerim, kura kopējais garums pārsniedz 24 metrus, iespējama pie nosacījuma, ka uz konkrēto kuģi attiecas glābšanas un restrukturēšanas plāns, nav nepieciešams paredzēt dzinēju nomaiņas iespēju šim zvejas flotes segmentam, jo uzņēmumi, kuru īpašumā ir iepriekšminētā tipa zvejas kuģi, neatbilst grūtībās nonākušu uzņēmumu statusam;
 - Sakarā ar to, ka Regulas (EK) Nr.1198/2006 25.panta 3. un 4.punktā minētie nosacījumi un maksimāli pieļaujamā sabiedriskā līdzfinansējuma likme nav pievilcīgi zvejniecības uzņēmumiem, nav nepieciešams paredzēt dzinēju nomaiņu zvejas kuģu grupām.
513. Konsultāciju procesa rezultāti tika ņemti vērā Rīcības programmas izstrādē.

9.6.2. Dzimumu līdztiesības nodrošināšana

514. Rīcības programmā tiek ievērota 2001.gada 16.oktobrī Ministru kabinetā apstiprinātā koncepcija dzimumu līdztiesības īstenošanai, kā arī LR Labklājības ministrijas sagatavotais Palīgmateriāls dzimumu līdztiesības horizontālās prioritātes iekļaušanai Eiropas Savienības Struktūrfondu 2007-2013. gadu programmēšanas periodā.
515. Tiek piemērota dzimumu līdztiesības integrētā pieeja, t.i., dzimumu līdztiesība kā princips tiek ņemts vērā visos politikas, programmu, administratīvo un finanšu aktivitāšu posmos, gan izstrādē, gan īstenošanā, gan vērtēšanā. Paredzēts nodrošināt abu dzimumu pārstāvniecību, tādējādi nodrošinot pasākumu atbilstību sieviešu un vīriešu dažādajām vajadzībām, interesēm un iespējām. Nevienā no aktivitātēm netiks pasliktināta kāda dzimuma situācija.
516. Rīcības programma nodrošina vienādu resursu pieejamību kā sievietēm, tā vīriešiem.
517. Rīcības programmas pasākumu projektu izstrādē un vērtēšanā tiks ievērotas Labklājības ministrijas izstrādātā koncepcija Dzimumu līdztiesības īstenošanai un Vadlīnijas dzimumu līdztiesības principa ievērošanai ES struktūrfondu projektu pieteicējiem un izvērtētājiem.

9.7. Sabiedrības informēšanas nodrošināšana

518. Zemkopības ministrija kā vadošā iestāde atbild par sabiedrības nodrošināšanu ar

pilnvērtīgu informāciju par nozares ietvaros pieejamām ES un valsts budžeta līdzfinansētām darbībām un skaidro to nozīmi nozares attīstības kontekstā.

519. Komunikācijas mērķu sasniegšanai vadošā iestāde izmanto sekojošus komunikācijas līdzekļi:
- Preses relīzes (pirmreizējās – pirmo reizi pasniedz jaunu informāciju, piemēram, par gaidāmo preses konferenci, jaunumiem Rīcības programmā utml., atkārtotās – atgādina par gaidāmo notikumu vai informē par jau notikušo pasākumu, piemēram, preses konferenci);
 - Plašākas publikācijas presē par Rīcības programmas norisi, par veiksmes stāstiem, intervijas ar dažādām iesaistītajām iestādēm;
 - Semināri – izglītojoši, informējoši semināri par Rīcības programmu;
 - Informācijas dienas – informācijas sniegšana par Rīcības programmu;
 - Preses konferences – informē žurnālistus par Rīcības programmu, tās norisi, atbild uz jautājumiem;
 - Ekspertu intervijas – intervijas ar dažāda līmeņa speciālistiem un ekspertiem, var būt arī „veiksmes stāsti”;
 - Tematiski TV raidījumi – ekspertu, „veiksmes stāstu” piedalīšanās dažādos tematiskos TV raidījumos;
 - Tematiski radio raidījumi/diskusijas – ekspertu, „veiksmes stāstu” piedalīšanās dažādos radio raidījumos un diskusijās.
520. Paralēli šiem aktīvajiem komunikācijas līdzekļiem, ZM interneta mājas lapā www.zm.gov.lv ir brīvi pieejama informācija, kas saistīta ar ES un nacionālo likumdošanu, atbalsta politiku un finansējumu zivsaimniecības nozarei. Jebkuram interesentam mājas lapā interaktīvi ir iespēja izteikties, sniegt priekšlikumus, ziņot par problēmām, piedalīties diskusijā. Lielākais nacionālā līmeņa periodiskais laikraksts lauku iedzīvotājiem “Latvijas Avīze”, kā arī citi laikraksti un žurnāli – gan centrālie, gan reģionālie - publicē informāciju par aktualitātēm zivsaimniecības nozarē. Valsts oficiālajā laikrakstā „Latvijas vēstnesis” tiek publicēti visi normatīvie akti un ievietoti paziņojumi par projektu pieņemšanas uzsākšanu, pretendēšanai uz ES un valsts līdzfinansējuma saņemšanu.
521. Rīcības programmas un Stratēģiskā plāna skaidrošanai tiks organizētas īpašas akcijas, kurās piedalīsies zemkopības ministrs un ministrijas vadošie speciālisti, lai informētu par šo plānošanas dokumentu būtību un mērķiem politiskā līmenī. Stratēģiskā plāna un Rīcības programmas plaša skaidrošana notiks ikgadējās ZM reģionālajās konferencēs visos Latvijas novados (ikgadēji pasākumi augustā).
522. Katru darba dienu ir iespēja uzdot jautājumus un izteikt viedokli par dažādām tēmām, tai skaitā Rīcības programmu, piezvanot uz Zemkopības ministrijas „karsto tālruni”. Uz jautājumiem atbildes sagatavos ministrijas speciālisti, un tās tiks nosūtītas interesentam divu darba dienu laikā.
523. ZM un Latvijas Pašvaldību savienības sadarbības ietvaros regulāri tiks organizēti semināri pagastu speciālistiem ar mērķi informēt par jaunumiem un

izmaiņām likumdošanā, pieteikšanās termiņiem un citām zivsaimniecības aktualitātēm.

524. Rīcības programmas realizācijas gaita un finansējuma izmantojums tiks apspriests sabiedrisko organizāciju, tai skaitā Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sanāsmēs, kurās piedalās gan zemkopības ministrs, gan ministrijas un tās padotības iestāžu speciālisti, kā arī Rīcības programmas Uzraudzības komitejā.
525. Visā laika periodā no 2007. gada līdz 2013. gada beigām – īpaša uzmanība tiks pievērsta atbalsta pretendentu apmācīšanai, konsultēšanai un informēšanai par papildus iespējām, grozījumiem pasākumu procedūru elementos, ja tādi ir, Rīcības programmas pasākumu īstenošanas efektivitātes paaugstināšanai.
526. Veicot Rīcības programmas īstenošanas izvērtēšanas, ZM informēs sabiedrību par Rīcības programmas īstenošanas gaitu un reāli sasniegtajiem rezultātiem, ievietojot izvērtēšanas ziņojumus ZM mājas lapā.
527. Ar projektu iesniedzējiem un īstenotājiem saistīto informatīvo darbu veiks vadošās iestādes dažu uzdevumu realizēšanai nozīmētā starpniecības iestāde – Lauku atbalsta dienests. Tā sniegs informāciju par atklātu projektu iesniegumu konkursiem un nodrošinās ES un valsts budžeta līdzfinansētā atbalsta ieviešanas nosacījumu izskaidrošanu. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību plašākam interesentu lokam, informācijas un publicitātes pasākumus Latvijas reģionos Vadošās iestādes uzdevumā veiks arī citas organizācijas atbilstoši uzdevuma veikšanas specifikai.
528. Sabiedrības informēšanas pasākumiem atvēlētais indikatīvais finanšu apjoms programmēšanas perioda laika posmam veido 750 000 eiro, tajā skaitā potenciālo atbalsta saņēmēju un atbalsta saņēmēju informēšanas pasākumiem 500 000 eiro un sabiedrības informēšanas pasākumiem 250 000 eiro. Finanšu avots 5.prioritārais virziens „Tehniskā palīdzība”.

Latvijas zvejas floti raksturojošā detālā informācija

1.tabula

Latvijas zvejas flotes raksturojums Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē
(2006.gads)

Zvejas kuģi pa izmēru grupām, m	Kuģu skaits	Vidējais garums, m	Kopējā tonnāža, GT	Kopējā jauda, kW	Vidējais vecums, gadi
< 5	371	4,2	180,2	1117,7	21,3
5- 10	345	6,9	894,4	5223,4	17,9
> 10	18	11,0	142,1	720,2	18,1
Kopā	734	5,7	1216,7	7061,3	19,6

Avots: Latvijas zvejas kuģu reģistrs

2.tabula

Latvijas zvejnieku nozvejas dinamika tonnās Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē 2003. – 2006.g.

Zivju suga	2003.	2004.	2005.	2006.
	tonnas	tonnas	tonnas	tonnas
Reņģe	2977	2328	2013	1938
Brētliņa	6	13	4	12
Plekste	203	143	298	347
Akmeņplekste	6	7	7	5
Menca	44	45	29	106
Lucītis	21	21	17	24
Lasis	14	13	8	8
Taimiņš	6	7	7	7
Sīga	3	5	4	4
Salaka	30	53	47	33
Vimba	62	53	71	52
Plaudis	58	52	67	29
Rauda	8	6	8	-
Zandarts	9	7	8	9
Asaris	42	36	39	84
Zutis	2	3	4	2
Vējzivis	18	23	27	25
Pārējās zivis	5	5	6	4
Kopā	3514	2820	2664	2689

Avots: Latvijas Zivju resursu aģentūra

3.tabula

Latvijas zvejas flotes raksturojums Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas (2006.gads)

Zvejas kuģi pa izmēru grupām, m	Kuģu skaits	Vidējais garums, m	Kopējā tonnāža, GT	Kopējā jauda, kW	Vidējais vecums, gadi
< 12	-	-	-	-	-
12- 24	45	17,3	1553,4	6496,0	26,4
> 24	108	26,4	11880,0	24929,5	26,4
Kopā	153	23,7	13433,4	31425,5	26,4

Avots: Latvijas zvejas kuģu reģistrs

4.tabula

Latvijas zvejnieku nozvejas dinamika tonnās Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas 2003. – 2006.g.

Zivju suga	2003.	2004.	2005.	2006.
	tonnas	tonnas	tonnas	tonnas
Reņģe	21210	21231	20189	19739
Brētliņa	41737	52386	64643	53474
Plekste	470	626	1415	807
Akmeņplekste	3	1	-	-
Menca	4590	4982	3967	3506
Lucītis	3	8	58	25
Lasis	35	18	12	8
Salaka	45	-	140	281
Kopā	68093	79476	90424	77840

Avots: VZP

5.tabula

Latvijas zvejas flotes raksturojums tāljūrā (2006.gads)

Zvejas kuģi pa izmēru grupām, m	Kuģu skaits	Vidējais garums, m	Kopējā tonnāža,GT	Kopējā jauda, kW	Vidējais vecums, gadi
<60	4	52,2	5339,0	6137,0	27,3
60-100	4	69,9	8920,0	8591,0	27,5
>100	2	103,0	8341,0	8005,0	20,5
Kopā	10	69,4	22600,0	22733,0	26,0

Avots: Latvijas zvejas kuģu reģistrs

6. tabula

Latvijas zvejnieku nozvejas dinamika tonnās tālūrā 2003. – 2006.g.

Zivju suga	2003.	2004.	2005.	2006.
	tonnas	tonnas	tonnas	tonnas
Heks	143	45	201	21
Jūras asaris	1269	1117	967	1462
Jūras karūsa	-	-	471	-
Kefale	-	-	46	-
Lihija	230	75	167	97
Lufars	53	10	125	32
Pelamīda	462	218	382	621
Plaudis	163	8	27	-
Sardinella	8714	6986	9726	15589
Sardīne	-	-	5529	8281
Makrele	10537	8999	4620	3595
Stavrida	8674	13838	25689	17758
Tunzivs	182	604	648	109
Zobaine	65	221	58	-
Pārējās pelāgiskās zivis	8040	7342	6335	7802
Garneles	3677	3202	2356	1574
Kalmārs	162	-	-	-
Kopā	42371	42735	57347	56941

Avots: CSP un VZP dati

7.tabula

Zvejas flotes Baltijas jūrā un Rīgas jūras līcī aiz piekrastes joslas iedalījums pēc dzinēja jaudas un vecuma (2006.gads)

Nr.p.k.	Dzinēja tips	Kuģu skaits	Jauda, kW		Dzinēju vidējais vecums, gadi
			kopā	vidēji	
1.	3D6	17	1870	110	23,6
2.	8NVD36	2	444	222	30,6
3.	6NVD26A-2	65	13592,5	209,1	21,5
4.	6NVD24	7	880	125,7	30,4
5.	6ČNSP18/22	11	1926	175,1	20
6.	6ČSP 18/22	5	550	40	22,4
7.	Valmet 612DSIM	10	1858	185,8	6
8.	Valmet 645DSBIM	2	412	206	3,5
9.	Iveco 8281SRM50	9	3312	368	3,7
10.	Iveco 8210SRM45	5	1103	220,6	4,2
11.	Iveco 8210SRM22	2	324	162	4
12.	ScaniaDI1643M01P	3	663	221	2
13.	ScaniaDI1241	1	221	221	5
14.	ScaniaD1960M	1	220	220	3

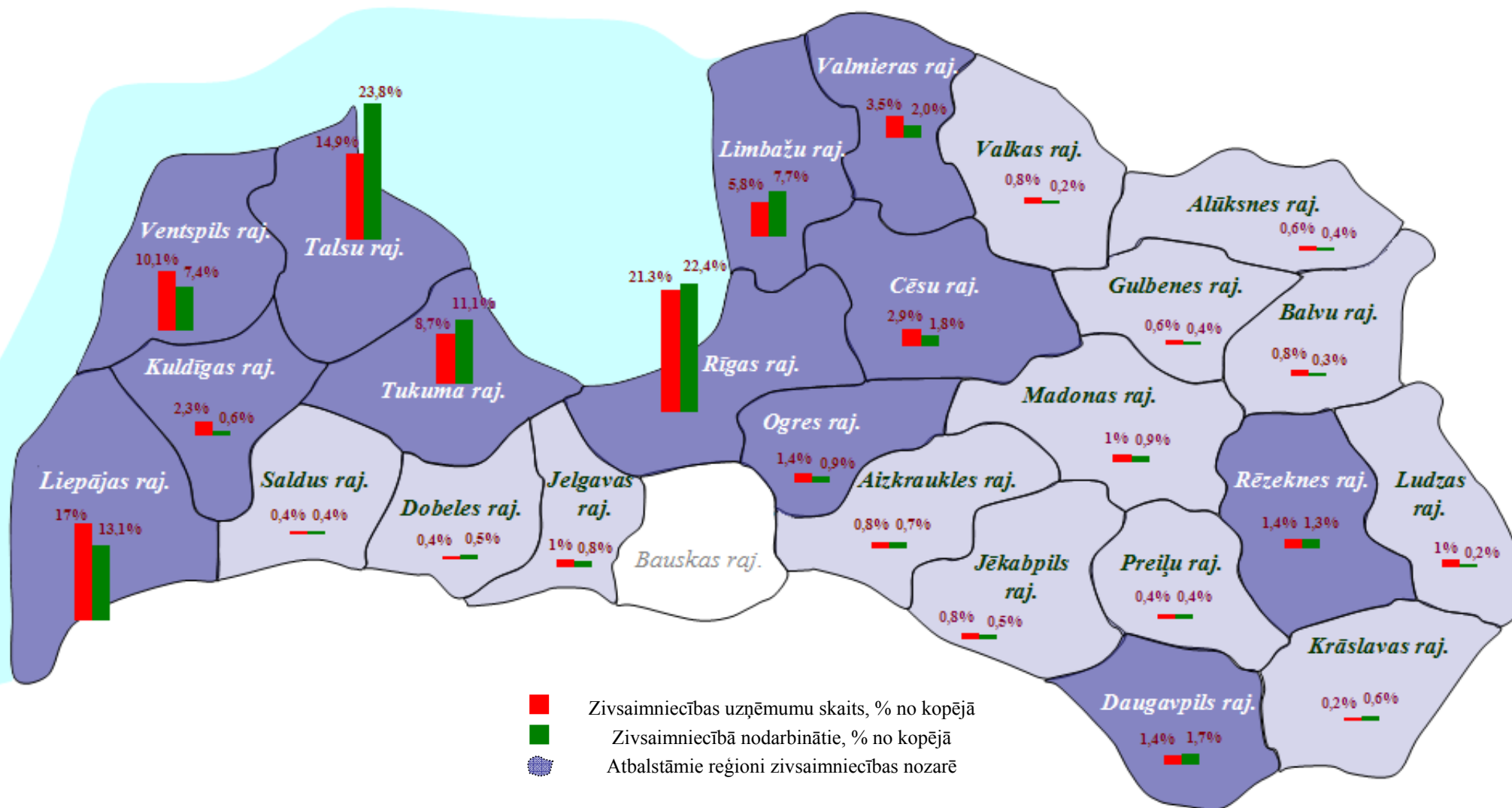
15.	Deutz SBV6M628	2	1803	901,5	19
16.	Deutz TVD616V12	1	353	353	3
17.	DSI14-02VMO3	1	310	310	7
18.	427EOT575	1	500	500	21
19.	SBA16M816	1	441	441	33
20.	SRM45	1	294	294	4
21.	Pārējie	6	349	58,2	22,6
Kopā / vidēji		153	31425,5	205,4	18,2
Avots: VZP					

8. tabula

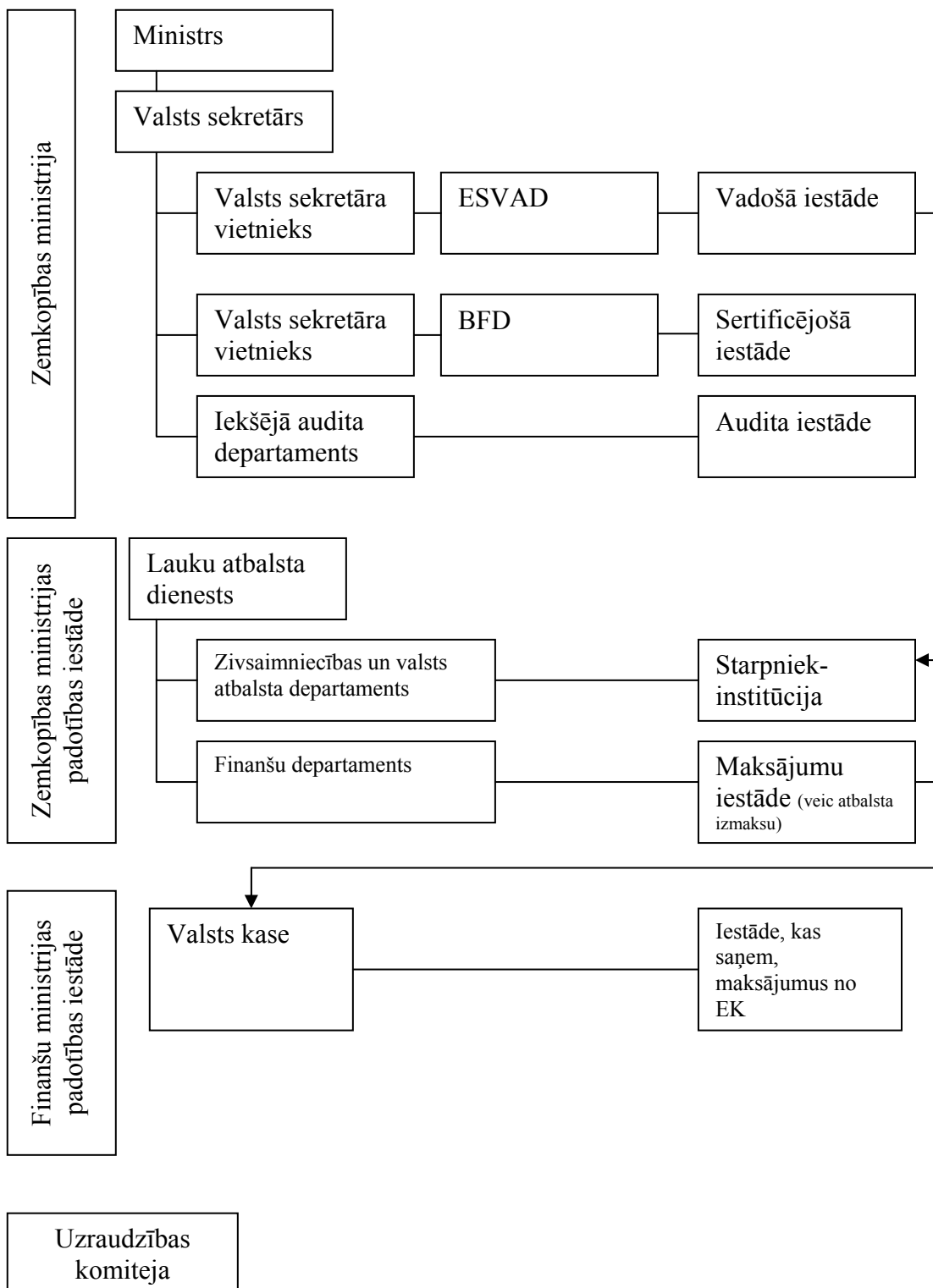
Latvijas zvejnieku nozvejas dinamika tonnās iekšējos ūdeņos sadalījumā pa zivju sugām 2003. - 2006.g.

Gads	2003.	2004.	2005.	2006.
	tonnas	tonnas	tonnas	tonnas
Vimba	17	7	8	3
Līnis	47	28	29	41
Plaudis	134	82	55	62
Ālants	1	1		
Rauda	38	33	18	15
Salaka	1	1	6	6
Zandarts	41	26	24	20
Asaris	28	18	16	12
Līdaka	71	48	39	38
Karūsa	36	12	15	11
Zutis	9	9	13	6
Nēģis	109	72	110	94
Pārējās sugas	33	23	23	20
Kopā	565	360	356	328
Avots: CSP un Latvijas Zivju resursu aģentūra				

Zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijas Latvijā

Shēma Rīcības programmas vadības un īstenošanas nodrošināšanai

4.pielikums

EZF finanšu līdzekļu saņemšanas un maksājumu plūsmas shēma

	1	2	3	4	5	6	7	8
Eiropas Komisija (EK)		3. pieņem lēmumu par avansa pārskaitīšanu saskaņā ar R. 1198/2006 81.pantu					13. izskata saņemtos dokumentus, pieņem lēmumu par līdzekļu pārskaitīšanu, veic pārskaitījumu	
Kompetentā iestāde, kas saņem maksājumus no EK (VK)			4. saņem avansa līdzekļus no EK un ieskaita līdzekļus valsts budžeta ieņēmumos	7. izskata PFP un tā apstiprināšanas gadījumā pārskaita līdzekļus projekta iesniedzējam		10. veic uzskaiti par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem un to atgūšanu, ja nepieciešams veic atmaksu EK		14. saņem maksājumu no EK un ieskaita līdzekļus valsts budžeta ieņēmumos
Iestāde, kas atbildīga par maksājumu veikšanu atbalsta pretendentiem (LAD)				6. pārbauda un apstiprina PFP, sagatavo maksājumu uzdevumu un iesniedz VK apmaksai	8. veic neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu, ieturēšanu, uzskaiti MK noteikumos noteiktajā kārtībā			
Projekta iesniedzējs (atbalsta pretendents)				5. realizē projektu, veic pilnu tā uzskaiti, iesniedz projekta finansējuma pieprasījumu (PFP) LAD līdzekļu atmaksai		9. veic neatbilstošo izdevumu atmaksāšanu MK noteikumos noteiktajā kārtībā		
Sertificējošā iestāde (SI)	1. nosūta EK maksājumu prognozi saskaņā ar R.1198/2006 75.panta 3.punktu						12. pārbauda saņemto izdevumu deklarāciju, apliecina veiktos izdevumus, sagatavo maksājumu pieprasījumu un iesniedz dokumentus EK	
Starpniek institūcija, kura veic dažus SI uzdevumus							11. sagatavo izdevumu deklarāciju un iesniedz SI	
Vadošā iestāde (VI)		2. iesniedz VK un LAD Eiropas Komisijas lēmumu, ar ko apstiprina Rīcības programmu						

Sociālo partneru saraksts

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
Finanšu ministrija
Ekonomikas ministrija
Satiksmes ministrija
Vides ministrija
Labklājības ministrija
Valsts zivsaimniecības pārvalde
Lauku atbalsta dienests
Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde
Kurzemes zvejnieku asociācija
Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centrs
Latvijas Ornitoloģijas biedrība
Latvijas Pašvaldību savienība
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde
Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
Latvijas vēžu un zivju audzētāju asociācija
Latvijas Zivju resursu aģentūra
Latvijas Zivrūpnieku savienība
Latvijas Zivsaimnieku asociācija
Lauksaimniecības uzņēmumi, saimniecības/lauksaimnieki
Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome
Pārtikas un veterinārais dienests
Pasaules dabas fonds
Rajonu un vietējās pašvaldības
Vides konsultatīvā padome
Zivsaimniecības konsultatīvā padome
Zivsaimniecības uzņēmumi

Zivsaimniecības konsultatīvās padomes sastāvs (uz 2007.gada 1.oktobri, saskaņā ar 2005.gada 25.janvāra Ministru kabineta noteikumu "Zivsaimniecības konsultatīvās padomes nolikums" 6.punktu)

Padomes sastāvā ir:

1. zemkopības ministrs;
2. pa vienam pārstāvim no Valsts zivsaimniecības pārvaldes, Lauku atbalsta dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Zivju resursu aģentūras;
3. šādu zivsaimniecības nozares nevalstisko organizāciju pilnvaroti pārstāvji:
 - 3.1. trīs pārstāvji no Latvijas Zivsaimnieku asociācijas;
 - 3.2. divi pārstāvji no Latvijas Zvejnieku federācijas;
 - 3.3. pa vienam pārstāvim no Latvijas Zivrūpnieku savienības, Kurzemes Zvejnieku asociācijas, Latvijas Vēžu un zivju audzētāju asociācijas, Latvijas Zivsaimniecības un pārtikas darbinieku arodbiedrības, sabiedrības "Rīgas šprotes" un Nacionālās zvejniecības ražotāju organizācijas.